

Διευκόλυνση και υποστήριξη Επαγγελματικών Κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ)

Δραστηριότητες για την υποστήριξη της
δημιουργίας και ανάπτυξης τους

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Sofia Avgitidou, Rosa Arcos, Elvira Barrios, José Luis Carmona, Alberto Corpas, María del Mar Gallego, Anne Berit Emstad, Eva Frick, Moschoula Georgalli, Katja Kansteiner, Bård Knutsen, Loucas Louca, Karl Peböck, Katharine Rümmele, Carmen Sanchidrián, Thomas Schroffenegger, Peter Theurl, Mónica Torres-Sánchez, Sabine Welther

2025

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	3
Σχεσιακή διάσταση: Θέτοντας τα θεμέλια: Χτίζοντας την εμπιστοσύνη και την συνεργασία στην επαγγελματική κοινότητα μάθησης	8
Σχεσιακή διάσταση: Μπες στη θέση μου: Χαρτογραφώντας συναισθήματα για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης	17
Σχεσιακή διάσταση: Η ανοιχτότητα ξεκινά από έναν και αναπτύσσεται με πολλούς.....	26
Σχεσιακή διάσταση: Μετα-επικοινωνία σε εξέλιξη: Από την ομιλία στη σκέψη για την ομιλία.....	33
Επικοινωνιακή διάσταση: Η δύναμη των ερωτήσεων: Διαχείριση παρερμηνειών και ενίσχυση της κατανόησης	38
Συνεργατική διάσταση: Γνωστικός χάρτης: Κάνοντας ορατά τα δυνατά μας σημεία.....	46
Διάσταση της μάθησης και οικοδόμησης γνώσεων: Αναστοχαστείτε, επιλέξτε, εξελιχθείτε: Αξιολόγηση δράσεων μέσω της διερεύνησης	53
Διάσταση διερεύνησης και αναστοχασμού: Αποκαλύπτοντας αυτό που έχει σημασία: Διερευνώντας τις ανάγκες και τις προκλήσεις	59
Διάσταση διερεύνησης και αναστοχασμού: Πέρα από την ερώτηση: Επιβεβαιώνοντας την αποτελεσματικότητα των διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων	65
Διάσταση διερεύνησης και αναστοχασμού: Διερεύνηση. Αναστοχασμός. Λήψη αποφάσεων. Διαμορφώνοντας μια «κουλτούρα τεκμηρίωσης» στην επαγγελματική κοινότητα μάθησης.....	76
Διάσταση διερεύνησης και αναστοχασμού: Από τις πράξεις στη γνώση: Ανάλυση περιστατικών της τάξης.....	88
Οργανωτική διάσταση: Οργανώνοντας το «τι», το «γιατί» και το «πώς» της αποτελεσματικής συνεργασίας	98
Οργανωτική διάσταση: Οργάνωση σε εξέλιξη: που έχουμε φτάσει μέχρι στιγμής;.....	111
Ψηφιακή διάσταση: Ανθρώπινη σύνδεση σε ψηφιακά περιβάλλοντα: Ενεργή συμμετοχή σε διαδικτυακές επαγγελματικές κοινότητες μάθησης.....	118
Ψηφιακή διάσταση: Δουλεύοντας πιο έξυπνα μαζί: Ψηφιακές στρατηγικές για την επιτυχία της ομάδας.....	123
Ψηφιακή διάσταση: Τακτοποιηθείτε, συντονιστείτε: Μειώνοντας τον φόρτο εργασίας για μια πιο εστιασμένη εικονική επαγγελματική κοινότητα μάθησης	130

Διευκόλυνση και υποστήριξη Επαγγελματικών Κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) Δραστηριότητες για την υποστήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης τους

Πρόλογος

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ LEAFAP, δημιουργήσαμε μια πλούσια συλλογή πρακτικών και ελκυστικών δραστηριοτήτων, σχεδιασμένων να υποστηρίζουν όλους όσοι συμμετέχουν στη δημιουργία και την ενδυνάμωση Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης (ΕΚΜ).

Οι δραστηριότητες αυτές στοχεύουν στην ενίσχυση ενός ουσιαστικού επαγγελματικού διαλόγου, στην προώθηση της συνεργατικής μάθησης και στην ανάπτυξη μιας διερευνητικής και αναστοχαστικής επαγγελματικής μάθησης. Είτε ξεκινάτε τώρα τη δημιουργία μιας ΕΚΜ είτε επιθυμείτε να ενδυναμώσετε μια ήδη υπάρχουσα κοινότητα, το υλικό αυτό υποστηρίζει την πορεία σας.

Οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν και δοκιμάστηκαν προσεκτικά από τους συνεργάτες του προγράμματος, σε συνεργασία με διευθυντές σχολείων, εκπαιδευτικούς, υποψήφιους εκπαιδευτικούς, σχολικούς συμβούλους, εκπαιδευτές εκπαιδευτικών και διδάσκοντες πανεπιστημίου. Με βάση τις πολύτιμες εμπειρίες και την ανατροφοδότησή τους, το υλικό αναθεωρήθηκε και οριστικοποιήθηκε, ώστε να μπορείτε να το προσαρμόσετε και να το αξιοποιήσετε με αυτοπεποίθηση στο δικό σας πλαίσιο επαγγελματικής μάθησης.

Για τη διευκόλυνση της εξερεύνησης του υλικού, οι δραστηριότητες οργανώνονται γύρω από επτά βασικές διαστάσεις, οι οποίες θεωρούνται ουσιαστικές για την αποτελεσματική διευκόλυνση των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης: [Σχεσιακή](#), [Επικοινωνιακή](#), [Συνεργατική](#), [Μάθησης και Οικοδόμησης της γνώσης](#), [Διερεύνησης και Αναστοχασμού](#), [Οργανωτική](#) και [Ψηφιακή](#).

Κάθε δραστηριότητα παρουσιάζει τους στόχους, τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τη βήμα προς βήμα διαδικασία και το υποστηρικτικό υλικό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο κατά τη δημιουργία όσο και κατά τη συνεχή ανάπτυξη μιας ΕΚΜ. Επιπλέον, στο παράρτημα κάθε δραστηριότητας παρέχονται πρακτικά εργαλεία για διερεύνηση, αναστοχασμό και σχεδιασμό.

Όλοι οι πόροι διατίθενται ελεύθερα για μη εμπορική χρήση και μπορούν να προσαρμοστούν τόσο σε δια ζώσης όσο και σε διαδικτυακά περιβάλλοντα ΕΚΜ. Προσκαλούμε θερμά εκπαιδευτικούς, διευθυντές και διευθύντριες σχολείων, επιμορφωτές/επιμορφώτριες και εκπαιδευτικούς σε όλη την Ευρώπη να εξερευνήσουν το υλικό αυτό και να το εντάξουν στις δικές τους συνεργατικές πρακτικές μάθησης.

Ελπίζουμε ότι οι πόροι αυτοί θα ενθαρρύνουν τον διάλογο, θα ενισχύσουν τις συνεργασίες και θα υποστηρίξουν την αναστοχαστική και διερευνητική ανάπτυξη των σχολικών μονάδων.

Ακολουθεί κατάλογος όλων των δραστηριοτήτων οργανωμένων στις επτά διαστάσεις.

Σχεσιακή Διάσταση

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Θέτοντας τα θεμέλια: Χτίζοντας εμπιστοσύνη και συνεργασία στην ΕΚΜ μας	Centro del Profesorado de Málaga, Spain	María del Mar Gallego & José Luis Carmona
Μπες στη θέση μου: Χαρτογραφώντας συναισθήματα για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης	European University Cyprus	Loucas Louca & Moschoula Georgalli
Η ανοιχτότητα ξεκινά από έναν – και αναπτύσσεται με πολλούς	Centro del Profesorado de Marbella - Coín, Spain	Rosa Arcos, Alberto Corpas
Μετα-επικοινωνία σε εξέλιξη: Από την ομιλία στη σκέψη για την ομιλία	Norwegian University of Science and Technology, Norway	Anne Berit Emstad & Bård Knutsen

Επικοινωνιακή διάσταση

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Η δύναμη των ερωτήσεων: Διαχείριση παρερμηνειών και ενίσχυση της κατανόησης	University of Malaga, Spain	Elvira Barrios, Mónica Torres-Sánchez, & Carmen Sanchidrián

Συνεργατική διάσταση

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Γνωστικός χάρτης: Κάνοντας ορατά τα δυνατά μας σημεία	University of Education Vorarlberg, Austria	Katharine Rümmele, Peter Theurl, Eva Frick, Karl Peböck, Thomas Schroffenegger

Διάσταση της μάθησης και οικοδόμησης γνώσεων

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Αναστοχαστείτε, επιλέξτε, εξελιχθείτε: Αξιολόγηση δράσεων μέσω της διερεύνησης	Norwegian University of Science and Technology, Norway	Anne Berit Emstad & Bård Knutsen

Διάσταση διερεύνησης και αναστοχασμού

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Αποκαλύπτοντας αυτό που έχει σημασία: Διερευνώντας τις ανάγκες και τις προκλήσεις	Aristotle University of Thessaloniki, Greece	Sofia Avgitidou
Πέρα από την ερώτηση: Επιβεβαιώνοντας την αποτελεσματικότητα των διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων	University of Malaga, Spain	Elvira Barrios, Carmen Sanchidrián, & Mónica Torres-Sánchez
Διερεύνηση. Αναστοχασμός. Λήψη αποφάσεων. Διαμορφώνοντας μια «κουλτούρα τεκμηρίωσης» στην επαγγελματική κοινότητα μάθησης	Aristotle University of Thessaloniki, Greece	Sofia Avgitidou
Από τις πράξεις στη γνώση: Ανάλυση περιστατικών της τάξης	European University Cyprus	Loucas Louca & Moschoula Georgalli

Οργανωτική διάσταση

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Οργανώνοντας το «τι», το «γιατί» και το «πώς» της αποτελεσματικής συνεργασίας	University of Education Weingarten, Germany	Katja Kansteiner, Sabine Welther

Οργάνωση σε εξέλιξη: που έχουμε φτάσει μέχρι στιγμής;	University of Education Weingarten, Germany	Katja Kansteiner, Sabine Welther
---	---	----------------------------------

Ψηφιακή διάσταση

Τίτλος δραστηριότητας	Υπεύθυνος συνεργάτης	Συγγραφείς
Ανθρώπινη σύνδεση σε ψηφιακά περιβάλλοντα: Ενεργή συμμετοχή σε διαδικτυακές επαγγελματικές κοινότητες μάθησης	University of Education Vorarlberg, Austria	Thomas Schroffenegger, Karl Peboeck, Peter Theurl, Katharine Rümmele, Eva Frick
Δουλεύοντας πιο έξυπνα μαζί: Ψηφιακές στρατηγικές για την επιτυχία της ομάδας	Centro del Profesorado de Málaga, Spain	María del Mar Gallego & José Luis Carmona
Τακτοποιηθείτε, συντονιστείτε: Μειώνοντας τον φόρτο εργασίας για μια πιο εστιασμένη εικονική επαγγελματική κοινότητα μάθησης	Centro del Profesorado de Marbella - Coín, Spain	Alberto Corpas, Rosa Arcos

Οι πόροι, οι αναφορές και το εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος με τίτλο «Leading and Facilitating Professional Learning Communities in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice» (LEAFAP), με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλο το υλικό διατίθεται με άδεια [Creative Commons Attribution - Non Commercial - Share Alike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Μπορείτε να παραθέσετε ολόκληρο τον τόμο ως εξής: Avgitidou, S., Arcos, R., Barrios, E., Carmona, J. L., Corpas, A., del Mar Gallego, M., Emstad, A. B., Frick, E., Georgalli, M., Kansteiner, K., Knutsen, B., Louca L., Peböck, K., Rümmele, K., Sanchidrián, C., Schroffenegger, T., Theurl, P., Torres-Sánchez, M., & Welther, S. (2025). Διευκόλυνση και Υποστήριξη Επαγγελματικών Κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ). Δραστηριότητες για την υποστήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης τους. Erasmus + Υποστήριξη και Διευκόλυνση Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθηση στα Σχολεία προς μια Διερευνητική και Αναστοχαστική Πρακτική <https://www.leafap.eu/>

Μπορείτε να παραθέσετε κάθε δραστηριότητα χρησιμοποιώντας τα ονόματα των συγγραφέων και τους τίτλους των δραστηριοτήτων και στη συνέχεια να προσθέσετε: (2025). Διευκόλυνση και Υποστήριξη Επαγγελματικών Κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ). Δραστηριότητες για την υποστήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης τους. Erasmus + Υποστήριξη και Διευκόλυνση Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθηση στα Σχολεία προς μια Διερευνητική και Αναστοχαστική Πρακτική <https://www.leafap.eu/>

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

**Θέτοντας τα θεμέλια: Χτίζοντας εμπιστοσύνη
και συνεργασία στην ΕΚΜ μας**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Σχεσιακή Διάσταση	
1. Εστίαση	Δημιουργία συνδέσεων: Αρχική δραστηριότητα για την ενίσχυση των διαπροσωπικών σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ των μελών μιας ΕΚΜ
2. Διάρκεια	120 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Συμμετέχοντες που ξεκινούν μια Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ)
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Προώθηση της διαπροσωπικής ικανότητας στον χώρο εργασίας, τονίζοντας τη σημασία της για την ηγεσία, τη διαχείριση σχέσεων, την αποτελεσματική επικοινωνία και τη διατήρηση υγιών συνδέσεων μεταξύ των μελών μιας ΕΚΜ, ώστε να συνεργάζονται και να επιλύουν συγκρούσεις μέσω μιας προσέγγισης βασισμένης στην έρευνα και την κριτική σκέψη. ✓ Ενθάρρυνση της ατομικής αναστοχαστικής πρακτικής ως προγενέστερος πόρος για την προώθηση διαλόγου και συνεργασίας εντός μιας ΕΚΜ. ✓ Αναγνώριση δυνατοτήτων και περιοχών προς βελτίωση μεταξύ των μελών της ΕΚΜ μέσω αποτελεσματικής επικοινωνίας, σαφούς έκφρασης ιδεών και συναισθημάτων, καθώς και μέσα από την ενεργητική ακρόαση σε ομαδικές και προσωπικές αλληλεπιδράσεις. ✓ Καλλιέργεια της ενσυναίσθησης μεταξύ των μελών της ομάδας μέσω της προώθησης της κατανόησης και της αναγνώρισης των συναισθημάτων και των οπτικών των άλλων. ✓ Βελτίωση των ικανοτήτων διαχείρισης συγκρούσεων, εκπαιδεύοντας τους διευκολυντές να επιλύουν τις διαφωνίες με εποικοδομητικό τρόπο, να αποφεύγουν τις εντάσεις και να προωθούν αμοιβαία επωφελείς λύσεις. ✓ Ενθάρρυνση της συνεργασίας και της ομαδικής εργασίας, προωθώντας τον συνεργαστικό τρόπο που εκτιμά και σέβεται τις ιδέες και τις συνεισφορές κάθε μέλους της ομάδας. ✓ Ανάπτυξη διαπροσωπικής ευελιξίας, καλλιεργώντας την ενσυναίσθηση για να προσαρμόζονται σε διάφορα συμφραζόμενα, μοτίβα σχέσεων και συναισθηματικές ανάγκες σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα με σεβασμό.

Περιγραφή της δραστηριότητας (350-500 λέξεις)

Αυτή η πρόταση αποτελείται από τρεις δραστηριότητες, καθεμία με συγκεκριμένη διάρκεια. Συνιστάται να διεξαχθούν διαδοχικά, γεγονός που θα αποφέρει συνολικά 140 λεπτά. Στο σύνολό της, ενσωματώνει την έρευνα και την κριτική σκέψη μέσα σε μια Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ) για την ενίσχυση των σχέσεων και των εκπαιδευτικών πρακτικών. Στο τέλος των τριών δραστηριοτήτων, πραγματοποιείται φάση εφαρμογής και συνεχούς αξιολόγησης.

Δραστηριότητα 1: Έρευνα και Διερεύνηση του πλαισίου

(Εκτιμώμενος χρόνος: 30 - 35 λεπτά)

Ο στόχος είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων αποτελεσματικής επικοινωνίας και ενσυναίσθησης μέσω της διερεύνησης των προηγούμενων εμπειριών των συμμετεχόντων. Οι διευκολυντές, οργανωμένοι σε μικρές ομάδες, συζητούν προηγούμενες εμπειρίες τους σε σχέση με την επικοινωνία (σε εκπαιδευτικό πλαίσιο). Μέσω ερωτήσεων που βασίζονται στην έρευνα, αναγνωρίζουν τα στοιχεία της αποτελεσματικής επικοινωνίας και τα εμπόδια που αντιμετώπισαν (15-20 λεπτά). Μετά, μοιράζονται και αναστοχάζονται σε μια πλασματική συζήτηση, για 15 λεπτά (ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1).

Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα άνετο και χαλαρό περιβάλλον που ενθαρρύνει την έρευνα, την ενεργητική ακρόαση και την καθαρή, ενσυναισθητική επικοινωνία, ενισχύοντας την κατανόηση των διαφορετικών οπτικών μέσα στην ομάδα.

Δραστηριότητα 2: Κριτική Ανάλυση της Διαχείρισης Συγκρούσεων

(Εκτιμώμενος χρόνος: 35 λεπτά)

Αυτή η δραστηριότητα ενισχύει τις ικανότητες διαχείρισης συγκρούσεων μέσω κριτικής ανάλυσης των προηγούμενων καταστάσεων, διευκολύνοντας την ανάπτυξη νέων πρακτικών για την εποικοδομητική επίλυση συγκρουμένων.

Παρουσιάζεται μια υποθετική κατάσταση σχετικά με μια σύγκρουση στην ομάδα (5 λεπτά). Οι διευκολυντές αναστοχάζονται ατομικά για το πώς θα την χειρίζονταν, για 10 λεπτά. Στη συνέχεια, συζητούν διάφορες στρατηγικές για την εποικοδομητική αντιμετώπισή της (20 λεπτά). Χρησιμοποιούνται αναστοχαστικές ερωτήσεις για την εκτίμηση των προτύπων συμπεριφοράς και τη δημιουργία πιο αποτελεσματικών εναλλακτικών λύσεων (ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2).

	<p>Δραστηριότητα 3: Συλλογική Κατασκευή Νέας Γνώσης (Εκτιμώμενος χρόνος: 30 λεπτά)</p> <p>Μια συνεργατική δραστηριότητα σχεδιάζεται για την προώθηση της συνεργασίας. Ο στόχος είναι να εργαστούν ως ομάδα και να προσαρμόσουν τις λύσεις που δημιουργήθηκαν για να βελτιώσουν τις επαγγελματικές σχέσεις, προωθώντας τη συλλογική ανάπτυξη νέων πρακτικών.</p> <p>Οι διευκολυντές, σε ομάδες (15 λεπτά), σχεδιάζουν μια δραστηριότητα για τη βελτίωση του διαπροσωπικού κλίματος του εκπαιδευτικού τους συμφραζόμενου, ενσωματώνοντας τις ικανότητες που αναπτύχθηκαν στις προηγούμενες φάσεις (επικοινωνία, ενσυναίσθηση, διαχείριση συγκρούσεων). Τέλος, κάθε ομάδα παρουσιάζει την πρότασή της στην ομάδα, προσαρμόζοντάς την σύμφωνα με την ανατροφοδότηση που έλαβε (15 λεπτά).</p> <p>Φάση Εφαρμογής και Συνεχούς Αξιολόγησης (Εκτιμώμενος χρόνος: 25 λεπτά)</p> <p>Αυτή η τελική φάση σκοπεύει να προωθήσει έναν κύκλο δράσης-αναστοχασμού για συνεχή βελτίωση στις διαπροσωπικές πρακτικές. Οι διευκολυντές μπορούν να εφαρμόσουν συνεργατικά σχέδια στις ομάδες τους, τα οποία θα αναλυθούν αργότερα σε μια συνεδρία αναστοχασμού.</p> <p>Ως καταληκτική δραστηριότητα, δημιουργείται ένα πόστερ όπου κάθε μέλος απαντά σε ερωτήσεις συνοψίζοντας τη διαδικασία και προσφέρει εναλλακτικές προτάσεις. Η διαδικασία είναι η εξής: δίνονται 5 λεπτά στους συμμετέχοντες να σκεφτούν και να γράψουν τις απαντήσεις τους σε αυτοκόλλητα, έπειτα κάθε άτομο τοποθετεί τα αυτοκόλλητα στον προορισμένο χώρο στο πόστερ (γύρω στα 5 λεπτά). Τέλος, οι απαντήσεις συζητούνται αναστοχαστικά και συλλογικά, με έμφαση στην αναγνώριση περιοχών προς βελτίωση για 15 λεπτά (ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3).</p> <p>Συμπέρασμα</p> <p>Μέσω των διαφόρων φάσεων της, αυτή η δραστηριότητα ενσωματώνει την έρευνα και την κριτική σκέψη για την ενίσχυση των διαπροσωπικών σχέσεων και την προώθηση μιας συνεργατικής προσέγγισης στη μετατροπή επαγγελματικών πρακτικών μέσω της ανάπτυξης διαπροσωπικών ικανοτήτων. Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση να βελτιώσουν τις ομαδικές τους αλληλεπιδράσεις, καθώς και τις ηγετικές και διαχειριστικές τους ικανότητες.</p>
<p>5. Διαστάσεις ΕΚΜ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διαπροσωπική ικανότητα. ✓ Κοινή μάθηση και γνώση. ✓ Έρευνα και αναστοχασμός. ✓ Συνεργατική διάσταση. <p>Συμπερασματικά, είναι ουσιώδες να δουλέψουμε πάνω σε στρατηγικές για τη δημιουργία εμπιστοσύνης και ενσυναίσθησης σε ομαδικά περιβάλλοντα, καθώς προάγουν τις θετικές διαπροσωπικές σχέσεις. Οι διαπροσωπικές δεξιότητες, όπως η ενσυναίσθηση και ο σεβασμός, θα πρέπει να εκφράζονται μέσω της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, ενώ θα πρέπει να ανταποκρινόμαστε κατάλληλα στις συναισθηματικές εκφράσεις των μελών της ομάδας. Πρέπει να υλοποιηθούν δραστηριότητες που προάγουν το σεβασμό και την ανοιχτότητα στην Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ), καθώς και η δημιουργία και διατήρηση ενός ασφαλούς χώρου για όλα τα μέλη. Από την άλλη πλευρά, θα προαχθεί μια συνεργατική κουλτούρα, ενθαρρύνοντας την ενεργητική ακρόαση, την διαπροσωπική επικοινωνία και την προώθηση της συνεργασίας.</p>
<p>6. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες</p>	<p><u>Ποιες γνώσεις θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες;</u></p> <p>Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν μια αρχική κατανόηση της σχεσιακής ικανότητας, εστιάζοντας στην αποτελεσματική επικοινωνία, την ενσυναίσθηση, τη θετική διαχείριση συγκρούσεων και την εκτίμηση των ποικιλόμορφων προοπτικών. Θα μάθουν επίσης στρατηγικές για κριτική αναστοχαστική σκέψη ώστε να εντοπίσουν τα μοτίβα συμπεριφοράς της ομάδας και να εξερευνήσουν εναλλακτικές λύσεις στη διαχείριση συγκρούσεων.</p> <p>Έτσι, τα μαθησιακά αποτελέσματα για κάθε διάσταση είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχεσιακή ικανότητα: <ul style="list-style-type: none"> - Ρόλων προσομοίωσης για την πρακτική της ενσυναίσθησης, της διαχείρισης συγκρούσεων και της αποτελεσματικής επικοινωνίας. - Ασκήσεις αυτογνωσίας και διαχείρισης συναισθημάτων για τη βελτίωση των σχεσιακών δεξιοτήτων.

- Κοινή μάθηση και γνώση:
  - Ομάδες εργασίας όπου κάθε μέλος συμβάλλει με τη γνώση και την εμπειρία του.
- Έρευνα και αναστοχασμός:
  - Ανοικτές ερωτήσεις για την ενθάρρυνση του αναστοχασμού.
  - Αναστοχαστικό ημερολόγιο για τις εμπειρίες και τις γνώσεις για κριτική ανάλυση.
- Ενεργητική ακρόαση:
  - Τεχνική παράφρασης για να διασφαλίσουμε την ορθή κατανόηση.
  - Αποκλειστικός χρόνος ομιλίας για κάθε άτομο χωρίς διακοπές.
- Διαπροσωπική επικοινωνία:
  - Μη βίαιη επικοινωνία για την έκφραση συναισθημάτων και αναγκών χωρίς επίκριση.
  - Κατασκευαστική ανατροφοδότηση για να προσφέρουμε χρήσιμες οδηγίες για βελτίωση.
- Συνεργασία:
  - Μάθηση βάσει έργων, κατανομή καθηκόντων και ευθυνών.

Ποιες δεξιότητες θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες;

Οι συμμετέχοντες θα ενισχύσουν βασικές ικανότητες όπως: η ικανότητα ενσυναισθητικής ακρόασης, η διαχείριση συγκρούσεων και η σαφής επικοινωνία. Θα αποκτήσουν επίσης δεξιότητες κριτικής αναστοχαστικής σκέψης για να προσαρμόσουν τις προσεγγίσεις τους με βάση τις δυναμικές και τις προκλήσεις της ομάδας.

Δεξιότητες ανά διάσταση:

- Σχεσιακή ικανότητα:
  - Ανάπτυξη ενσυναίσθησης.
  - Διαχείριση συγκρούσεων σε ομαδικές αλληλεπιδράσεις.
- Κοινή μάθηση και γνώση:
  - Προσαρμογή προσεγγίσεων βάσει δυναμικών και προκλήσεων της ομάδας.
  - Βελτίωση της ομαδικής εργασίας μέσω αναστοχασμού και προσαρμογής.
- Ερώτηση και αναστοχασμός:
  - Κριτικός αναστοχασμός για προσωπικές πρακτικές.
  - Ανάλυση των δυναμικών της ομάδας και προσαρμογή στρατηγικών.
- Ενεργητική ακρόαση:
  - Βελτιωμένη ενεργητική ακρόαση για πιο αποτελεσματική επικοινωνία.
- Διαπροσωπική επικοινωνία:
  - Πρακτική σαφούς και αποτελεσματικής επικοινωνίας.
  - Χρήση εργαλείων για την έκφραση ιδεών και την επίλυση συγκρούσεων.
- Συνεργασία:
  - Ενίσχυση της ικανότητας συνεργασίας σε ομάδες.

Ποιες στάσεις θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες;

Οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν στάσεις ανοικτότητας και σεβασμού προς ποικιλόμορφες απόψεις και εμπειρίες, προάγοντας ένα περιβάλλον συνεργασίας και ενσωμάτωσης. Θα αναπτύξουν επίσης διάθεση για αυτοαναστοχασμό και συνεχείς βελτιώσεις, καθώς και προοδευτική στάση προς την επίλυση συγκρούσεων.

Στάσεις ανά διάσταση:

- Σχεσιακή ικανότητα:
  - Σεβασμός στην ποικιλομορφία απόψεων και εμπειριών.
  - Προοδευτική στάση προς την επίλυση συγκρούσεων.
- Κοινή γνώση:
  - Δεσμευτικότητα στη συλλογική μάθηση.
  - Συμπεριληπτική στάση που προάγει τη συνεργασία.
- Ερώτηση και αναστοχασμός:
  - Διάθεση για συνεχή αυτο-αναστοχασμό.
  - Κριτική στάση προς τις δυναμικές της ομάδας.
- Ενεργητική ακρόαση:
  - Ανοικτή και προσεκτική ακρόαση, εκτιμώντας τις συνεισφορές των άλλων.
  - Ενσυναίσθηση ως βάση της ενεργητικής ακρόασης.
- Διαπροσωπική επικοινωνία:
  - Σαφής και αποφασιστική επικοινωνία ιδεών και συναισθημάτων.

	<ul style="list-style-type: none"> - Έκφραση απόψεων με σεβασμό, δημιουργώντας έναν ασφαλή χώρο για όλους. • Συνεργασία: <ul style="list-style-type: none"> - Συνεργατική στάση, προτεραιότητα στην επιτυχία της ομάδας έναντι ατομικών συμφερόντων. - Διάθεση για προσαρμογή στις ανάγκες και προκλήσεις της ομάδας, εργαζόμενοι για την ενίσχυση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της ομάδας.
7. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, σε ζεύγη και ομαδικές δραστηριότητες.
8. Υλικά και Εργαλεία	<p>Εργαλείο 1: Πίνακας Ερωτήσεων Έρευνας.</p> <p>Εργαλείο 2: Πίνακας Αναστοχαστικών Ερωτήσεων για Συμπεριφορές.</p> <p>Εργαλείο 3: Αναστοχασμός στις Πρακτικές μας: Περισσότερα, Λιγότερα, Ξεκινήστε, Σταματήστε και Συνεχίστε να κάνετε.</p>
9. Χώρος & Προετοιμασία	Οι καρέκλες και τα τραπέζια στο δωμάτιο θα είναι τοποθετημένα σε κύκλο για να διευκολύνεται η προφορική και οπτική επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες θα προμηθευτούν επίσης εργαλεία σε φωτοτυπημένα φύλλα.
10. Διάσταση Συμπερίληψης	<p>Η διάσταση της συμπερίληψης αναπτύσσεται συνολικά σε όλες τις φάσεις και τις δραστηριότητες που περιγράφονται, εστιάζοντας στην εξασφάλιση ότι όλες οι φωνές και οι οπτικές εκτιμώνται, γίνονται σεβαστές και λαμβάνονται υπόψη.</p> <p>Η δίκαιη συμμετοχή διασφαλίζει ότι όλοι οι διευκολυντές εκφράζουν τις ιδέες τους ενώ εκτιμούν ποικιλόμορφες οπτικές για την προώθηση αμοιβαίας κατανόησης. Η ενεργητική ακρόαση και η ενσυναίσθηση βοηθούν κάθε μέλος να αισθάνεται σεβαστό, και η διαχείριση συγκρούσεων προσεγγίζεται με συμπεριληπτικό και συνεργατικό τρόπο.</p> <p>Η συλλογική δημιουργία και η προσαρμοστικότητα ενσωματώνουν όλες τις φωνές στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ενώ η κριτική αναστοχαστικότητα βοηθά στην αναγνώριση και μετασχηματισμό των πιθανών αποκλεισμών. Τέλος, η εποικοδομητική ανατροφοδότηση προάγει μια κουλτούρα μάθησης και συνεχούς βελτίωσης.</p>
11. Προώθηση δημοκρατικών αξιών	<p>Στη δραστηριότητα έρευνας και αναστοχασμού που περιγράφεται, αναπτύσσονται αρκετές αξίες και δημοκρατικές πρακτικές που είναι ουσιώδεις για την ομαδική εργασία και τον εκπαιδευτικό τομέα. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένες από αυτές τις αξίες και πρακτικές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενεργητική συμμετοχή και ισότητα. 2. Ενεργητική ακρόαση και διάλογος. 3. Ενσυναίσθηση και σεβασμός στη διαφορετικότητα. 4. Ειρηνική επίλυση συγκρούσεων. 5. Συνεργασία και συλλογικότητα. 6. Κριτική αναστοχαστικότητα και υπευθυνότητα. 7. Διαφάνεια και εποικοδομητική ανατροφοδότηση.
12. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	<p>Για μια ψηφιακή ΕΚΜ, θα πρέπει να καθιερωθεί μια εικονική συνεδρία χρησιμοποιώντας μια πλατφόρμα όπως το Webex, το Zoom, το Meet κ.λπ. Αυτή η ψηφιακή συνεδρία μπορεί να αξιοποιήσει τον χωρισμό των ομάδων σε αίθουσες (breakout rooms).</p> <p>Για να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαδραστικά εργαλεία "πιν;ακνη ανακοινώσεων" όπως το Padlet, το Microsoft Whiteboard, το Lucid Spark κ.λπ.</p>
13. Βιβλιογραφία & προτεινόμενες πηγές	Έγγραφα έργου που δημιουργήθηκαν: Αναφορές, Αποτελέσματα, Οδηγός. Τα εργαλεία είναι δικής μας δημιουργίας.
14. Παράρτημα	Ναι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πέντε πιθανές ερωτήσεις έρευνας για να διευκολυνθεί η Δραστηριότητα 1: Έρευνα και Εξερεύνηση Πλαισίου. Η ιδέα είναι κάθε συμμετέχων να απαντήσει σε αυτές ατομικά και στη συνέχεια να μοιραστεί τις απαντήσεις του όπως εξηγείται στην φάση ανάπτυξης.

Αυτές οι ερωτήσεις θα βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν πάνω στις εμπειρίες τους σε επικοινωνία, ενσυναίσθηση και διαχείριση συναισθημάτων, επιτρέποντάς τους να εντοπίσουν τομείς προς βελτίωση και να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες στην επικοινωνιακή τους ικανότητα.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ		
ΕΡΩΤΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Πώς αισθανθήκατε όταν προσπαθήσατε να επικοινωνήσετε μια σημαντική ιδέα σε έναν εκπαιδευτικό ή εργασιακό τομέα, και πώς νομίζετε ότι το συναίσθημα αυτό επηρέασε την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας σας;	Εξερεύνηση της σύνδεσης μεταξύ συναισθημάτων και αποτελεσματικής επικοινωνίας.	
Ποιες δυσκολίες συναντήσατε προσπαθώντας να κατανοήσετε τις απόψεις των άλλων σε εκείνη την κατάσταση; Τι θα μπορούσατε να είχατε κάνει για να βελτιώσετε την αμοιβαία κατανόηση;	Μελέτη με περισσότερες λεπτομέρειες των προκλήσεων στην πρακτική της ενσυναίσθησης στην επικοινωνία	
Πώς αντέδρασαν οι άνθρωποι στο μήνυμά σας σε εκείνη την κατάσταση; Υπήρχε κάποια διαφορά μεταξύ αυτού που θέλατε να εκφράσετε και αυτού που κατάλαβαν οι άλλοι;	Αναστοχασμός πάνω στις πιθανές παρεξηγήσεις και πώς να βελτιώσετε τη σαφήνεια του μηνύματος	
Ποιες στρατηγικές χρησιμοποιήσατε για να διαχειριστείτε τα συναισθήματα (τα δικά σας ή των άλλων) κατά τη διάρκεια της αλληλεπίδρασης; Πιστεύετε ότι ήταν αποτελεσματικές; Γιατί;	Εξέταση της διαχείρισης συναισθημάτων και της επίδρασής της στην επικοινωνία	
Όταν ακούγατε τις προοπτικές των άλλων, πώς επηρέασε αυτό την προσέγγισή σας στην συνομιλία; Τι μάθατε για την αξία της ενεργητικής ακρόασης σε αυτή την κατάσταση;	Εξερεύνηση του ρόλου της ενεργητικής ακρόασης στην προώθηση της ενσυναίσθητικής κατανόησης.	

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει τρεις πιθανές ερωτήσεις έρευνας για να διευκολυνθεί η Δραστηριότητα 2: Κριτικός Αναστοχασμός στη Διαχείριση Συγκρούσεων. Η ιδέα είναι κάθε συμμετέχων να απαντήσει σε αυτές ατομικά και στη συνέχεια να μοιραστεί τις απαντήσεις του όπως εξηγείται στην ανάπτυξη φάσης.

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ		
ΕΡΩΤΗΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Ποιες ήταν οι αντιδράσεις ή οι συμπεριφορές που παρατηρήσατε σε εσάς ή σε άλλους κατά τη διάρκεια προηγούμενης διαχείρισης συγκρούσεων και πώς επηρέασαν αυτές οι συμπεριφορές την επίλυση της σύγκρουσης;	Αναγνώριση προτύπων: Διευκολύνει τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν τις δικές τους συμπεριφορές και αυτές των συναδέλφων τους στη διαχείριση συγκρούσεων.	
Ποιες στρατηγικές ή προσεγγίσεις θα μπορούσατε να είχατε χρησιμοποιήσει για να αντιμετωπίσετε τη σύγκρουση πιο εποικοδομητικά, και πώς θα μπορούσαν αυτές οι αλλαγές να επηρεάσουν τις σχέσεις μέσα στην ομάδα;	Εξερεύνηση εναλλακτικών: Ενθαρρύνετε τους διευκολυντές να σκεφτούν στρατηγικές για την εποικοδομητική αντιμετώπιση συγκρούσεων και να αναστοχαστούν πώς αυτές οι αλλαγές μπορούν να βελτιώσουν τις σχέσεις στην ομάδα.	
Ποιες πρακτικές επικοινωνίας και ενεργητικής ακρόασης θα μπορούσατε να εφαρμόσετε σε μελλοντικές καταστάσεις για να αποτρέψετε την κλιμάκωση συγκρούσεων και να προωθήσετε ένα συνεργατικό περιβάλλον;	Ενθάρρυνση Ενεργητικής Επικοινωνίας: Ενθαρρύνετε την υιοθέτηση πρακτικών επικοινωνίας και ενεργητικής ακρόασης για να αποφευχθούν μελλοντικές συγκρούσεις και να δημιουργηθεί ένα συνεργατικό και θετικό περιβάλλον.	

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΠΑΝΩ ΣΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΑΣ: ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ (ΑΠΟ), ΛΙΓΟΤΕΡΑ (ΑΠΟ), ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ, ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

Αυτό το εργαλείο αντιστοιχεί στη Φάση Υλοποίησης και Συνεχούς Αξιολόγησης: Υλοποίηση και Συνεχής Αξιολόγηση, όπου προάγεται η προσέγγιση αναστοχασμού και συνεχούς βελτίωσης μέσω μιας σειράς ερευνών με τη μορφή προτάσεων. Κάθε συμμετέχων εξετάζει αυτές τις προτάσεις ατομικά και στη συνέχεια γράφει τις απαντήσεις του σε χρωματιστά αυτοκόλλητα.

Οι συμμετέχοντες έχουν 10 λεπτά για να σκεφτούν και να γράψουν τις απαντήσεις τους στα αυτοκόλλητα. Μόλις γραφούν οι απαντήσεις, κάθε συμμετέχων τοποθετεί τις σημειώσεις του στον καθορισμένο χώρο στην αφίσα (που διαρκεί περίπου 5 λεπτά). Τέλος, οι απαντήσεις συζητούνται αναστοχαστικά και συλλογικά, με στόχο την αναγνώριση κοινών τομέων προς βελτίωση και την ενίσχυση θετικών σημείων. Οι προτάσεις είναι ως εξής:

- Περισσότερα από...
- Λιγότερα από...
- Να αρχίσουμε να κάνουμε...
- Να σταματήσουμε να κάνουμε...
- Να συνεχίσουμε να κάνουμε...

Οι συμμετέχοντες θα σκεφτούν κάθε απάντηση στις προτροπές προσεκτικά και θα γράψουν σε αυτοκόλλητες σημειώσεις, οι οποίες μπορούν να είναι σε διάφορα χρώματα ανάλογα με τις ερωτήσεις ή τις προτροπές.

Η μορφή της αφίσας όπου θα τοποθετηθούν οι αυτοκόλλητες σημειώσεις είναι η εξής:

(Εδώ, μπορεί να συμπεριληφθεί ένας οπτικός σχεδιασμός ή σχέδιο για να διαχωριστούν οι ενότητες για κάθε προτροπή, διευκολύνοντας την τοποθέτηση των απαντήσεων.)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού

ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Μπες στη θέση μου: Χαρτογραφώντας συναισθήματα για την
ανάπτυξη της ενσυναίσθησης

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

unibz

UNIVERSIDAD
DE MÁLAGA

Pädagogische Hochschule
Weingarten
University of Education

PH
Vorarlberg

Σχεσιακή Διάσταση

1. Εστίαση δραστηριότητας	‘Εξερεύνηση της Ενσυναίσθησης μέσω Χαρτογράφησης Συναισθημάτων’: Δημιουργία στάσης των συμμετεχόντων μιας Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ) σχετικά με την Ενσυναίσθηση
2. Διάρκεια δραστηριότητας	75 λεπτά περίπου
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Ορισμένοι συμμετέχοντες έχουν συμμετάσχει σε ΕΚΜ στο παρελθόν και ορισμένοι συμμετέχοντες δεν έχουν προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ. Οι συμμετέχοντες είναι στην αρχή της διαδικασίας ίδρυσης μιας ΕΚΜ.
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να ενθαρρύνει την κατανόηση της οπτικής του άλλου μέσα από τις αλληλεπιδράσεις με συναδέλφους. ✓ Να προάγει τη χρήση τεχνικών οπτικοποίησης για την εμπάθυση στην κατανόηση των συναισθηματικών οπτικών των άλλων ανθρώπων. ✓ Να ενισχύσει την ανάπτυξη αναστοχαστικής επίγνωσης σχετικά με την ενσυναίσθηση, ως δεξιότητα για την επαγγελματική εξέλιξη.
<p>5. Περιγραφή της δραστηριότητας</p> <div data-bbox="105 819 363 1585" style="border: 1px solid green; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Η ενσυναίσθηση είναι απαραίτητη για τις ΕΚΜ, καθώς προάγει την εμπιστοσύνη, τη συμπερίληψη και την ουσιαστική συνεργασία. Εκτιμώντας και κατανοώντας τις οπτικές των άλλων, τα μέλη των ΕΚΜ μπορούν να συνεργάζονται πιο αποτελεσματικά για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που υποστηρίζει την επαγγελματική ανάπτυξη, τους κοινούς στόχους και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων</p> </div>	<p>Αυτή η δραστηριότητα καθοδηγεί τους συμμετέχοντες να αναλύσουν το συναισθηματικό ταξίδι ενός χαρακτήρα σε επιλεγμένα βίντεο. Χρησιμοποιεί δομημένα ερωτήματα, οπτική χαρτογράφηση και αναστοχαστικές συζητήσεις για να αναπτύξει δεξιότητες ενσυναίσθησης που είναι σχετικές με την προώθηση θετικών και εμπιστευτικών σχέσεων μέσα στις Επαγγελματικές Κοινότητες Μάθησης (ΕΚΜ)</p> <div data-bbox="571 797 1517 922" style="border: 1px solid teal; border-radius: 15px; padding: 10px; margin-top: 10px;"> <p>Η ενσυναίσθηση είναι η ικανότητα να κατανοούμε τις εμπειρίες και τα συναισθήματα ενός άλλου ατόμου χωρίς κρίση. Είναι σαν να μπαίνεις στα παπούτσια κάποιου άλλου και να βλέπεις τα πράγματα από την οπτική του. (Eisenberg & Strayer, 1990; Clark, 2010; Coplan & Goldie, 2011).</p> </div> <p>Εισαγωγή:</p> <p>Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) εισάγει την έννοια της ενσυναίσθησης (τονίζοντας την ενσυναίσθηση ως μια ενεργή, κοινή κατανόηση της οπτικής ενός άλλου ατόμου και τη σημασία της στη δημιουργία εμπιστευτικών σχέσεων μέσα στις ΕΚΜ.</p> <p>Ο/Η Δ εξηγεί ότι οι συμμετέχοντες θα εξερευνήσουν την ενσυναίσθηση αναλύοντας τα συναισθηματικά ταξίδια των χαρακτήρων μέσω βίντεο, εξετάζοντας τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τις πράξεις των χαρακτήρων.</p> <p>Ζέσταμα: Ερμηνεία πιο Υποτονικών Συναισθημάτων (5-7 λεπτά)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμφανίστε μια φωτογραφία ή ένα σιωπηλό κλιπ βίντεο που δείχνει ένα υποτονικό συναίσθημα (π.χ. αμηχανία, ήσυχος ενθουσιασμός). • Ο/Η Διευκολυντής (Δ)ρωτάει: <ul style="list-style-type: none"> ○ "Ποιο συναίσθημα μπορεί να αισθάνεται αυτό το άτομο;" ○ "Ποιες ενδείξεις παρατηρείτε στο πρόσωπό τους, το σώμα τους ή το περιβάλλον τους;" • Ο/Η Δ κάνει μια σύντομη συζήτηση για να τονίσει τη συναισθηματική λεπτομέρεια και τη πολιτισμική ποικιλία στην έκφραση των συναισθημάτων. • Φάση 1 - Παρατήρηση Βίντεο: <p>Ο/Η Δ επιλέγει τέσσερα κλιπ βίντεο από το Παράρτημα 1: Προτεινόμενα Κλιπ Βίντεο (Περιλαμβάνει λίστα με κλιπ βίντεο με περιγραφές) και παρέχει οδηγίες:</p> <p>"Δείτε τα κλιπ, εστιάζοντας στην εμπειρία ενός μόνο χαρακτήρα. Προσέξτε τις λεκτικές και μη λεκτικές ενδείξεις που αποκαλύπτουν τα συναισθήματα ενός χαρακτήρα."</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Οι συμμετέχοντες παρακολουθούν τα κλιπ, επικεντρώνοντας την προσοχή τους στην εμπειρία ενός μόνο χαρακτήρα. • Φάση 2 - Χαρτογράφηση Συναισθημάτων: <p>Ο/Η Δ διανέμει το Έγγραφο Χαρτογράφησης Συναισθημάτων (Παράρτημα 2- Περιλαμβάνει ένα δομημένο έγγραφο για την καταγραφή παρατηρήσεων κατά τη διάρκεια της αναστοχαστικής φάσης) για να καθοδηγήσει τον ατομικό αναστοχασμό.</p> <p>Ο/Η Δ παρέχει τις οδηγίες:</p>

Παρακαλώ απαντήστε ατομικά στις ακόλουθες ερωτήσεις για να προσδιορίσετε την οπτική ενός χαρακτήρα: Έγγραφο Χαρτογράφησης Συναισθημάτων - (Παράρτημα 2: Παρέχει δομημένες ερωτήσεις για την καταγραφή παρατηρήσεων). Ο/Η Δ παρέχει ένα ολοκληρωμένο παράδειγμα για σαφήνεια.

- Τι αισθάνεται ο χαρακτήρας; (Παρατηρήστε συναισθηματικά στοιχεία και γλώσσα σώματος.)
- Τι ακούει ο χαρακτήρας; (Εντοπίστε ήχους ή διαλόγους που επηρεάζουν τη διάθεση.)
- Τι λέει ο χαρακτήρας; (Καταγράψτε αξιολογούμενες φράσεις ή εκφράσεις.)
- Τι κάνει ο χαρακτήρας; (Περιγράψτε ενέργειες που αντικατοπτρίζουν τα συναισθήματα.)

Κάθε συμμετέχων απαντά σε αυτές τις ερωτήσεις ατομικά, προσδιορίζοντας λεκτικές και μη λεκτικές ενδείξεις που μεταδίδουν την οπτική και την εμπειρία του χαρακτήρα.

- Φάση 3 - Οπτική Χαρτογράφηση:

Ο/Η Δ εξηγεί πώς να απεικονίσουν οπτικά το συναισθηματικό ταξίδι του χαρακτήρα χρησιμοποιώντας πρότυπα από το Παράρτημα 2- (Παρέχει λεπτομερή πρότυπα για τη δημιουργία οπτικών χαρτών), επιτρέποντας ευελιξία στην σχεδίαση με βάση τις προτιμήσεις των συμμετεχόντων.

Οδηγίες:

Χρησιμοποιήστε μία από τις παρακάτω μορφές για να αποτυπώσετε το συναισθηματικό ταξίδι του χαρακτήρα:

- Χάρτης Σκέψης: Ξεκινήστε με το κυρίαρχο συναίσθημα στο κέντρο και αναπτύξτε κλαδιά που συνδέονται με σχετικές πράξεις, λέξεις ή εξωτερικές επιρροές.
- Χρονική Ροή: Καταγράψτε πώς εξελίσσονται τα συναισθήματα του χαρακτήρα μέσα στον χρόνο.
- Οπτικοποίηση με Σύμβολα: Χρησιμοποιήστε σχήματα ή σύμβολα (π.χ. καρδιές για συναισθήματα, βέλη για ενέργειες) για να απεικονίσετε το συναισθηματικό του ταξιδιού.

Οι συμμετέχοντες μεταφέρουν τις ιδέες τους σε μια οπτική μορφή για να δημιουργήσουν έναν “χάρτη” της συναισθηματικής πορείας του χαρακτήρα, συμπεριλαμβάνοντας βασικές σκέψεις, συναισθήματα και δράσεις που μεταφέρουν την ενσυναίσθηση.

- Ο/Η Δ παρέχει δείγματα οπτικής αναπαράστασης και υπογραμμίζει ότι οι συμμετέχοντες μπορούν να χρησιμοποιήσουν ψηφιακές ή αναλογικές μορφές.
- Φάση 4 - Συζήτηση Διάδας:

Ο/Η Δ χωρίζει σε ζευγάρια τους συμμετέχοντες για μια συζήτηση διάδας ώστε να ανταλλάξουν οπτικούς χάρτες και ιδέες χρησιμοποιώντας το Παράρτημα 4: Ερωτήσεις Συζήτησης Διάδων (Περιλαμβάνει προτροπές για την καθοδήγηση ουσιαστικών ανταλλαγών απόψεων).

Οδηγίες:

- Μοιραστείτε τον οπτικό σας χάρτη και συζητήστε:
  - Ποιες ομοιότητες ή διαφορές παρατηρήσατε στις παρατηρήσεις σας σε σύγκριση με αυτές του συνεργάτη σας;
  - Πώς επηρέασαν τα συναισθήματα του χαρακτήρα τις δράσεις του;
  - Νιώσατε ενσυναίσθηση προς τον χαρακτήρα; Γιατί;
  - Ποιες νέες ιδέες σας παρέχει η παρατήρηση του συνεργάτη σας σχετικά με την εμπειρία του χαρακτήρα;

Κάθε συμμετέχων διαβάζει επίσης τον αναστοχασμό από το ζευγάρι που συνεργάστηκε, σημειώνοντας οποιαδήποτε νέα ιδέα κέρδισε από την ερμηνεία του άλλου ατόμου.

- Φάση 5 - Συζήτηση Όλης της Ομάδας:

	<p>Ο/Η Δ προτρέπει τους συμμετέχοντες να μοιραστούν αναστοχασμούς από τις ατομικές και δυαδικές εργασίες, υπογραμμίζοντας την αξία της ενσυναίσθησης.</p> <p>Ερωτήσεις για την καθοδήγηση του αναστοχασμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποια νέα ιδέα σας δόθηκε από το άτομο που συνεργαστήκατε; • Τι σας εξέπληξε σε αυτή τη διαδικασία; • Πώς σας βοηθά αυτό να κατανοήσετε την ενσυναίσθηση στον ρόλο σας ως εκπαιδευτικού ή επαγγελματία ή μέσα σε μια επαγγελματική ομάδα; • Ποιες νέες ιδέες αποκτήσατε για την ενσυναίσθηση μέσω αυτής της δραστηριότητας; • Τι μπορούμε να μεταφέρουμε από αυτή την άσκηση στην κατανόηση και εφαρμογή της ενσυναίσθησης στις καθημερινές μας αλληλεπιδράσεις; • Ποια πρακτικά βήματα μπορείτε να κάνετε για να εφαρμόσετε τις δεξιότητες ενσυναίσθησης στις καθημερινές σας αλληλεπιδράσεις; • Πώς μπορεί η χαρτογράφηση της ενσυναίσθησης να γίνει εργαλείο για επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη; • Πώς μπορεί αυτή η εμπειρία να ενημερώσει τις αλληλεπιδράσεις σας εντός των ΕΚΜ; <p>Κλείσιμο:</p> <p>Ο/Η Δ ζητά από κάθε συμμετέχοντα να μοιραστεί έναν τρόπο που μπορεί να εφαρμόσει τη χαρτογράφηση ενσυναίσθησης στην μελλοντική τους πρακτική και συνοψίζει τους αναστοχασμούς της ομάδας, τονίζοντας το αποτέλεσμα που ανέπτυξε η ομάδα από τη δραστηριότητα και τη σχεσιακή σημασία της ενσυναίσθησης στην συνεργατική εργασία, υπογραμμίζει τη σημασία της εφαρμογής αυτών των δεξιοτήτων για την προώθηση της κατανόησης και συνεργασίας.</p>
<p>6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ</p>	<p>Σχεσιακή διάσταση: Προώθηση της ενσυναίσθησης, του σεβασμού και της οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών των ΕΚΜ.</p>
<p>7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες</p>	<p>Γνώσεις:</p> <p>ο Στρατηγικές οικοδόμησης εμπιστοσύνης και ενσυναίσθησης και η σημασία τους σε ομάδες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες: <p>ο Επίδειξη διαπροσωπικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ενσυναίσθησης και του σεβασμού, μέσω λεκτικών και μη λεκτικών σημάτων.</p> <p>ο Ανταπόκριση σε συναισθηματικά σήματα που επικοινωνούνται από τα μέλη της ομάδας κατάλληλα.</p> <p>ο Διεξαγωγή δραστηριοτήτων που ενθαρρύνουν τον σεβασμό και την ανοικτότητα μεταξύ των μελών των ΕΚΜ.</p> <p>ο Δημιουργία και διατήρηση ασφαλούς χώρου μέσα στην κοινότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στάσεις: <p>ο Δέσμευση στην προώθηση θετικών και αξιόπιστων σχέσεων.</p>
<p>8. Μορφή δραστηριότητας</p>	<p>Ατομικές, ζευγάρια, ομαδικές δραστηριότητες</p>
<p>9. Υλικά & εργαλεία</p>	<p>Εργαλείο 1: Ερωτήσεις αναστοχασμού για τη συναισθηματική χαρτογράφηση.</p> <p>Εργαλείο 2: Φύλλα παρατηρημάτων.</p> <p>Εργαλείο 3: Χαρτόνι, μαρκαδόροι ή ψηφιακά εργαλεία για την οπτική χαρτογράφηση.</p>
<p>10. Χώρος & προετοιμασία</p>	<p>Διαρρυθμίστε το δωμάτιο σε σχήμα U για να υποστηρίξετε τις συζητήσεις δυάδας και ομάδας. Προετοιμάστε τα υλικά για τη χαρτογράφηση και βεβαιωθείτε ότι το βίντεο είναι προσβάσιμο.</p>
<p>11. Διαστάσεις της συμπερίληψης</p>	<p>Ο/Η Δ διασφαλίζει ότι όλες οι ερμηνείες γίνονται σεβαστές, με τους συμμετέχοντες να ενθαρρύνονται να ακούν ενσυναίσθητα και να εκτιμούν τις διαφορετικές οπτικές. Η δραστηριότητα προάγει ένα πλήρως συμπεριληπτικό περιβάλλον όπου οι συμμετέχοντες νιώθουν σεβαστοί, πολύτιμοι και ενδυναμωμένοι να συμβάλλουν, ανεξαρτήτως των ικανοτήτων τους στην ενσυναίσθηση, επίπεδα αυτοπεποίθησης ή τρόπου επικοινωνίας.</p> <p>1. Δίκαιη Συμμετοχή: Ο/Η Δ διασφαλίζει ότι όλες οι φωνές ακούγονται παρακολουθώντας τις συζητήσεις και προσκαλώντας το πιο ήσυχο συμμετοχής: “Ας ακούσουμε κάποιον που δεν έχει μιλήσει ακόμη· κάθε οπτική προσθέτει στην κατανόησή μας”.</p> <p>2. Προσαρμογή σε Διάφορα Επίπεδα Ενσυναίσθησης: Ο/Η Δ παρέχει καθοδήγηση για να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να συμμετέχουν ουσιαστικά κατά τις φάσεις της δραστηριότητας:</p>

	<p>ο Για αρχάριους: “Επικεντρωθείτε σε χειρονομίες, τόνο ή εκφράσεις—μικρές λεπτομέρειες συχνά αποκαλύπτουν συναισθήματα.”</p> <p>ο Για προχωρημένους συμμετέχοντες: “Πώς θα μπορούσαν αυτά τα συναισθήματα να συνδεθούν με μη λεκτικά κίνητρα;”</p> <p>3. Σεβασμός στο Στυλ/Τρόπο Επικοινωνίας: Εργαλεία όπως πρότυπα οπτικής αναπαράστασης και φύλλα χαρτογράφησης επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να εκφράσουν ιδέες με διάφορους τρόπους. Ο/Η Δ επιβεβαιώνει τις συνεισφορές λέγοντας: “Ας τιμήσουμε όλους τους τρόπους που δίνουμε νόημα στην πορεία του χαρακτήρα- λέξεις, οπτικά ή σύμβολα.”</p> <p>4. Ασφαλής, Αναστοχαστικός Χώρος: Ο/Η Δ υιοθετεί μοντέλα ανοικτής, μη επικριτικής γλώσσας και αντιμετωπίζει τις οπτικές ουδέτερα: “Αυτή είναι μια ενδιαφέρουσα οπτική· ας ακούσουμε πώς φτάσατε σε αυτή την παρατήρηση.” Ας αφήσουμε [το όνομα του συμμετέχοντα] να ολοκληρώσει πριν απαντήσουμε.</p> <p>5. Εκτίμηση της ποικιλομορφίας: Ο/Η Δ συνοψίζει περιληπτικά για να αναδείξει τις ποικιλόμορφες οπτικές. Μερικοί από εμάς παρατηρήσαμε τη γλώσσα του σώματος, άλλοι τον τόνο ή τις ενέργειες – αυτό δείχνει πώς η ενσυναίσθηση είναι πολυδιάστατη.</p>
<p>12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών</p>	<p>Η δραστηριότητα προάγει ενεργά δημοκρατικές αξίες όπως η δικαιοσύνη, ο ανοικτός διάλογος, η συνεργασία και η κοινή λήψη αποφάσεων, προωθώντας ένα σεβαστό και συμμετοχικό περιβάλλον.</p> <p>1. Δικαιοσύνη και Συμμετοχή: Ο/Η Δ εξισορροπεί τις συνεισφορές προσκαλώντας πιο ήσυχες φωνές: Ας σταματήσουμε και ακούσουμε τις σκέψεις αυτών που δεν έχουν μιλήσει ακόμα – κάθε οπτική έχει σημασία.</p> <p>2. Ανοικτός Διάλογος και Αλληλεπίδραση με Σεβασμό: Ο/Η Δ ενθαρρύνει την εξερεύνηση παρά τη συζήτηση και αντιμετωπίζει τις διαφωνίες με εποικοδομητικό τρόπο: Δεν κρίνουμε ποιος είναι σωστός ή λάθος. Ας εξερευνήσουμε και τις δύο προοπτικές για να εμπλουτίσουμε την κατανόησή μας.</p> <p>3. Συλλογικός Αναστοχασμός: Ο/Η Δ διευκολύνει τη διαδικασία δημιουργίας κοινού νοήματος συνοψίζοντας περιληπτικά: Όταν μοιραζόμαστε τις παρατηρήσεις μας, έχουμε δει πώς μπορεί να κατανοηθεί η ενσυναίσθηση με πολλούς τρόπους.</p> <p>4. Διαφάνεια και Συνεχής Βελτίωση: Ανταλλάσσεται εποικοδομητική ανατροφοδότηση χωρίς επίκριση: Ποιες νέες θεωρήσεις σας έδωσε ο αναστοχασμός του συνεργάτη σας; Ο/Η Δ αναδεικνύει την κοινή ευθύνη: Ακούγοντας όλες τις προοπτικές, έχουμε δημιουργήσει μια συλλογική κατανόηση – ας αναλογιστούμε πώς θα την εφαρμόσουμε στην καθημερινότητά μας.</p> <p>5. Ειρηνική Επίλυση Συγκρούσεων: Ο/Η Δ μοντελοποιεί ουδέτερη γλώσσα για να ενθαρρύνει την εκμάθηση μέσα από τις διαφορές: Είναι εντάξει να βλέπουμε τα πράγματα διαφορετικά; Τι μπορούμε να μάθουμε εξερευνώντας και τις δύο προοπτικές μαζί;</p>
<p>13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ</p>	<p>Τα βίντεο κλιπ και οι οπτικοακουστικές χαρτογραφήσεις μπορούν να κοινοποιηθούν ψηφιακά. Οι αίθουσες για την δημιουργία ομάδων (breakout rooms) διευκολύνουν τις συζητήσεις σε ζευγάρια, και εργαλεία όπως το Padlet ή οι ψηφιακοί νοητικοί χάρτες επιτρέπουν τη συνεργατική χαρτογράφηση.</p>
<p>14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές</p>	<p>Barrett, L. F., & Russell, J. A. (2015). Κατανόηση της ενσυναίσθησης και του ρόλου της στην εκπαίδευση. https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1373293.pdf</p> <p>Costantini, G. (2019). Η ενσυναίσθηση στην εκπαίδευση: ο επιτυχής δάσκαλος. Στο Empathy: Συναισθηματικές, ηθικές και επεξηγηματικές αφηγήσεις (σ. 73-81). Brill https://brill.com/display/book/edcoll/9789004398122/BP000006.xml</p> <p>Jalongo, M. R. (2014). Ανθρώπινη εκπαίδευση και ανάπτυξη ενσυναίσθησης στην πρώιμη παιδική ηλικία: Ορισμοί, αιτιολογία και αποτελέσματα. Διδάσκοντας συμπόνια: Ανθρώπινη εκπαίδευση στην πρώιμη παιδική ηλικία, 3-21. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-007-6922-9_1</p> <p>McGowan, K., Christenson, L. A., & Muccio, L. (2021). Συνεργατική επαγγελματική μάθηση: Μια εξερεύνηση της ενσυναίσθησης στην εκπαίδευση δασκάλων πρώιμης παιδικής ηλικίας. Journal of Research in Childhood Education, 35(1), 111-121 https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02568543.2020.1801537</p>
<p>15. Παράρτημα που ακολουθεί</p>	<p>ναι</p>

Παράρτημα

Παράρτημα 1. Λίστα Βίντεο - Για Χρήση από τους Διευκολυντές

Αυτή η κατηγορηματική μορφή υποστηρίζει την προσεκτική επιλογή κλιπ με βάση την συναισθηματική προσβασιμότητα, το βάθος και την πολιτισμική/κοντεξτουαλική πολυπλοκότητα.

Τύπος Συναισθήματος	Κλιπ & Σκηνή	Συναισθηματική Εστίαση
Καθολικά / Εύκολα Σχετιζόμενα Συναισθήματα	Spider-Man (2002) - Ο Πίτερ ανακαλύπτει ότι ο Θεός Μπεν έχει πεθάνει	Ενοχή, θλίψη και ευθύνη
	Jurassic Park (1993) - Σκηνή επίθεσης T-Rex	Φόβος, πανικός και ενστικτώδης επιβίωση
	Frozen (Disney) - Η Έλσα τραγουδά "Let It Go"	Φόβος κρίσης, συναισθηματική απελευθέρωση, αυτοαποδοχή
	Wonder Woman (2017) - Η Δάνα διασχίζει τη Γη χωρίς άνδρες	Θάρρος, συμπόνια και ηθική ευθύνη
Μετασχηματιστικά / Ενδυναμωτικά Στιγμιότυπα	Batman Begins (2005) - Ο Μπρους Γουέιν αντιμετωπίζει τον φόβο του στη σπηλιά	Ευαλωτότητα, φόβος, προσωπική ανάπτυξη
	Game of Thrones (S1E10) - Η Νταινίρις περπατά στη φωτιά με τα αυγά του δράκου	Θλίψη, αναγέννηση, μεταμόρφωση σε ηγεσία
	X-Men (2000) - Η Ρόγκ και ο Λόγκαν συζητούν για τη μετάλλαξή της	Απομόνωση, επιθυμία για σύνδεση, φόβος για τον εαυτό
Λεπτές / Πολιτισμικά Εξαρτώμενες Συναισθηματικές συνθήκες	Friends (S5E14) - Η Φοίβη προσπαθεί να seduce τον Τσάντλερ ("Το Επεισόδιο όπου όλοι το μαθαίνουν")	Χιούμορ, αμηχανία, δυσφορία, κακή επικοινωνία
	Τανγκλ (Disney) - Η Ραπουνζέλ βλέπει τα πλωτά φαναράκια για πρώτη φορά	Θαυμα, χαρά, εσωτερική σύγκρουση, συναισθηματική ένταση
	Τζόκερ (2019) - Η κατάρρευση του Άρθουρ στον σταθμό του μετρό	Αποξένωση, εσωτερικός χαμός, συναισθηματική καταπίεση, κοινωνική πίεση
Μη λεκτικά / Χωρίς διάλογο αποσπάσματα (για προθέρμανση ή πρακτική συναισθηματικής νότας)	Pixar Στιγμή: Πάιπερ (2016)	Θάρρος, περιέργεια, ανάπτυξη, δυναμική γονέα-παιδιού
	Pixar Στιγμή: Λα Λούνα (2011)	Γενεαλογικοί ρόλοι, θαυμασμός, ταυτότητα
	Pixar Στιγμή: Το Δώρο (2014) από τον Τζέικομπ Φρέι	Έκπληξη, αποδοχή, ενσυναίσθηση, μεταμόρφωση
	Εσωτερικά Συναισθήματα (Disney) - Σκηνή σιωπηλής μνήμης (π.χ., η Λυπημένη παρηγορεί τον Μπινγκ Μπονγκ)	Νοσταλγία, συμπόνια, συναισθηματική υποστήριξη

Παράρτημα 2: Έγγραφο Χαρτογράφησης Συναισθημάτων

Οδηγίες:

1. Μετά την παρακολούθηση του βίντεο, αφιερώστε λίγο χρόνο για να αναλογιστείτε την εμπειρία του χαρακτήρα.
2. Χρησιμοποιήστε τις προτροπές παρακάτω για να καθοδηγήσετε την αναστοχαστική διαδικασία και να καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας.

Προτροπή	Σημειώσεις Συμμετέχοντος
Τι αισθάνεται ο χαρακτήρας;	Παρατηρήστε και σημειώστε συναισθηματικά σημεία, γλώσσα σώματος κ.ά.
Τι ακούει ο χαρακτήρας;	Προσδιορίστε λέξεις ή ήχους που επηρεάζουν τη διάθεση του χαρακτήρα.
Τι λέει ο χαρακτήρας;	Καταγράψτε εκφράσεις ή φράσεις που χρησιμοποιεί ο χαρακτήρας.

Παράρτημα 3: Έγγραφο Οπτικής Χαρτογράφησης

1. Επιλέξτε ένα από τα παρακάτω πρότυπα που να ταιριάζει καλύτερα στο στυλ ανάλυσής σας.
  2. Μεταφέρετε τις παρατηρήσεις σας από το Έγγραφο Χαρτογράφησης Συναισθημάτων σε οπτική μορφή.
- **Γνωστικός χάρτης:** Τοποθετήστε το κύριο συναίσθημα (π.χ., λύπη, χαρά, φόβος) στο κέντρο και χρησιμοποιήστε κλαδιά για να συνδέσετε σχετικές σκέψεις, ενέργειες, λέξεις και περιβαλλοντικές επιρροές.
  - **Ροή Διαγράμματος:** Δείξτε την πρόοδο των συναισθημάτων του χαρακτήρα, καταγράφοντας κρίσιμες στιγμές που επηρεάζουν την εμπειρία του. Χρησιμοποιήστε βέλη για να δείξετε τις μεταβάσεις μεταξύ συναισθημάτων και κρίσιμων στιγμών.
  - **Διάγραμμα με Σύμβολα:** Χρησιμοποιήστε σχήματα ή σύμβολα (π.χ. καρδιές για συναισθήματα, βέλη για ενέργειες) για να απεικονίσετε την συναισθηματική πορεία.

Παράρτημα 4: Αναστοχαστικές Ερωτήσεις για Δυάδα και Ομαδική Συζήτηση

1. Συνεργαστείτε με άλλο συμμετέχοντα και ανταλλάξτε τους οπτικούς χάρτες σας.
  2. Χρησιμοποιήστε τις ερωτήσεις παρακάτω για να καθοδηγήσετε την συζήτησή σας.
- Ποιες ομοιότητες ή διαφορές παρατηρήσατε στους οπτικούς σας χάρτες σε σύγκριση με αυτές του ατόμου που συνεργαστήκατε;
  - Πώς επηρέασαν τα συναισθήματα του χαρακτήρα τις δράσεις του;
  - Νιώσατε ενσυναίσθηση προς τον χαρακτήρα; Γιατί;
  - Ποιες νέες ιδέες σας παρέιχε η παρατήρηση του ατόμου που συνεργαστήκατε σχετικά με την εμπειρία του χαρακτήρα;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η ανοικτότητα ξεκινά με έναν και αναπτύσσεται με πολλούς

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Σχεσιακή Διάσταση

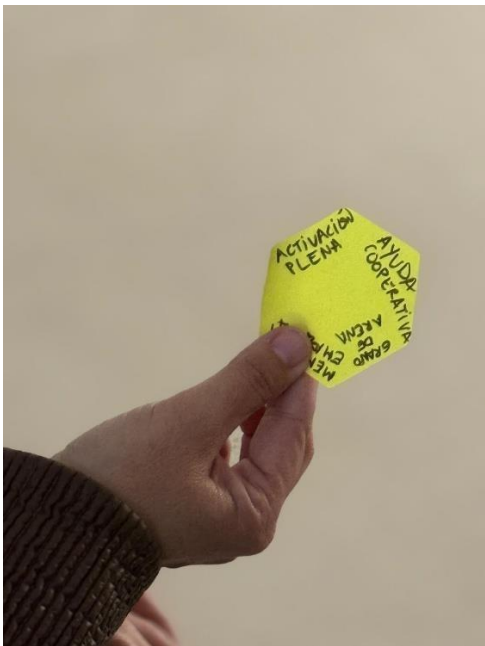
1. Εστίαση δραστηριότητας	Δημιουργία Ομάδας
2. Διάρκεια δραστηριότητας	30-50 λεπτά περίπου
3. Ομάδα-στόχος	Όλοι οι τύποι Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ).
4. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Δεν είναι κατάλληλο για ομάδες που συνεργάζονται για πρώτη φορά. Είναι απαραίτητο τα μέλη να έχουν κάποια γνώση των άλλων μελών. Συνοχή της ομάδας
5. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Δημιουργία περιβάλλοντος συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της ομάδας. ✓ Γνώση των δυνάμεων και των αναγκών των μελών της ομάδας. ✓ Ανίχνευση εκείνων που μπορούν να με βοηθήσουν και εκείνων που μπορώ να βοηθήσω. ✓ Προώθηση της προορατικότητας στην ομάδα. ✓ Δημιουργία αίσθησης του ανήκειν στην ομάδα.
6. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Ο/Η διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει τα μέλη της ΕΚΜ και εξηγεί τη σημασία της οικοδόμησης μιας ομάδας.</p> <p>Φάση 1</p> <p>Ο/Η Δ θα πρέπει να ενθαρρύνει την ομάδα να αναγνωρίσει ότι το αποτέλεσμα της συνεργατικής εργασίας είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των ατομικών προσπαθειών. Η ιδέα είναι να δημιουργηθεί ένα συνεργατικό οικοσύστημα παρόμοιο με αυτό που χρησιμοποιούν οι μέλισσες για να παράγουν μέλι (γι' αυτό και η μεταφορά), στο οποίο κάθε μέλος της ομάδας συμβάλλει με τα ταλέντα και τις δεξιότητές του για να επιτύχει έναν κοινό στόχο της ομάδας.</p> <p>Φάση 2</p> <p>Τέσσερις ερωτήσεις τίθενται για να απαντηθούν ατομικά στο εξάγωνο που παρέχεται.</p> <p>Ο/Η Δ θα τις δηλώσει μία-μία και θα αφήσει ένα σύντομο διάστημα μετά από καθεμία ώστε οι συμμετέχοντες να γράψουν την απάντησή τους στο εξάγωνό τους (Παράρτημα 1).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Σε τι είμαι πραγματικά καλός; 2. Ποια πρόκληση θέτω στον εαυτό μου για αυτό το μάθημα/εξάμηνο/περίοδο; 3.- Πώς μπορεί η ομάδα να με βοηθήσει να το επιτύχω; 4.- Τι μπορώ να προσφέρω στην ομάδα; 5.- Πώς θα δεσμευτώ για την ομάδα; 6.- Μια λέξη που καθορίζει την ομάδα μας/ Το σύνθημά μας ως ομάδα. <p>Φάση 3</p> <p>Εάν η ομάδα αποτελείται από λιγότερους από έξι συμμετέχοντες, οι απαντήσεις στις πρώτες πέντε ερωτήσεις κοινοποιούνται.</p> <p>Η ιδέα δεν είναι να παρουσιαστούν με γραμμικό τρόπο, αλλά μάλλον ο/η Δ να τις συσχετίσει. Για παράδειγμα, εάν ένα μέλος εκφράσει ένα δυνατό σημείο που μπορεί να προσφέρει στην ομάδα, ο/η Δ θα μπορούσε να ρωτήσει ποιος έχει παρόμοια δυνατά σημεία ή εάν κάποιος έχει μια ανάγκη και αυτή το δυνατό σημείο θα μπορούσε να βοηθήσει στην κάλυψή της</p> <p>Εάν ο αριθμός είναι μεγαλύτερος από 6, μπορούν να σχηματιστούν δύο ομάδες. Στη συνέχεια, θα μοιραστούν τα σημαντικά αποτελέσματα που προέκυψαν σε κάθε μία από αυτές.</p> <p>Φάση 4</p>

	<p>Μετά την παρουσίαση των πρώτων πέντε ερωτήσεων, παρουσιάζεται το σύνθημα/λέξη που κάθε μέλος θεωρεί ότι θα πρέπει να καθορίζει την ομάδα.</p> <p>Όλα τα μέλη ορίζουν μια φράση που θα χρησιμεύσει σαν μια γέφυρα μεταξύ των μελών της ή κάτι που θα προστατεύσει την ομάδα από πιθανούς κινδύνους.</p> <p>Φάση 5</p> <p>Δημιουργείται ένα χαρτί που αποτυπώνει το ομαδικό σύνθημα και τα διάφορα εξάγωνα κολλούνται μαζί πάνω στο χαρτί προκειμένου να τοποθετηθεί σε ορατό χώρο και να μπορούν τα μέλη της ομάδας να το συμβουλεύονται.</p> <p>Η δημιουργία ενός σχεδίου που σχηματίζεται από το σύνολο των εξαγώνων μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε σε ένα τραπέζι, είτε απευθείας στον τοίχο. Δεν υπάρχει προκαθορισμένη σωστή μορφή αυτού του σχεδίου, αλλά είναι θέμα των συμμετεχόντων να αποφασίσουν εκείνη τη στιγμή. Είναι δυνατόν να ενσωματωθούν τα εξάγωνα χωρίς κανένα προφανή λόγο, ευθυγραμμίζοντας τις άκρες διαφόρων εξαγώνων που αντιπροσωπεύουν ό,τι μπορεί να προσφέρει ένα μέλος στην ομάδα και ό,τι άλλο χρειάζεται να λάβει από αυτήν, ή όποιος άλλος τρόπος αποφάσισαν τα μέλη της ομάδας. (Παράδειγμα στο Παράρτημα 2)</p>
<p>7. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ</p>	<p>Διαπροσωπική/Σχεσιακή διάσταση: οικοδόμηση ομάδας, καλλιέργεια θετικών και εμπιστευτικών σχέσεων</p>
<p>8. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες</p>	<p>Γνώση: Στρατηγικές οικοδόμησης εμπιστοσύνης και ενσυναίσθησης και η σημασία τους σε ομαδικές ρυθμίσεις</p> <p>Δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επίδειξη διαπροσωπικών δεξιοτήτων, περιλαμβάνοντας ενσυναίσθηση και σεβασμό, μέσω λεκτικών και μη λεκτικών σημάτων. • Κατάλληλη ανταπόκριση στα συναισθηματικά σήματα που επικοινωνούν τα μέλη της ομάδας. • Προαγωγή του σεβασμού και της ανοιχτότητας μεταξύ των μελών της ΕΚΜ. • Δημιουργία και διατήρηση ενός ασφαλούς χώρου μέσα στην κοινότητα. • Δημιουργία και διατήρηση ενός υποστηρικτικού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος όπου όλα τα μέλη της ΕΚΜ αισθάνονται ασφαλή να εκφραστούν, να αμφισβητήσουν ιδέες, υποθέσεις κ.λπ. και να αμφισβητηθούν από άλλα μέλη. <p>Στάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δέσμευση στην προώθηση θετικών και εμπιστευτικών σχέσεων. <p>Δέσμευση στη διατήρηση ενός θετικού, συνεργατικού περιβάλλοντος ακόμα και κατά τη διάρκεια συγκρούσεων.</p>
<p>9. Μορφή δραστηριότητας</p>	<p>Ατομικά, σε ομάδες (αν χρειαστεί), όλη η ομάδα</p>
<p>10. Υλικά & εργαλεία</p>	<p>Υλικό 1: Εξαγωνικά χαρτόνια, χαρτόνι για να κατασκευαστεί το τελικό έγγραφο με το motto και την κυψέλη που σχηματίζεται από όλα τα εξάγωνα της ομάδας.</p>
<p>11. Χώρος & προετοιμασία</p>	<p>Ο χώρος θα πρέπει να επιτρέπει τη δημιουργία ομάδων αν χρειαστεί. Να υπάρχουν έτοιμα εξαγωνικά σχήματα. Ένα κομμάτι χαρτονιού για να δημιουργηθεί το τελικό πάνελ</p>
<p>12. Διαστάσεις της συμπερίληψης</p>	<p>Διαφορετικότητα εντός μιας ΕΚΜ: Ο/Η Δ πρέπει να διασφαλίσει ότι η διαφορετικότητα των πεπειθήσεων και των πρακτικών γίνονται αποδεκτές και αντιμετωπίζονται με σεβασμό από όλους τους συμμετέχοντες. Ο/Η (Δ) ταυτόχρονα βοηθά τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις οπτικές τους σε ζεύγη και σε ολόκληρη την ομάδα και έτσι ενθαρρύνει χώρους για διάλογο. Ο/Η Δ βοηθά στην ανακεφαλαίωση του κοινού εδάφους που επιτεύχθηκε μέσω της αναστοχαστικής συζήτησης και των θεμάτων για περαιτέρω διερεύνηση στην ομάδα.</p> <p>Ιδιαίτερα για διαδικτυακές δραστηριότητες: Η Προσβασιμότητα και Συμπερίληψη σημαίνει να διασφαλίζουμε ότι ο διαδικτυακός χώρος είναι προσβάσιμος σε όλους τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της παροχής δυνατοτήτων όπως οι υπότιτλοι, η συμβατότητα με λογισμικά ανάγνωσης οθόνης και η εύκολη πλοήγηση στην πλατφόρμα.</p>

<p>13. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών</p>	<p>Θα διατηρήσουμε μια στάση σεβασμού στην οποία δεν θα κάνουμε αξιακές κρίσεις. Δεν θα συζητήσουμε αν συμφωνούμε ή διαφωνούμε σχετικά με τα πλεονεκτήματα ή τις ανάγκες που εκφράζει κάθε μέλος. Θα ξεκινήσουμε από τα κοινά σημεία για να οικοδομήσουμε την ταυτότητα της ομάδας.</p>
<p>14. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ</p>	<p>Σε περίπτωση που οι συναντήσεις είναι διαδικτυακές, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα έγγραφο σε ένα διαδικτυακό συνεργατικό εργαλείο που όλοι οι συμμετέχοντες θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση με τα ήδη δημιουργημένα εξαγωνικά σχήματα, ώστε κάθε μέλος να μπορεί να γράψει το δικό του. Τέλος, το motto της ομάδας θα γραφεί σε αυτό το έγγραφο.</p>
<p>15. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές</p>	<p>-</p>
<p>16. Παράρτημα που ακολουθεί</p>	<p>ναι</p>

Παράρτημα

Παράρτημα 1

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΣΧΕΣΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

**Μετα-επικοινωνία σε εξέλιξη: Από την ομιλία στη σκέψη για
την ομιλία**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Σχεσιακή Διάσταση	
1. Εστίαση δραστηριότητας	Ομάδα αναστοχασμού - μια κοινή πηγή και ένα σημείο εκκίνησης για μετα-επικοινωνία
2. Διάρκεια	Συνεχιζόμενη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης ΕΚΜ
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	<i>Συμμετέχοντες που έχουν κάποια προηγούμενη εμπειρία και είναι εξοικειωμένοι με το να είναι μέλη μιας ΕΚΜ.</i>
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Να αξιοποιηθεί μια ομάδα αναστοχασμού ως πόρος για μάθηση • Να προωθηθεί η προσωπική αναστοχαστική διαδικασία μεταξύ των εκπαιδευτικών • Να ενδυναμωθούν οι εκπαιδευτικοί να αναλάβουν την ευθύνη για την επαγγελματική τους ανάπτυξη. • Να διευκολυνθεί η σαφήνεια σκέψεων, η εξαγωγή ουσιαστικών συμπερασμάτων και η απόκτηση βαθύτερων εννοιών στην πρακτική τους.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας (350-500 λέξεις)	<p>Τουλάχιστον δύο (κατά προτίμηση περισσότερα) μέλη της ομάδας ΕΚΜ αποσύρονται από την ομάδα και αναλαμβάνουν ρόλο παρατηρητή. Η αποστολή τους είναι μόνο να παρατηρούν και να ακούν την επικοινωνία στην ομάδα.</p> <p>Βήμα 1: Η ομάδα ΕΚΜ ξεκινά τη συνάντησή της όπως συνήθως, και ανεξαρτήτως της δομής της συνάντησης ή του περιεχομένου που εστιάζει, είναι σημαντικό η ομάδα να έχει αρχίσει τις συζητήσεις και τους αναστοχασμούς πριν ο/η Διευκολυντής/τρια (Δ) αποφασίσει να κάνει ένα διάλειμμα. Η ομάδα αναστοχασμού παρατηρεί και ακούει ενεργά με βάση τα παρακάτω ερωτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μοιράζονται απλώς εμπειρίες και ιστορίες για το τι κάνουν, ή αμφισβητούν ο ένας τον άλλον ρωτώντας γιατί - γιατί το έκανες έτσι, γιατί αυτή η επιλογή; • Ζητούνται τεκμήρια ή η συζήτηση χαρακτηρίζεται από όσα πιστεύουν και υποθέτουν για τις συνέπειες και τα αποτελέσματα; • Τίθενται ανοιχτές ή καθοδηγητικές ερωτήσεις; • Η συζήτηση συνεχίζεται από το ένα θέμα στο άλλο, ή κάποιος προσπαθεί να συνοψίσει, να ελέγξει την κατανόησή του και να καταγράψει διαφορετικές οπτικές που δεν έχουν αναφερθεί; • Βιάζονται να δώσουν συμβουλές χωρίς να αφιερώσουν χρόνο για να εμβαθύνουν πρώτα; • Υπάρχουν καλές ερωτήσεις που τίθενται που βοηθούν τις συζητήσεις να εμβαθύνουν; • Υπάρχουν τομείς όπου βλέπουν ότι θα μπορούσε να έχει εξερευνηθεί κάτι σε περισσότερο βάθος; <p>Βήμα 2: Αναστοχασμός (10 λεπτά) Ο/Η Δ της ομάδας ΕΚΜ κάνει ένα διάλειμμα όπου η ομάδα ΕΚΜ σταματά και μόνο ακούει την ομάδα αναστοχασμού. Κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, τα μέλη της ομάδας αναστοχασμού συζητούν για όσα παρατήρησαν στην ομάδα ΕΚΜ. Τα άλλα μέλη της ομάδας δεν επιτρέπεται να μιλήσουν/σχολιάσουν κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας. Πρέπει να είναι εντελώς σιωπηλά και να ακούν μόνο όσα έχει παρατηρήσει η ομάδα αναστοχασμού (μέγιστο 10 λεπτά κάθε φορά).</p> <p>Η ομάδα αναστοχασμού μοιράζεται τις σκέψεις της σχετικά με την επικοινωνία και το πώς μιλούν για το θέμα. Τα μέλη της ομάδας αναστοχασμού απευθύνονται το ένα στο άλλο - όχι στην ομάδα. Ο/Η Δ διασφαλίζει ότι η συζήτηση παραμένει εστιασμένη στην επικοινωνία και αποφεύγει να την μετατρέψει σε μια συζήτηση για το τι είναι καλό ή το κακό. Το ερώτημα δεν είναι αν η επικοινωνία είναι καλή ή κακή, αλλά σκοπός είναι να πάρουν ανατροφοδότηση σχετικά με το αν η επικοινωνία περιορίζεται σε ένα επιφανειακό επίπεδο ή αν η ομάδα είναι ικανή να εμβαθύνει. Αν μπορούν να αμφισβητήσουν ο ένας τον άλλον με τρόπο που προάγει την αναστοχαστική διαδικασία και τη μάθηση. Αυτό είναι πολύ σημαντικό!</p> <p>Αφού αναστοχαστούν πάνω σε όσα άκουσαν, οι συμμετέχοντες επιτρέπεται να σκεφτούν μόνοι τους για λίγα λεπτά και στη συνέχεια η συζήτηση προχωρά.</p> <p>Βήμα 3: Ανατροφοδότηση (μέγιστο 5 λεπτά) Στο τέλος της συνάντησης, όλοι συμμετέχουν σε μια μετα-επικοινωνία. Κάθε συμμετέχων της ΕΚΜ μπορεί να σχολιάσει συνοπτικά όσα άκουσε κατά τη διάρκεια του αναστοχασμού. Μπορούν επίσης να μοιραστούν οποιοσδήποτε ιδέες και σκέψεις είχαν σχετικά με το πώς να συμβάλουν</p>

	<p>περισσότερο στην εξερεύνηση της πρακτικής και την αμφισβήτηση ο ένας του άλλου στις συναντήσεις. Αυτοί που υπήρξαν η ομάδα αναστοχασμού στη συνάντηση συμμετέχουν επίσης σε αυτή τη συζήτηση.</p> <p>Τα βήματα 2 και 3 μπορούν να επαναληφθούν μία ή δύο φορές κατά τη διάρκεια της συνάντησης.</p> <p>Η συμμετοχή στην ομάδα αναστοχασμού εναλλάσσεται μεταξύ των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ.</p>
6. Διαστάσεις ΕΚΜ	<ul style="list-style-type: none"> - Σχεσιακή διάσταση - Διάσταση επικοινωνίας - Συνεργατική διάσταση - Διάσταση μάθησης και οικοδόμησης γνώσης - Διάσταση αναστοχασμού και διερεύνησης - Οργανωτική διάσταση
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p><i>Γνώσεις που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Αποτελεσματικές αρχές επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της ενεργητικής ακρόασης και της σαφούς έκφρασης ιδεών με σεβασμό. - Τεχνικές διαχείρισης και διευκόλυνσης. - Τεχνικές για την προώθηση ισότιμης συμμετοχής. - Τεχνικές για την προώθηση αναστοχαστικής πρακτικής. - Τεχνικές για τη διευκόλυνση παραγωγικού διαλόγου. <p><i>Δεξιότητες που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Να προάγουν την ενεργητική ακρόαση. - Να παραφράζουν και να συνοψίζουν τα κύρια σημεία και τις αποφάσεις από τις συζητήσεις συνοπτικά και με σαφήνεια. - Δέσμευση για συμπερίληψη και δικαιοσύνη. - Να αξιοποιούν τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες της ομάδας για να προάγουν την αναστοχαστική διαδικασία και την κριτική σκέψη. - Να παρέχουν ανατροφοδότηση που είναι συγκεκριμένη, εφαρμόσιμη και υποστηρικτική. - Δόμηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της αναστοχαστικής συζήτησης. <p><i>Στάσεις που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Να είναι δεκτικοί σε διαφορετικές οπτικές και ιδέες κατά τη διάρκεια των συζητήσεων. - Ανοιχτότητα στην ανατροφοδότηση και συνεχή βελτίωση των πρακτικών επικοινωνίας. - Δέσμευση για συμπερίληψη και δικαιοσύνη. - Εκτίμηση της κριτικής ανάλυσης ως εργαλείου για βελτίωση. - Ενθάρρυνση της εξερεύνησης των υποθέσεων και της κριτικής σκέψης.
8. Μορφή δραστηριότητας	Ομαδική δραστηριότητα
9. Υλικά και Εργαλεία	Όλα τα μέλη της ομάδας ΕΚΜ έχουν διαβάσει και κατανοήσει τόσο τις οδηγίες στην ενότητα 7 όσο και την συμπληρωματική περιγραφή της Ομάδας Αναστοχασμού (Παράρτημα 1: Τι είναι μια Ομάδα Αναστοχασμού).
10. Χώρος & Προετοιμασία	Δεν υπάρχουν ειδικές απαιτήσεις για την διαμόρφωση του χώρου.
11. Διάσταση Συμπερίληψης	Εάν επιθυμείτε, μια ομάδα αναστοχασμού μπορεί επίσης να παρατηρήσει πώς η ομάδα φροντίζει να συμπεριλαμβάνει όλα τα μέλη της- αλλά η κύρια εστίαση είναι στην επικοινωνία και πώς αυτή επηρεάζει την αναστοχαστική σκέψη και την εμπλοκή των συμμετεχόντων.
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών	Εάν επιθυμείτε, μια ομάδα αναστοχασμού μπορεί επίσης να παρατηρήσει πώς η ομάδα διατηρεί τις δημοκρατικές αξίες και πρακτικές - αλλά η κύρια εστίαση είναι στην επικοινωνία και πώς αυτή επηρεάζει την αναστοχαστική σκέψη και την εμπλοκή των συμμετεχόντων.
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	Αυτή η δραστηριότητα μπορεί εξίσου εύκολα να πραγματοποιηθεί σε μια διαδικτυακή συνάντηση.
14. Βιβλιογραφία & προτεινόμενες πηγές	<ul style="list-style-type: none"> - Andersen, T. (1987). Η ομάδα αναστοχασμού. <i>Fam Proc</i> 26: 415 - 428. - Earl και Timperley, 2008 - Killen, K. (2012). <i>Profesjonell utvikling og faglig veiledning</i> (Επαγγελματική ανάπτυξη και επαγγελματική καθοδήγηση). Όσλο: Gyldendal. - Le Fevre, D. M., Robinson, V. M., & Sinnema, C. E. (2015). <i>Genuine inquiry: Widely espoused yet rarely enacted</i> (Γνήσια έρευνα: Ευρέως υποστηριζόμενη αλλά σπάνια εφαρμοσμένη). <i>Educational Management Administration & Leadership</i> , 43(6), 883-899. - MacPhail, A., Tannehill, D. & Ataman, R. (2021). <i>The role of the critical friend in supporting and enhancing professional learning and development</i> (Ο ρόλος του κριτικού φίλου στην υποστήριξη και ενίσχυση της επαγγελματικής μάθησης και

	<p>ανάπτυξης). https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/19415257.2021.1879235?scroll=top&needAccess=true#abstract - Ulleberg, I., & Jensen, P. (2017). <u>Asking Questions in Supervision</u>. (Κάνοντας Ερωτήσεις στην Εποπτεία). <i>Supervision of Family Therapy and Systemic Practice</i>, , 45-67.</p>
15. Παράρτημα	Παράρτημα 1: Τι είναι μια Ομάδα Αναστοχασμού;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τι είναι μια Ομάδα Αναστοχασμού;

Η έννοια των ομάδων αναστοχασμού προήλθε τη δεκαετία του 1980 μέσω της εργασίας οικογενειακών θεραπευτών, οι οποίοι παρατήρησαν ότι η εμπλοκή των οικογενειών στις συζητήσεις των θεραπευτών μπορούσε να διευρύνει τις προοπτικές τους και να προάγει τη σκέψη τους (Andersen, 1987). Οι ομάδες αναστοχασμού χρησιμοποιούνται επίσης σε σχολεία και νηπιαγωγεία, όπου λειτουργούν ως μέθοδος επαγγελματικών συναντήσεων (Ulleberg & Jensen, 2017, σ. 189). Μέσω μιας δομής, μπορούν να αναπτυχθούν νέες καλές ιδέες και όλοι οι συμμετέχοντες μπορούν να εμπλακούν με θετικό τρόπο. Η δομή μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαστήριο ή κατά τη διάρκεια κοινών χρόνων για ομάδες προσωπικού, ως μέρος της οργανωτικής ανάπτυξης. Στο LeaFaP, προτείνουμε τις ομάδες αναστοχασμού ως μια δραστηριότητα για την παροχή ενδοσκοπικής υποστήριξης σε μία ΕΚΜ που έχει καθιερωθεί για κάποιο διάστημα αλλά δυσκολεύεται να αναπτύξει κανόνες επικοινωνίας που προάγουν την αναστοχαστική σκέψη και τη μάθηση. Σε συνομιλίες που χαρακτηρίζονται από μια κριτική και προκλητική συζήτηση, οι πρακτικές και οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων γίνονται ορατές και υπόκεινται σε δοκιμή (Earl και Timperley, 2008). Για να επιτευχθεί περισσότερη κριτική αναστοχαστική σκέψη, πρέπει να υπάρχει διάθεση για πρόκληση και να προκληθεί.

Σε μια μελέτη σχετικά με τη χρήση κριτικών φίλων στην επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών, οι MacPhail et al. (2021) υποστηρίζουν ότι η διάθεση για πρόκληση είναι μια στάση που σημαίνει ότι κάποιος είτε καλωσορίζει και ενσωματώνει την κριτική ανατροφοδότηση είτε είναι πρόθυμος να προκαλέσει τον εαυτό του δίνοντας ουσιαστική κριτική ανατροφοδότηση (MacPhail et al., 2021). Ωστόσο, πολλές ερωτήσεις δεν προέρχονται από περιέργεια ή επιθυμία να μάθουν, αλλά από την επιθυμία να επικοινωνήσουν την άποψή τους με έμμεσο τρόπο αντί με πιο άμεσο (Le Fevre, D. M., Robinson, V. M., & Sinnema, C. E., 2015).

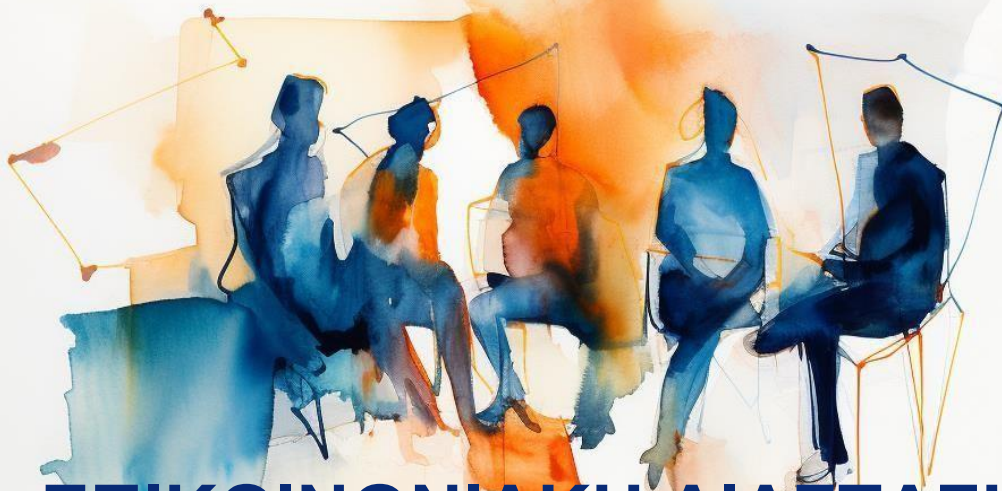
Αυτό που διακρίνει αυτή τη δραστηριότητα από τις ομάδες αναστοχασμού όπως τις γνωρίζουμε από τη φροντίδα υγείας είναι η δυνατότητα διπλής μάθησης. Μία ομάδα αναστοχασμού παρέχει σημαντική ανατροφοδότηση σχετικά με το πώς η ομάδα επικοινωνεί, κάτι που είναι κρίσιμο για την ανάπτυξη κανόνων επικοινωνίας όπου η πρόκληση του ενός προς τον άλλον είναι ο κανόνας. Ταυτόχρονα, εκπαιδεύει τα μέλη της ομάδας αναστοχασμού να ακούν ειλικρινά, καθώς δεν χρειάζεται να συμβάλλουν στις συζητήσεις οι ίδιοι. Καταγράφουν καλύτερα τα νοήματα και τις εκφράσεις και όταν επιστρέψουν ως «κανονικά» μέλη, μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτές τις εμπειρίες για να γίνουν ενεργοί ακροατές.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

**Η δύναμη των ερωτήσεων: Διαχείριση παρερμηνειών και
ενίσχυση της κατανόησης**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση Επικοινωνίας

1. Εστίαση δραστηριότητας	Χρησιμοποιώντας τη γλώσσα για να αποφευχθούν οι παρεξηγήσεις και να ενισχυθεί ο αναστοχασμός (I): Διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις
2. Διάρκεια δραστηριότητας	120-135 λεπτά (ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων στην PLC)
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Πρώιμα στάδια της ίδρυσης της ΕΚΜ
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να μοντελοποιήσει και να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να χρησιμοποιούν διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις ✓ Να καθοδηγήσει τους συμμετέχοντες της ΕΚΜ σε αναστοχαστική έρευνα σχετική με τις πρακτικές τους και/ή τις παρατηρήσεις τους ✓ Να εμπλακεί η ομάδα σε μετα-συνομιλίες ώστε να αναλογιστούν και να βελτιώσουν τις διαδικασίες επικοινωνίας εντός της ΕΚΜ. ✓ Να ενισχυθεί η δέσμευση στην αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση και τη συνεχή βελτίωση. ✓ Να ενισχυθεί η ανοιχτή στάση απέναντι στην ανατροφοδότηση και τη συνεχή βελτίωση των πρακτικών επικοινωνίας.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Εισαγωγή:</p> <p>Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει την ομάδα και εξηγεί τον σκοπό της συνάντησης: η ενθάρρυνση των μελών της ΕΚΜ να επικοινωνούν αποτελεσματικά και να αναστοχάζονται σε βάθος τις επαγγελματικές πρακτικές που έχουν εφαρμόσει ή παρατηρήσει με τη βοήθεια ερωτήσεων. Ο/Η Δ εξηγεί τη διαφορά σε επιφανειακές συζητήσεις, που είναι σύντομες και περιορισμένες στην ανταλλαγή πρακτικών, και στον αναστοχαστικό διάλογο σε ένα κλίμα σεβασμού, που βοηθά να ξεκαθαριστούν σημεία αβεβαιότητας και ενθαρρύνει τη βαθύτερη σκέψη.</p> <p>Φάση 1:</p> <p>Ο/Η Δ προσκαλεί έναν συμμετέχοντα να μοιραστεί την πρόοδό του σχετικά με το Σχέδιο Δράσης ή να αναφέρει κάποια πρόκληση στη διδασκαλία ή στην επαγγελματική του πρακτική.</p> <p>Αφού ολοκληρώσει, τα υπόλοιπα μέλη καλούνται να κάνουν ερωτήσεις που βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση των όσων ειπώθηκαν, στηρίζουν τον σκοπό του ομιλητή, ενθαρρύνουν τη βαθύτερη σκέψη. Ο Δ επιλέγει κάποιες ερωτήσεις για να δώσει έμφαση στην ανάγκη για διευκρίνιση και αναστοχασμό (βλ. Εργαλείο 1 για παραδείγματα ερωτήσεων)</p> <p>Φάση 2:</p> <p>Ο/Η Δ παρέχει μια σύντομη εξήγηση σχετικά με τον ρόλο των διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων στην αποτελεσματική επικοινωνία και τον αναστοχαστικό διάλογο εντός μιας ΕΚΜ (βλ. Εργαλείο 1 για μια σύντομη αναγνωριστική αποσαφήνιση αυτών των δύο τύπων ερωτήσεων). Μετά από αυτό, ο/η Δ παρέχει ένα αντίγραφο του Εργαλείου 1 στους συμμετέχοντες της ΕΚΜ, δίνοντάς τους χρόνο να το διαβάσουν και διευκρινίζει τυχόν απορίες. Αυτό το εργαλείο μπορεί επίσης να κοινοποιηθεί στα μέλη της ΕΚΜ πριν από τη δραστηριότητα, επιτρέποντάς τους να το διαβάσουν με την ησυχία τους και να εντοπίσουν τυχόν ερωτήσεις.</p> <p>Στη συνέχεια, ο/η Δ προσκαλεί τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, έναν-έναν να μοιραστούν την πρόοδό τους ή να σχολιάσουν μια ανησυχία σχετική με την διδασκαλία ή την επαγγελματική τους πρακτική. Μετά ο/η Δ ενθαρρύνει την ομάδα να θέσει διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις, διασφαλίζοντας ότι όλα τα μέλη της ΕΚΜ συμμετέχουν στη συζήτηση και ότι κανείς δεν μονοπωλεί τον διάλογο. Ο/Η Δ μπορεί επίσης να συνεχίσει να μοντελοποιεί αυτούς τους τύπους ερωτήσεων, ιδιαίτερα αφού οι συμμετέχοντες έχουν υποβάλει τις ερωτήσεις τους.</p> <p>Φάση 3:</p> <p>Ο/Η Δ παρέχει στους συμμετέχοντες της ΕΚΜ τις ερωτήσεις από το Εργαλείο 2, «Αναστοχασμός στη ανάπτυξη της ΕΚΜ» για ομαδική συζήτηση με σκοπό την προώθηση μιας αποτελεσματικής και δίκαιης επικοινωνίας και την ενίσχυση της αναστοχαστικής διαδικασίας εντός της ΕΚΜ.</p> <p>Φάση 4:</p> <p>Ο/Η Δ παρέχει στους συμμετέχοντες της ΕΚΜ τις ερωτήσεις από το Εργαλείο 3, «Αναστοχασμός στη δική τους μάθηση», ώστε να αναστοχαστούν είτε στο τέλος της συνάντησης της ΕΚΜ—αν το επιτρέψει ο χρόνος—είτε με τον ρυθμό τους σε ένα ημερολόγιο μάθησης ή παρόμοιο έγγραφο.</p> <p>Κλείσιμο:</p> <p>Ο/Η Δ συνοψίζει τη συνάντηση και οι συμμετέχοντες της ΕΚΜ κανονίζουν χρόνο και τόπο για την επόμενη συνάντηση.</p>

6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διάσταση Επικοινωνίας ✓ Έρευνα και αναστοχασμός
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p>ΓΝΩΣΗ Τεχνικές διευκόλυνσης παραγωγικού διαλόγου. Αρχές αποτελεσματικής επικοινωνίας, περιλαμβανομένης της ενεργητικής ακρόασης και του σεβασμού στον λόγο των άλλων. Τεχνικές ενίσχυσης της αναστοχαστικής πρακτικής.</p> <p>ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ Διατύπωση διερευνητικών ερωτήσεων για την ενίσχυση της κριτικής σκέψης. Χρήση κατάλληλων τεχνικών ερωτήσεων για την προώθηση της βαθύτερης ανάλυσης. Καθοδήγηση των συμμετεχόντων σε αναστοχαστική διερεύνηση των πρακτικών τους.</p> <p>ΣΤΑΣΕΙΣ Ενθάρρυνση της διερεύνησης υποθέσεων και της καλλιέργειας κριτικής σκέψης.</p> <p>Περαιτέρω Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>ΓΝΩΣΗ Τεχνικές και εργαλεία αυτοανάλυσης για επαγγελματική ανάπτυξη.</p> <p>ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ Διενέργεια αυτοαξιολόγησης και αναστοχασμού για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας στη διευκόλυνση και την ηγεσία. Διευκόλυνση συζητήσεων με σκοπό τη συμμετοχή όλων των μελών και την ενίσχυση του αισθήματος ότι ακούγονται. Ενεργοποίηση της ομάδας σε μετα-συζητήσεις (meta-conversations) για αναστοχασμό και βελτίωση των διαδικασιών επικοινωνίας.</p> <p>ΣΤΑΣΕΙΣ Δέσμευση στην καλλιέργεια κουλτούρας αναστοχαστικής πρακτικής. Δέσμευση στην αυτοκατευθυνόμενη μάθηση και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη. Ανοιχτότητα στην ανατροφοδότηση και στην ενδυνάμωση των επικοινωνιακών πρακτικών.</p>
8. Μορφή δραστηριότητας	Ολόκληρη η ομάδα και ατομικά
9. Υλικά & εργαλεία	Εργαλείο 1. Διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις: Χαρακτηρισμός, κατηγορίες και παραδείγματα Εργαλείο 2. Αναστοχασμός στην ανάπτυξη της ΕΚΜ Εργαλείο 3. Αναστοχασμός στη δική σας μάθηση (για τους συμμετέχοντες της ΕΚΜ)
10. Χώρος & προετοιμασία	Το δωμάτιο θα είναι διαμορφωμένο σε σχήμα Π.
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	Η ποικιλία εντός μιας ΕΚΜ: Ο/Η Δ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι όλα τα μέλη της ΕΚΜ θα θέσουν διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις. Ο/Η Δ διευκολύνει συνοψίζοντας το κοινό έδαφος που επιτεύχθηκε μέσω αναφορών και συζητήσεων και προσδιορίζει ζητήματα για περαιτέρω εξερεύνηση εντός της ομάδας.
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	Όλοι οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να εκφράσουν τις ιδέες, τις απόψεις και τις οπτικές τους. Ο/Η Δ διασφαλίζει ότι όλες οι απόψεις ακούγονται και εξετάζονται ενεργά, και ότι κάθε συμμετέχων έχει την ευκαιρία να μιλήσει ελεύθερα. Η συλλογική λήψη αποφάσεων προάγεται με την εστίαση σε τεχνικές ερωτήσεων που μπορούν να προτεραιοποιηθούν για μελλοντικές συνεδριάσεις.
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	Τα εργαλεία μπορούν να κοινοποιούνται σε διαδικτυακές πλατφόρμες επικοινωνίας όπως το Zoom, Microsoft Teams ή Google Meet. Ένας διαδικτυακός πίνακας, όπως το Padlet ή το Mural, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συγκέντρωση εντυπώσεων σε συνδυασμό με το Εργαλείο 3: Αναστοχασμός στην ανάπτυξη της ΕΚΜ.
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	Erasmus+ TePinTeach έργο (IO4 - Μονάδες για την ανάπτυξη στρατηγικών επικοινωνίας για αποτελεσματική PLC): https://www.tepinteach.eu/introduction-to-the-idea/
15. Παράρτημα που ακολουθεί	Ναι

Εργαλείο 1: Διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις: Χαρακτηρισμός, κατηγορίες και παραδείγματα

Διευκρινιστικές ερωτήσεις

Διευκρινιστικές ερωτήσεις είναι ερωτήσεις που στοχεύουν στη διασφάλιση κατανόησης και στην εξάλειψη της σύγχυσης. Αναζητούν να διευκρινίσουν ασαφείς ή ανεπαρκείς πληροφορίες ζητώντας περαιτέρω εξηγήσεις ή λεπτομέρειες. Αυτές οι ερωτήσεις χρησιμοποιούνται συχνά σε συνομιλίες για να διασφαλίσουν ότι ο ακροατής ερμηνεύει σωστά αυτό που μεταδίδεται, αποτρέποντας παρανοήσεις και διευκολύνοντας πιο αποτελεσματικό διάλογο.

Κατηγορία 1. Αίτημα επιβεβαίωσης κατανόησης

Αυτές οι ερωτήσεις στοχεύουν στην επιβεβαίωση εάν ο ακροατής έχει κατανοήσει σωστά το μήνυμα του ομιλητή. Βοηθούν ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει παρεξήγηση και ότι οι δύο πλευρές έχουν κοινή κατανόηση.

- Είπες ότι... Το κατάλαβα σωστά;
- Κατάλαβα σωστά αυτό που είπες όταν ανέφερες ότι...;
- Σύντομα σωστά αυτό που είπες;
- Σε καταλαβαίνω σωστά όταν λες...;
- Αν καταλαβαίνω σωστά, προτείνεις ότι...;
- Για να είμαι σίγουρος, λες ότι...;

Κατηγορία 2. Αίτημα για επεξήγηση

Αυτές οι ερωτήσεις ζητούν περαιτέρω εξηγήσεις ή λεπτομέρειες για να εμβαθύνουν την κατανόηση ενός συγκεκριμένου σημείου ή δήλωσης που έγιναν από τον ομιλητή.

- Όταν ανέφερες..., μπορείς να επεκταθείς λίγο;
- Μπορείς να μας δώσεις περισσότερες πληροφορίες/λεπτομέρειες για...;
- Μπορείς να αναπτύξεις περισσότερο αυτό που μόλις είπες;

Κατηγορία 3. Αίτημα για διευκρίνιση ή επαναδιατύπωση

Αυτές οι ερωτήσεις επικεντρώνονται στην κατανόηση ιδεών, όρων ή εννοιών που χρησιμοποιούνται από τον ομιλητή για να διασφαλίσουν ότι το νόημά τους είναι σαφές.

- Τι εννοείς όταν λες ότι...;
- Μπορείς να εξηγήσεις τι εννοούσες με το...;
- Μπορείς να διευκρινίσεις τι εννοούσες όταν αναφέρθηκες σε...;
- Τι ακριβώς εννοείς με τον όρο/την έννοια/την ιδέα [συγκεκριμένο στοιχείο];
- Μπορείς να το διατυπώσεις αλλιώς για να βεβαιωθώ ότι το κατάλαβα σωστά;

Κατηγορία 4. Αίτημα για παραδείγματα

Αυτές οι ερωτήσεις ζητούν συγκεκριμένα παραδείγματα ή εικονογραφήσεις για να διασαφηνίσουν ιδέες, καθιστώντας τις πιο κατανοητές.

- Μπορείς να μου δώσεις ένα παράδειγμα αυτού που εννοείς με...;
- Μπορείς να δώσεις ένα παράδειγμα για να υποστηρίξεις το επιχειρήμά σου;

Διερευνητικές ερωτήσεις

Διερευνητικές ερωτήσεις είναι ανοιχτές ερωτήσεις σχεδιασμένες να ενθαρρύνουν βαθύτερη αναστοχαστικότητα, εξερεύνηση και διευκρίνιση ιδεών, αποφάσεων ή εμπειριών. Αυτές οι ερωτήσεις χρησιμοποιούνται για να εξάγουν περισσότερες λεπτομέρειες, να αμφισβητούν υποθέσεις και να προάγουν κριτική σκέψη. Σε επαγγελματικά περιβάλλοντα, οι διερευνητικές ερωτήσεις βοηθούν τα άτομα να αναστοχαστούν πάνω στις πρακτικές τους, να αναλύσουν υποκειμενικά

ζητήματα και να δημιουργήσουν ιδέες που μπορούν να οδηγήσουν σε βελτιωμένη απόδοση και πιο ενημερωμένη λήψη αποφάσεων.

Κατηγορία 1. Αίτημα για αυτοανάλυση

Αυτές οι ερωτήσεις επικεντρώνονται στην αναστοχαστικότητα σχετικά με προσωπικές εμπειρίες, κίνητρα και συναισθήματα που σχετίζονται με την πρακτική. Ενθαρρύνουν την αυτογνωσία και βαθύτερη αναστοχαστικότητα.

- Ποια ήταν η πρόθεσή σου με αυτό;
- Τι σε έκανε να νιώσεις ιδιαίτερα περήφανος/η ή... (αναφορά σε άλλα συναισθήματα);
- Μπορείς να εξηγήσεις γιατί ένιωσες έτσι;
- Τι νομίζεις ότι επηρέασε την άποψή σου για το πώς πήγε το μάθημα;
- Τι υποδηλώνει η δήλωσή σου/η διδακτική σου προσέγγιση για την κατανόησή σου σχετικά με τη μάθηση ή την ευημερία των μαθητών;
- Ποιες υποθέσεις κάνεις/έκανες εδώ (για τη μάθηση, τη διαχείριση τάξης, την επαγγελματική ανάπτυξη κ.λπ.);

Κατηγορία 2. Αίτημα για αναστοχασμό σχετικά με την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων

Αυτές οι ερωτήσεις παρακινούν τον διάλογο για να αναλυθούν οι προκλήσεις, να προσδιοριστούν οι ρίζες των αιτίων και να εξερευνηθούν οι λύσεις. Ενθαρρύνουν τα μέλη της ΕΚΜ να αναστοχαστούν πάνω στις αποφάσεις που έχουν λάβει, να εξετάσουν τις προσεγγίσεις τους στην επίλυση προβλημάτων και να σκεφτούν πιθανές αλλαγές.

- Τι πιστεύεις ότι βρίσκεται στη ρίζα αυτού του προβλήματος/ κατάστασης;
- Τι θα έπρεπε να αλλάξεις ή να κάνεις διαφορετικά για να πετύχεις αυτό που χρειάζεσαι/ επιθυμείς;
- Πώς κατέληξες σε αυτό το συμπέρασμα/λύση για το θέμα που σε απασχολεί; Συγκέντρωσες κάποια αποδεικτικά στοιχεία;
- Πώς πήρες αυτή την απόφαση;
- Πώς μπορείς να αποκτήσεις μεγαλύτερη βεβαιότητα σχετικά με τις πηγές του προβλήματος και τις ενέργειες που προτείνεις;
- Τι πιστεύεις ότι θα συνέβαινε αν δοκίμαζες μια διαφορετική προσέγγιση;
- Μπορείς να μας περιγράψεις τη σκέψη σου βήμα προς βήμα;
- Την επόμενη φορά, τι μπορείς να αλλάξεις ώστε να βελτιωθεί το αποτέλεσμα;

Κατηγορία 3. Αίτημα για αναστοχασμό σχετικά με τις επιπτώσεις και τα αποτελέσματα

Οι ερωτήσεις σε αυτή την κατηγορία ερευνούν τα αποτελέσματα και τις επιδράσεις των ενεργειών που έχουν ληφθεί. Ενθαρρύνουν τους δασκάλους να σκεφτούν τα αποτελέσματα των αποφάσεών τους -τόσο τα αναμενόμενα όσο και τα απρόβλεπτα- και να αναμένουν την επίδραση μελλοντικών ενεργειών.

- Τι είδους αντίκτυπο πιστεύεις ότι έχει/μπορεί να έχει/θα έχει αυτό;
- Αν το αποτέλεσμα δεν πήγε όπως είχε σχεδιαστεί, τι πήγε στραβά; Ποιους παράγοντες δεν είχες προβλέψει;
- Τι προβλέπεις ότι θα συμβεί;
- Ποια είναι η μεγαλύτερη ανησυχία σου σχετικά με την επίδραση αυτής της ενέργειας/απόφασης;

Κατηγορία 4. Αίτημα για αναστοχασμό σχετικά με τη μάθηση και τη βελτίωση

Οι ερωτήσεις σε αυτή την κατηγορία επικεντρώνονται στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και βελτίωση. Οι ερωτήσεις ενθαρρύνουν τον αναστοχασμό για τις επιτυχίες και τις αποτυχίες, την εφαρμογή των μαθημάτων που έχουν διδαχθεί και την εξερεύνηση τρόπων για τη βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής.

- Τι έμαθες από αυτή την εμπειρία;
- Τι πιστεύεις ότι χρειάζεται να κάνεις διαφορετικά για να βελτιωθείς;
- Γιατί πιστεύεις ότι λειτούργησε καλά (ή δεν λειτούργησε);
- Τι θεωρείς ότι ήταν το κλειδί της επιτυχίας σου;
- Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην επιτυχία;

- Ποιες θεωρίες (π.χ. της μάθησης, της ανάπτυξης των μαθητών, της δυναμικής ομάδας) μπορείς να χρησιμοποιήσεις για να εξηγήσεις και να αξιολογήσεις την επιτυχία σου (ή την έλλειψή της);
- Γιατί πιστεύεις ότι δεν λειτούργησε;
- Ποιοι παράγοντες πιστεύεις ότι συνέβαλαν στο να μην λειτουργήσει όπως αναμενόταν;
- Τι σκοπεύεις να κάνεις στη συνέχεια;

Κατηγορία 5. Αίτημα για συγκριτική ανάλυση

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει ερωτήσεις που συγκρίνουν τρέχουσες καταστάσεις ή εμπειρίες με παλαιότερες. Βοηθούν τα μέλη της ΕΚΜ να πλαισιώσουν την πρακτική τους αντλώντας από προηγούμενη γνώση και αναγνωρίζοντας πρότυπα που μπορούν να πληροφορήσουν μελλοντικές ενέργειες.

- "Τι σου θυμίζει αυτό; (από προηγούμενες διδακτικές εμπειρίες, είτε ως δάσκαλος/καθηγητής, είτε ως ασκούμενος, παρατηρητής ή μαθητής;)
- Πώς συγκρίνεται αυτή η κατάσταση με προηγούμενες εμπειρίες που είχες;
- Με ποιους τρόπους διέφεραν οι αντιδράσεις των μαθητών σε αυτό το μάθημα από προηγούμενα μαθήματα; Γιατί πιστεύεις ότι συνέβη αυτό;
- Πώς συγκρίνεται αυτή η διδακτική στρατηγική με άλλες μεθόδους που έχεις δοκιμάσει για παρόμοια θέματα;
- Ποιες διαφορές παρατήρησες ανάμεσα στα αποτελέσματα αυτού του μαθήματος και παρόμοιων που έχεις διδάξει στο παρελθόν; Γιατί πιστεύεις ότι συνέβησαν αυτές οι διαφορές;
- Ποιες ομοιότητες και διαφορές βλέπεις ανάμεσα στις προκλήσεις που αντιμετώπισες σε αυτό το μάθημα και σε προηγούμενα; Γιατί πιστεύεις ότι αυτές οι προκλήσεις παρέμειναν ή άλλαξαν;
- Με ποιους τρόπους διέφερε η κατανόηση των μαθητών ως προς το περιεχόμενο σε σύγκριση με αυτό που παρατήρησες σε προηγούμενες τάξεις; Γιατί πιστεύεις ότι υπήρξε αυτή η διαφορά;
- Πώς συγκρίνεται η δυναμική της τάξης σε αυτό το μάθημα με άλλες φορές που δίδαξες παρόμοιο υλικό; Τι συνέβη διαφορετικά αυτή τη φορά ή τι έκανες διαφορετικά;

Σημείωση: Οι παραπάνω κατηγορίες δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενες. Η επαγγελματική πρακτική και ο αναστοχασμός στο πεδίο της εκπαίδευσης περιλαμβάνουν συχνά αλληλεπικαλυπτόμενα στοιχεία· επομένως, ορισμένες ερωτήσεις μπορεί να αγγίζουν πολλαπλές πτυχές της εμπειρίας, της λήψης αποφάσεων, του αντίκτυπου, της μάθησης και της συγκριτικής ανάλυσης.

Εργαλείο 2: Αναστοχασμός για την ανάπτυξη της ΕΚΜ

Συλλογικός αναστοχασμός (η ομάδα της ΕΚΜ συζητά τις απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις):

- Πόσο αποτελεσματική ήταν η ΕΚΜ στη χρήση διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων;
- Με ποιους τρόπους βοήθησαν οι ερωτήσεις στην κατανόηση και ανάλυση της προόδου που κοινοποιήθηκε και/ή στις ανησυχίες άλλων μελών;
- Τι μπορούμε να βελτιώσουμε στις τεχνικές ερωτήσεων για μελλοντικές συναντήσεις;
- Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τις τεχνικές ερωτήσεων για μελλοντικές συναντήσεις;

Εργαλείο 3: Αναστοχασμός πάνω στη δική σας μάθηση (για τους συμμετέχοντες της ΕΚΜ)

Ατομικός αναστοχασμός: Αφιερώστε χρόνο για να απαντήσετε προσεκτικά στις παρακάτω αναστοχαστικές ερωτήσεις:

- Τι έμαθες από τις διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν σήμερα;
- Τι σε βοήθησε σε αυτή τη διαδικασία μάθησης και πώς;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Γνωστικός χάρτης: Κάνοντας ορατά τα δυνατά μας σημεία

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Συνεργατική Διάσταση

1. Εστίαση δραστηριότητας	Γνωστικός χάρτης - Ορατότητα Δεξιοτήτων και Πόρων στην Εκπαιδευτική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ)
2. Διάρκεια δραστηριότητας	75 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Για ομάδες που βρίσκονται σε αρχικό ή μεσαίο στάδιο συνεργασίας και δεν έχουν ακόμα δομημένη εικόνα για τις ικανότητες των μελών τους.
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να αναγνωριστούν και να οπτικοποιηθούν οι δεξιότητες και οι πόροι όλων των μελών της ΕΚΜ, προκειμένου να ενισχυθούν συνεργίες, να εντοπιστούν κενά γνώσης και να σχεδιαστούν στοχευμένες μελλοντικές συνεργασίες. ✓ Ο γνωστικός χάρτης σχεδιάζεται ως ένα εργαλείο διαρκώς επεκτάσιμο και προσαρμόσιμο, προσφέροντας ενημερωμένη εικόνα για τα επίπεδα γνώσης και δεξιοτήτων των μελών. ✓ Παρέχει μια βάση για τον συλλογικό σχεδιασμό αξιοποίησης και περαιτέρω ανάπτυξης δεξιοτήτων.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Εισαγωγή (10 λεπτά)</p> <p>Ο/Η Διευκολυντής (Δ) καλωσορίζει τους συμμετέχοντες και παρουσιάζει τον σκοπό του γνωστικού χάρτη. Εξηγεί ότι η μέθοδος αυτή αποσκοπεί στο να καταστήσει ορατούς τους υφιστάμενους πόρους, τις εμπειρίες και τις ατομικές δεξιότητες όλων των μελών. Στόχος είναι η δημιουργία συσχετίσεων μεταξύ των δεξιοτήτων και ο εντοπισμός πιθανών συνεργιών με στοχευμένο τρόπο.</p> <p>Ο/Η Δ υπογραμμίζει ότι ο γνωστικός χάρτης πρέπει να νοηθεί ως ένα δυναμικό εργαλείο, το οποίο εμπλουτίζεται και προσαρμόζεται συνεχώς, ώστε να αντικατοπτρίζει την εξέλιξη και τις αλλαγές εντός της ΕΚΜ. Με αυτό τον τρόπο, ο γνωστικός χάρτης αντικατοπτρίζει πάντα το τρέχον επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων της ομάδας και λειτουργεί ως πολύτιμος πόρος για μελλοντικές αποφάσεις.</p> <p>Ευελιξία της μεθόδου</p> <p>Ο/Η Δ εξηγεί ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο ψηφιακές όσο και αναλογικές μέθοδοι, ανάλογα με τις προτιμήσεις των συμμετεχόντων. Τα ψηφιακά εργαλεία, όπως τα Miro, Padlet ή το Microsoft Whiteboard, επιτρέπουν εύκολη τεκμηρίωση και μεταγενέστερη επεξεργασία, ενώ οι αναλογικές μέθοδοι, όπως τα flipcharts και τα post-its, προσφέρουν μια οπτική και απτική εμπειρία που μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε δια ζώσης συνεδρίες.</p> <p>Και οι δύο προσεγγίσεις έχουν πλεονεκτήματα και οι συμμετέχοντες καλούνται να αποφασίσουν από κοινού ποια επιθυμούν να ακολουθήσουν.</p> <p>Φάση 1: Συλλογή ατομικών συνεισφορών (15 λεπτά)</p> <p>Κάθε συμμετέχων λαμβάνει το έντυπο «Ατομικό Προφίλ Γνώσεων» (Εργαλείο 1 - Βλέπε παράρτημα για παράδειγμα), στο οποίο σημειώνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τους τομείς ειδίκευσής του, • διαθέσιμους πόρους, • δυνατά σημεία και προηγούμενη εμπειρία. <p>Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ειδικές δεξιότητες (π.χ. εξειδίκευση στην ψηφιακή εκπαίδευση ή στη διδακτική συγκεκριμένων αντικειμένων), • καθώς και οριζόντιες δεξιότητες (π.χ. επικοινωνία, ηγεσία ομάδας, ενσυναίσθηση κ.λπ.). <p>Επιπλέον, οι συμμετέχοντες μπορούν να δηλώσουν και άλλους σημαντικούς πόρους, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • υλικοτεχνικό εξοπλισμό, • επαγγελματικές επαφές και δίκτυα,

- διαθέσιμο χρόνο,
- εμπειρία σε ειδικά έργα κ.ά

Επιλογές μορφής:

Ψηφιακή εκδοχή: Οι συμμετέχοντες καταχωρούν τις πληροφορίες απευθείας σε ψηφιακό πίνακα (whiteboard), ο οποίος παραμένει προσβάσιμος και επεξεργάσιμος από όλους. Έτσι διατηρείται καθαρή η παρουσίαση και δίνεται η δυνατότητα ευέλικτων τροποποιήσεων και μετά τη συνεδρία.

Αναλογική εκδοχή: Οι συμμετέχοντες γράφουν τις πληροφορίες τους σε κάρτες ή post-its, τις οποίες τοποθετούν σε μεγάλο χαρτόνι ή πίνακα. Αυτή η οπτική παρουσίαση δημιουργεί μια απτή και συλλογική εικόνα στον χώρο, ενθαρρύνοντας την άμεση αλληλεπίδραση.

Φάση 2: Δημιουργία του γνωστικού χάρτη (30 λεπτά)

Αφού συλλεχθούν οι ατομικές συνεισφορές, οι συμμετέχοντες τις παρουσιάζουν στην ολομέλεια. Ο/Η Δ συγκεντρώνει τις πληροφορίες και τις οργανώνει σε έναν μεγάλο χάρτη (σε flipchart ή ψηφιακό πίνακα) ανά θεματική κατηγορία:

- Εξειδίκευση,
- Πρακτικές δεξιότητες,
- Πόροι.

Οι συνεισφορές ταξινομούνται και όπου υπάρχουν ομοιότητες ή συμπληρωματικά στοιχεία, συνδέονται ώστε να γίνουν ορατές πιθανές συνέργειες.

Ο/Η Δ ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να κάνουν ερωτήσεις σχετικά με τις συνεισφορές των άλλων και να επισημάνουν ενδεχόμενες συνδέσεις. Έτσι προκύπτει μια πλήρης και οπτικά αποτυπωμένη αναπαράσταση των συλλογικών δυνατοτήτων και της τεχνογνωσίας της ΕΚΜ.

Επιλογές μορφής:

- **Ψηφιακή εκδοχή:** Ο ψηφιακός πίνακας είναι επεξεργάσιμος από όλους ταυτόχρονα, ενισχύοντας τη διαδραστικότητα. Ο χάρτης αποθηκεύεται και μπορεί να εμπλουτιστεί ανά πάσα στιγμή.
- **Αναλογική εκδοχή:** Ο χάρτης κατασκευάζεται σε flipchart ή μεγάλο χαρτόνι. Οι συμμετέχοντες μπορούν να συνδέσουν τις συνεισφορές τους με γραμμές ή χρωματικούς κώδικες για να αναδείξουν συσχετίσεις. Ο χάρτης παραμένει στον χώρο ως εργαλείο και για μελλοντικές συνεδρίες.

Φάση 3: Συζήτηση και Αναστοχασμός (20 λεπτά)

Στην τελική φάση, οι συμμετέχοντες συζητούν από κοινού τον χάρτη γνώσεων. Ο/Η Δ συντονίζει τη συζήτηση και θέτει ερωτήματα όπως:

«Ποιες δεξιότητες και πόρους συγκεντρώσαμε ως ομάδα;»

«Σε ποιους τομείς θα μπορούσαμε να εξελιχθούμε στο μέλλον;»

«Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες που εντοπίσαμε στο πλαίσιο της ΕΚΜ;»

«Ποιες πιθανές συνεργασίες ή πρωτοβουλίες μπορούν να αναπτυχθούν από αυτά τα στοιχεία;»

Αυτός ο αναστοχασμός βοηθά τα μέλη να αποκτήσουν επίγνωση των συλλογικών δυνατοτήτων της ομάδας. Παράλληλα, συζητούν τη χρήση του γνωστικού χάρτη ως εργαλείου σχεδιασμού για μελλοντικές συναντήσεις ή νέα έργα. Ο/Η Δ καταγράφει τα βασικά σημεία της συζήτησης και διασφαλίζει ότι κάθε μέλος μπορεί να εκφράσει την οπτική του.

6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	Κύρια: Συνεργατική Διάσταση Δευτερεύουσες: Διαπροσωπική Διάσταση & Ψηφιακή Διάσταση
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<ul style="list-style-type: none"> • Γνώση: Οι συμμετέχοντες αποκτούν μια συνολική εικόνα των γνώσεων και των πόρων που υπάρχουν στην ομάδα, ώστε να μπορούν να καλύψουν στοχευμένα πιθανά κενά και ελλείψεις. • Γνώση: Κατανοούν πώς μπορούν να αξιοποιηθούν βέλτιστα οι γνώσεις και οι πόροι εντός της ΕΚΜ, και πώς οι ατομικές δυνάμεις των μελών αλληλοσυμπληρώνονται. • Δεξιότητες: Μαθαίνουν πώς να οπτικοποιούν τις δεξιότητες και να εργάζονται με γνωστικούς χάρτες, ώστε να εντοπίζουν και να αξιοποιούν στοχευμένα τις δυνατότητες της ομάδας. • Στάσεις: Αναπτύσσουν εκτίμηση για τη διαφορετικότητα των γνώσεων και εμπειριών στην ομάδα, αναγνωρίζοντας ότι κάθε συμβολή είναι πολύτιμη και συμβάλλει στη συλλογική εξέλιξη. Καλλιεργούν επίσης μια στάση συνεργασίας, εστιασμένη στο αμοιβαίο όφελος και τη συνεχή ανάπτυξη.
8. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικός αναστοχασμός, συζήτηση στην ολομέλεια, ομαδική συζήτηση
9. Υλικά & εργαλεία	<ul style="list-style-type: none"> • Εργαλείο 1: Έντυπο «Ατομικό Προφίλ Γνώσεων» για κάθε συμμετέχοντα • Γνωστικός χάρτης: Flipchart, ψηφιακό whiteboard ή μεγάλο πόστερ • Είδη γραφής: Μαρκαδόροι και χρωματιστά στυλό • Για ψηφιακή εκδοχή: Φορητοί υπολογιστές, προβολέας, διαδραστικός πίνακας, Google Forms, Mentimeter ή Slido για συμμετοχική καταγραφή
10. Χώρος & προετοιμασία	<p>Ο χώρος θα πρέπει να είναι διαμορφωμένος έτσι ώστε όλοι οι συμμετέχοντες να μπορούν να βλέπουν εύκολα τον γνωστικό χάρτη και να έχουν πρόσβαση στο flipchart ή στο whiteboard. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ψηφιακά whiteboards, στα οποία όλα τα μέλη έχουν πρόσβαση κατά τη διάρκεια αλλά και μετά τη συνεδρία.</p> <p>Για την αναλογική εκδοχή, πρέπει να υπάρχουν επαρκή υλικά όπως μαρκαδόροι, post-its και χαρτιά μεγάλου μεγέθους, ώστε όλοι να μπορούν να συνεισφέρουν τις ιδέες τους οπτικά.</p>
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	<p>Ο γνωστικός χάρτης προάγει τη συμπερίληψη, καθώς λαμβάνονται υπόψη και εκτιμώνται οι συνεισφορές όλων των μελών. Ο/Η Δ εξασφαλίζει ότι όλες οι οπτικές και δεξιότητες παρουσιάζονται ισότιμα και ότι όλοι έχουν την ευκαιρία να συμμετάσχουν ενεργά. Επιπλέον, ενθαρρύνεται η συμμετοχή και των πιο «ήσυχων» φωνών και η όλη διαδικασία βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό. Αυτό ενισχύει την αίσθηση του ανήκειν και καλλιεργεί μια κουλτούρα όπου η ποικιλομορφία θεωρείται πλεονέκτημα.</p>
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	<p>Αυτή η δραστηριότητα ενισχύει δημοκρατικές αξίες και πρακτικές μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ίσης συμμετοχής: Όλα τα μέλη έχουν την ευκαιρία να συνεισφέρουν και να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και τους πόρους τους επί ίσοις όροις. • Διαφάνειας και εμπιστοσύνης: Η ορατότητα όλων των πόρων και δεξιοτήτων δημιουργεί μια διαφανή εικόνα της ομάδας, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση. • Συλλογικής λήψης αποφάσεων: Η ομαδική συζήτηση και η κοινή δημιουργία του γνωστικού χάρτη ενισχύουν την έννοια της συλλογικής απόφασης, όπου ακούγονται όλες οι φωνές.
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	<p>Ο γνωστικός χάρτης μπορεί να προσαρμοστεί εύκολα σε ψηφιακές μορφές ΕΚΜ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιακά whiteboards: Εργαλεία όπως Miro, Padlet ή Microsoft Whiteboard επιτρέπουν τη διαδραστική και ευέλικτη δημιουργία χάρτη γνώσεων. Είναι ιδανικά για εξ' αποστάσεως ομάδες, καθώς επιτρέπουν άμεση συνεργασία σε πραγματικό χρόνο. • Συγχρονισμένη & ασύγχρονη εργασία: Ο γνωστικός χάρτης μπορεί να εμπλουτίζεται τόσο κατά τη διάρκεια μιας συγχρονισμένης συνεδρίας όσο και εκ των υστέρων, ενισχύοντας τη συνέχεια της συνεργασίας ασύγχρονα.
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	<p>Stary, C., Maroscher, M., & Stary, E. (2012). Wissensmanagement in der Praxis: Methoden, Werkzeuge, Beispiele (S. 115 ff.). Carl Hanser Verlag.</p> <p>Eppler, M., & Burkhard, R. (2007). Visual representations in knowledge management: Framework and cases. <i>Journal of Knowledge Management</i>, 11(4), 112-122. https://doi.org/10.1108/13673270710762756</p> <p>Jalongo, M. R. (2014). Ανθρώπινη εκπαίδευση και ανάπτυξη ενσυναίσθησης στην πρώιμη παιδική ηλικία: Ορισμοί, αιτιολογία και αποτελέσματα. Διδάσκοντας συμπόνια: Ανθρώπινη εκπαίδευση στην πρώιμη παιδική ηλικία, 3-21. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-007-6922-9_1</p> <p>McGowan, K., Christenson, L. A., & Muccio, L. (2021). Συνεργατική επαγγελματική μάθηση: Μια εξερεύνηση της ενσυναίσθησης στην εκπαίδευση δασκάλων πρώιμης παιδικής ηλικίας. <i>Journal of</i></p>

	Research in Childhood Education, 35(1), 111-121 https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02568543.2020.1801537
15. Παράρτημα που ακολουθεί	ναι

Εργαλείο 1: Έντυπο "Ατομικό Προφίλ Γνώσεων" (παράδειγμα)

Σημείωση: Παρακαλώ αφιερώστε χρόνο για τη λεπτομερή συμπλήρωση αυτού του εντύπου. Οι πληροφορίες που θα καταγραφούν εδώ θα χρησιμοποιηθούν στο επόμενο βήμα για τη δημιουργία ενός κοινόχρηστου γνωστικού χάρτη, που θα αναδείξει όλες τις δεξιότητες και τους πόρους της ομάδας.

Ατομικό Προφίλ Γνώσεων
Τομέας εξειδίκευσης: (Περιγράψτε τους τομείς στους οποίους έχετε εξειδίκευση, π.χ. διδακτική μαθηματικών, ψηφιακή εκπαίδευση, κ.ά.)
Άλλες ικανότητες: (Σημειώστε άλλες δεξιότητες που μπορείτε να προσφέρετε στην κοινότητα, π.χ. διαχείριση έργων, εμπειρία σε συντονισμό, κ.λπ.)
Διαπροσωπικές δεξιότητες: (Περιγράψτε τις διαπροσωπικές σας δεξιότητες, όπως ηγεσία ομάδας, ενσυναίσθηση, επίλυση συγκρούσεων, κ.ά.)
Υλικοτεχνικοί πόροι: (Καταγράψτε διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό, ψηφιακά εργαλεία, εξειδικευμένο λογισμικό ή άλλους πόρους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη ΕΚΜ)
Επαφές και δίκτυα: (Αναφέρετε σημαντικές επαγγελματικές επαφές, συνεργασίες ή πρόσβαση σε εξωτερικούς ειδικούς που θα μπορούσαν να ωφελήσουν την ομάδα)
Χρονικοί πόροι: (Περιγράψτε τη διαθεσιμότητά σας για επιπλέον έργα, ώρες υποστήριξης ή καθοδήγησης)
Εμπειρία από ειδικά έργα: (Αναφέρετε εμπειρία από πιλοτικά προγράμματα, διεθνείς συνεργασίες ή άλλα ειδικά προγράμματα)
Πρόσθετοι σχετικοί πόροι: (Σημειώστε εδώ οτιδήποτε άλλο μπορεί να συνεισφέρει στο αντικείμενο της PLC, ανάλογα με τους στόχους της ομάδας)

Παράδειγμα Χάρτη Γνώσεων

Θέμα: Ψηφιακή Εκπαίδευση και Καινοτόμες Διδακτικές Μέθοδοι

Κατηγορία	Συνεισφορές μελών	Συνδέσεις & Συνέργειες
Τομείς Εξειδίκευσης	<ul style="list-style-type: none"> • Διδακτική μαθηματικών (Σάρα) • Ψηφιακή εκπαίδευση (Μιχάλης) • Γλωσσική υποστήριξη (Έμιλυ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση της γλωσσικής ανάπτυξης με τα μαθηματικά (ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων για τη γλωσσική υποστήριξη σε μαθηματικές δραστηριότητες) • Ο Μιχάλης μπορεί να προσφέρει εργαστήρια για τα ψηφιακά εργαλεία στην εκπαίδευση
Άλλες Ικανότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση έργων (Γιάννης) • Συντονισμός ομάδων (Έμιλυ) • Δημιουργία εκπαιδευτικών βίντεο (Μιχάλης) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Μιχάλης και ο Γιάννης μπορούν να συνεργαστούν για την ανάπτυξη ενός βίντεο-προγράμματος εισαγωγής σε ψηφιακές μεθόδους μάθησης, με τον Γιάννη ως υπεύθυνο έργου • Η Έμιλυ μπορεί να αναλάβει τον συντονισμό των συναντήσεων της ΕΚΜ για μεγαλύτερη αποδοτικότητα
Διαπροσωπικές Δεξιότητες	<ul style="list-style-type: none"> • Ηγεσία ομάδας (Γιάννης) • Ενσυναίσθηση (Σάρα) • Επίλυση συγκρούσεων (Έμιλυ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Γιάννης αναλαμβάνει τον ρόλο του συντονιστή έργων • Η Σάρα μπορεί να λειτουργήσει ως μέντορας για νεότερους συναδέλφους, ενισχύοντας τη συνοχή της ομάδας
Υλικοτεχνικοί πόροι	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσβαση σε πλατφόρμες μάθησης (Μιχάλης) • Ψηφιακοί διαδραστικοί πίνακες (Έμιλυ) • Εξειδικευμένη βιβλιογραφία (Σάρα) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Μιχάλης μπορεί να οργανώσει εκπαίδευση για τη χρήση των πλατφορμών • Η Έμιλυ διασφαλίζει ότι όλοι έχουν πρόσβαση στους διαδραστικούς πίνακες
Επαφές και Δίκτυα	<ul style="list-style-type: none"> • Επαφή με πανεπιστήμιο (Μιχάλης) • Συνεργασία με τη δημοτική βιβλιοθήκη (Σάρα) • Πρόσβαση σε ειδικούς πληροφορικής (Γιάννης) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Μιχάλης μπορεί να διοργανώσει εργαστήρια για την ψηφιακή εκπαίδευση μέσω της πανεπιστημιακής επαφής του • Η Σάρα οργανώνει εκδήλωση στη βιβλιοθήκη για την παρουσίαση καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων
Χρονικοί Πόροι	<ul style="list-style-type: none"> • 2 ώρες την εβδομάδα για καθοδήγηση (Σάρα) • 1 ώρα την εβδομάδα για τεχνική υποστήριξη (Γιάννης) 	<ul style="list-style-type: none"> • Η Σάρα προσφέρει εβδομαδιαίες συνεδρίες καθοδήγησης για νέα μέλη • Ο Γιάννης πραγματοποιεί τακτικές τεχνικές εκπαιδεύσεις για την υποστήριξη της ομάδας
Εμπειρία από ειδικά έργα	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση πιλοτικού προγράμματος blended learning (Μιχάλης) • Συμμετοχή σε διεθνή σχολική συνεργασία (Έμιλυ) 	<ul style="list-style-type: none"> • Η Έμιλυ και ο Μιχάλης μπορούν να συνεισφέρουν στον σχεδιασμό ενός νέου διεθνούς έργου blended learning
Πρόσθετοι σχετικοί πόροι	<ul style="list-style-type: none"> • Ενδιαφέρον για gamification στη διδασκαλία (Σάρα) • Εμπειρία σε εικονική πραγματικότητα (VR) (Γιάννης) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Γιάννης και η Σάρα μπορούν να αναπτύξουν από κοινού μια πρόταση που ενσωματώνει τη VR και την παιχνιδοποίηση (gamification) στην τάξη

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ

**Αναστοχαστείτε, επιλέξτε, εξελιχθείτε: Αξιολόγηση δράσεων
μέσω της διερεύνησης**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση Μάθησης και Οικοδόμηση Γνώσης	
1. Εστίαση δραστηριότητας	Μάθηση με βάση την Δράση (Action Learning)
2. Διάρκεια	Συνεχιζόμενη δραστηριότητα κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης ΕΚΜ, αλλά η δραστηριότητα μπορεί να δοκιμαστεί και κατά τη διάρκεια δύο συναντήσεων.
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιαδήποτε ΕΚΜ.
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με το πώς να ενεργήσετε για να επιτύχετε έναν επιθυμητό στόχο. • Ενίσχυση του αναστοχασμού σχετικά με το πώς και γιατί υποθέτουμε ότι οι ενέργειες θα μας οδηγήσουν προς τον στόχο. • Κατανόηση (μετά από μια ενέργεια) των λόγων που οδήγησαν στην επιτυχία ή αποτυχία επίτευξης του στόχου.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας (350-500 λέξεις)	<p>Η μάθηση με βάση την δράση μπορεί να περιγραφεί ως μια διαδικασία όπου συστηματικά παρατηρείτε και αναστοχάζετε πάνω στις δικές σας εμπειρίες. Σκοπός της μάθησης με βάση την δράση είναι να κινητοποιήσει τις υπάρχουσες γνώσεις σας και να τις συνδυάσει με νέες γνώσεις σε νέες αναπτυξιακές διαδικασίες. Στη μάθηση με βάση την δράση, η ανταλλαγή και η ανάπτυξη γνώσεων είναι κεντρικές. Κατά κύριο λόγο, αυτές οι διαδικασίες γνώσης λαμβάνουν χώρα σε ομάδες ή ομάδες εργασίας, αλλά μέσω διαφόρων τρόπων, οι γνώσεις μπορούν να μοιραστούν με όλους τους εργαζόμενους.</p> <p>Δράση Μάθησης για την εξερεύνηση και τη βελτίωση της πρακτικής Πριν από τη συνάντηση 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εντοπίστε Περιοχές για Βελτίωση <ul style="list-style-type: none"> ○ Αναλογιστείτε την τρέχουσα πρακτική σας. ○ Σκέψου και ρώτησε τον εαυτό σου γιατί κάνεις τα πράγματα με τον τρόπο που τα κάνεις. ○ Σημειώστε συγκεκριμένες πτυχές που θέλετε να αλλάξετε. 2. Δημιουργήστε ένα Σχέδιο Δράσης <ul style="list-style-type: none"> ○ Περιγράψτε τις συγκεκριμένες περιοχές που θέλετε να βελτιώσετε. ○ Διατυπώστε καλές ερωτήσεις που μπορούν να σας βοηθήσουν να επιτύχετε τις επιθυμητές αλλαγές. <p>Στη συνάντηση 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συζητήστε με τους Συναδέλφους <ul style="list-style-type: none"> ○ Μοιραστείτε τις σκέψεις και τα σχέδιά σας με τους συναδέλφους σας. ○ Λάβετε ανατροφοδότηση και νέες προοπτικές για το σχέδιό σας. ○ Επεξεργαστείτε το σχέδιο δράσης. <p>Πριν από τη συνάντηση 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Παρατήρησε και Δράσε <ul style="list-style-type: none"> ○ Πραγματοποιήστε παρατηρήσεις στις περιπτώσεις που αποφασίσατε να αλλάξει η πρακτική σας . ○ Συλλέξτε πληροφορίες μέσω παρατήρησης. <p>Στη συνάντηση 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αναστοχασμός και Ανάλυση <ul style="list-style-type: none"> ○ Χρησιμοποιήστε τις συλλεγμένες πληροφορίες και μοιραστείτε τις με τους συναδέλφους σας προκειμένου να αναστοχαστείτε, να αναλύσετε και να λάβετε ανατροφοδότηση για την πρακτική σας. 2. Αξιολογήστε <ul style="list-style-type: none"> ○ Αξιολογήστε την επίδραση των αλλαγών και προσαρμόστε αν και όπως χρειάζεται. Επεξεργαστείτε εκ νέου το σχέδιο δράσης σας.
6. Διαστάσεις ΕΚΜ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Διάσταση μάθησης και οικοδόμησης γνώσης 2. Διάσταση αναστοχασμού και διερεύνησης
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p>Κατανοήστε πώς η έρευνα και ο αναστοχασμός διευκολύνουν την επαγγελματική μάθηση σε μια ΕΚΜ.</p> <p>Μάθηση σε μια ΕΚΜ Η γνώση που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η έννοια της αναστοχαστικής σκέψης και πρακτικής. - Παραδείγματα για να κατανοήσετε πώς η έρευνα μπορεί να ενημερώσει την πρακτική. <p>Δεξιότητες που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εισαγωγή της έρευνας ως μιας αναγκαίας διαδικασίας για την επαγγελματική μάθηση. <p>Στάσεις που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Δέσμευση σε πρακτικές που βασίζονται σε αποδείξεις. - Ενθάρρυνση της ατομικής και ομαδικής αναστοχαστικής σκέψης και κριτικής ανάλυσης των επαγγελματικών πρακτικών με στόχο τον προσδιορισμό των στόχων μάθησης. <p>Η γνώση που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τεχνικές για την προώθηση της αναστοχαστικής πρακτικής. <p>Δεξιότητες που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση των προηγούμενων γνώσεων και εμπειριών της ομάδας για να την ενίσχυση της αναστοχαστικής σκέψης και της κριτικής σκέψης. <p>Στάσεις που θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δέσμευση για την προώθηση μιας αναστοχαστικής κουλτούρας. - Αξιολογώντας την κριτική ανάλυση ως εργαλείο για βελτίωση.
8. Μορφή δραστηριότητας	Ομαδική δραστηριότητα
9. Υλικά και Εργαλεία	Τα μέλη της ομάδας έχουν συμπληρώσει την πρότυπη φόρμα με το σχέδιο δράσης για την επαγγελματική μάθηση.
10. Χώρος & Προετοιμασία	Δεν υπάρχουν ειδικές απαιτήσεις για την διαμόρφωση του χώρου.
11. Διάσταση Συμπερίληψης	Αυτή η δραστηριότητα είναι από μόνη της συμπεριληπτική, αλλά απαιτεί από τον/την διευκολυντή/τρια της συνάντησης να διασφαλίσει ότι όλοι θα πουν κάτι και θα λάβουν ανατροφοδότηση για το σχέδιο δράσης τους ή την ολοκληρωμένη δράση.
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών	Αυτή η δραστηριότητα απαιτεί από τον/την διευκολυντή/τρια της συνάντησης να διασφαλίσει ότι όλοι θα πουν κάτι και θα λάβουν ανατροφοδότηση για το σχέδιο δράσης τους ή για την ολοκληρωμένη δράση.
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	Αυτή η δραστηριότητα μπορεί εξίσου εύκολα να πραγματοποιηθεί σε μια ψηφιακή συνάντηση.
14. Βιβλιογραφία & προτεινόμενες πηγές	<ul style="list-style-type: none"> • Wiliam, D. (2007). Αλλαγή της πρακτικής στην τάξη. <i>Educational leadership</i>, 65(4), 36. • Revans, R. W. (1982). Τι είναι η δράση μάθησης;. <i>Journal of management development</i>,, 1(3), 64-75. • Van Der Voort, G., & Wood, L. (2014). Βοηθώντας τις ομάδες διαχείρισης σχολείων να κατασκευάσουν τα σχέδια βελτίωσης του σχολείου τους: μια προσέγγιση δράσης μάθησης. <i>South African Journal of Education</i>, 34(3), 1-7.
15. Παράρτημα	Πρότυπες φόρμες Α και Β

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πρότυπη φόρμα Α - Πλαίσιο σχεδίου δράσης για την επαγγελματική μάθηση, με εξηγήσεις για τις διάφορες φάσεις

	Φάσεις	Εξηγήσεις
1	Γενικός Στόχος	<p>Σχεδιάστε τη δράση σας με βάση μια πρόκληση που αντιμετωπίζετε ή κάτι που θέλετε να αναπτύξετε ως διευκολυντής/τρια. Αυτό θα μπορούσε να είναι σημαντικά καθήκοντα (όπως ο συντονισμός της ανάπτυξης ενός σχεδίου ανάγνωσης στο σχολείο) ή συγκεκριμένες, καθημερινές προκλήσεις (όπως η ανάθεση καθηκόντων ή η παροχή ανατροφοδότησης).</p> <p><i>Ορίστε τον κύριο στόχο σας. Για παράδειγμα, η ανάπτυξη της ηγετικής σας ομάδας σε μια Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ), η έναρξη ή η παρακολούθηση της ανάπτυξης μιας εργασίας, ή η βελτίωση της ικανότητάς σας συντονίζετε συζητήσεις με τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τη διδασκαλία της ανάγνωσης.</i></p>
2	Τεκμηρίωση και Σχεδιασμός	<p>Αναπτύξτε γιατί επιλέξατε αυτό το θέμα/τομέα. Η αιτιολόγησή σας μπορεί να βασίζεται σε συγκεκριμένες εμπειρίες που είχατε ως διευκολυντής/τρια στην καθοδήγηση της επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών.</p> <p>Δημιουργήστε ένα σχέδιο που να περιγράφει τι χρειάζεται να μάθετε περισσότερο και πώς σκοπεύετε να εκτελέσετε τη δράση σας. Αυτό το σχέδιο μπορεί να περιλαμβάνει ένα χρονοδιάγραμμα για μεγαλύτερη περίοδο ή ένα σχέδιο για κάτι που θα δοκιμαστεί από μια συνάντηση στην επόμενη.</p> <p><i>Εξηγήστε γιατί επιλέξατε αυτό το θέμα. Σχεδιάστε τι χρειάζεται να μάθετε και πώς θα εφαρμόσετε τις δράσεις σας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την έναρξη κάθε συνάντησης με διευθυντές για συγκεκριμένα θέματα, τη χρήση μοντέλων από το δίκτυο διευθυντών σας και την πρακτική ερωτήσεων για την παρακολούθηση της πορείας της.</i></p>
3	Υλοποίηση	<p>Υλοποιήστε τις προγραμματισμένες δράσεις στην πράξη.</p>
4	Παρατήρηση	<p>Παρατηρήστε τις δράσεις. Συγκεντρώστε πληροφορίες σχετικά με τη δράση μέσω της δικής σας ανασκόπησης, σημειώσεων, ερωτήσεων, εγγράφων, ηχογραφήσεων κ.λπ.</p>
5	Αναστοχασμός	<p>Αναστοχαστική δράση. Μοιραστείτε τις εμπειρίες σας με τους συναδέλφους διευθυντές.</p> <p><i>Πώς πρακτικά έδειξα σεβασμό, αναζητώντας έγκυρες πληροφορίες, εμπλεκόντας άλλους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και δημιουργώντας εσωτερική δέσμευση; Ποιες ήταν οι συνέπειες των πρακτικών μου; Τι μπορεί να το εξηγήσει αυτό; Πώς το ξέρω;</i></p>
6	Σχεδιασμός Νέων Δράσεων	<p>Με βάση όσα έχετε αναπτύξει και διερευνήσει, τι θα αναπτύξετε περαιτέρω στον ρόλο σας ως ηγέτη;</p>

Πρότυπη φόρμα Β - Πλαίσιο σχεδίου δράσης για την επαγγελματική μάθηση

	Φάσεις	Εξηγήσεις
1	Γενικός Στόχος	
2	Τεκμηρίωση και Σχεδιασμός	
3	Υλοποίηση	
4	Παρατήρηση	
5	Αναστοχασμός	
6	Σχεδιασμός Νέων Δράσεων	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ για τη δημιουργία επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη διευκόλυνση της έρευνας και του αναστοχασμού

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

Αποκαλύπτοντας αυτό που έχει σημασία: Διερευνώντας τις
ανάγκες και τις προκλήσεις

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση έρευνας και αναστοχασμού

1. Εστίαση της δραστηριότητας	Διερεύνηση των αναγκών/προκλήσεων των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ σχετικά με το αρχικό θέμα ανησυχίας/ενδιαφέροντος
2. Διάρκεια της δραστηριότητας	περίπου 120 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Συμμετέχοντες που ξεκινούν μία ΕΚΜ / αρχή της δημιουργίας μιας ΕΚΜ
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Υποστήριξη της διερεύνησης των προηγούμενων πεποιθήσεων, αναγκών και γνώσεων των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ σχετικά με το αρχικό θέμα που τους απασχολεί. ✓ Ενθάρρυνση της επικοινωνίας και του διαλόγου μεταξύ των μελών της ΕΚΜ ✓ Προώθηση της αναστοχαστικής συνειδητοποίησης των κοινών και διαφορετικών πεποιθήσεων, αναγκών και γνώσεων μεταξύ των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ ✓ Υποστήριξη των προβληματισμών των μελών σχετικά με το πώς αυτός ο διάλογος προώθησε πιθανές αλλαγές ή επανατοποθετήσεις όσον αφορά το αρχικό θέμα ανησυχίας.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Ο διευκολυντής (Δ) καλωσορίζει την ομάδα και δίνει χρόνο στα μέλη να μοιραστούν μερικά πράγματα για τον εαυτό τους και να εξηγήσουν γιατί επέλεξαν να συμμετάσχουν σε αυτή την ομάδα και τι περιμένουν από τη συμμετοχή τους σε αυτήν. Ο Δ ανακοινώνει το κοινό θέμα που έφερε τους συμμετέχοντες μαζί με στόχο να αυξήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους μέσω της συνεργασίας. Ο Δ εξηγεί τη σημασία του να καθοριστούν, πρώτον, οι συγκεκριμένες ανησυχίες της ομάδας, οι λόγοι αυτών των ανησυχιών και οι στρατηγικές που σκέφτονται στην αρχή της συνεργασίας τους για την αντιμετώπισή τους, και, δεύτερον, να συζητηθούν αυτές μεταξύ της ομάδας.</p> <p>Φάση 1:</p> <p>Ο Δ παρουσιάζει το εργαλείο 1 και ζητά από τους συμμετέχοντες στην ΕΚΜ να το συμπληρώσουν ατομικά γράφοντας σύντομες φράσεις και λέξεις-κλειδιά, αντί για ένα μακροσκελές κείμενο. Το εργαλείο 1 βοηθά τους συμμετέχοντες να περιγράψουν την κατάσταση που αντιμετωπίζουν, τους παράγοντες που την επηρεάζουν, το πώς ο ρόλος επηρεάζει την κατάσταση που τους αφορά και τους στόχους που διατυπώνουν στην προσπάθειά τους να αλλάξουν ή να βελτιώσουν την κατάσταση.</p> <p>Φάση 2:</p> <p>Ο Δ ζητά από την ομάδα να εργαστεί σε δυάδες ή μικρές ομάδες και να συγκρίνουν τις απαντήσεις που κατέγραψαν στο εργαλείο 1 με βάση ένα εργαλείο αναστοχασμού (εργαλείο 2) που περιέχει ερωτήσεις με σκοπό να προτρέψουν την σύγκριση αυτών των απαντήσεων. Οι συμμετέχοντες εντοπίζουν τα κοινά σημεία και τις διαφορές μεταξύ των γραπτών απαντήσεών τους και προσπαθούν να τα αιτιολογήσουν με βάση τις συζητήσεις στις δυάδες. Εάν προκύψουν ερωτήματα από την αναστοχαστική τους συζήτηση ή σημεία προς διευκρίνιση και περαιτέρω διερεύνηση, αυτά σημειώνονται από τις ομάδες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.</p> <p>Φάση 3:</p> <p>Ο Δ ζητά από τις δυάδες να αναφέρουν τα ευρήματά τους σε ολόκληρη την ομάδα και να αιτιολογήσουν/συζητήσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που διαπιστώθηκαν.</p> <p>Ο Δ μπορεί να προβάλλει ταυτόχρονα το εργαλείο 2 με την χρήση ενός προτζέκτορα για να το βλέπουν όλοι και το συμπληρώνει με βάση όσα οι δυάδες αναφέρουν ως ευρήματά τους από τον αναστοχασμό τους.</p> <p>Ο Δ χρησιμοποιεί ερωτήσεις που ενισχύουν τον αναστοχασμό με βάση τις διαφορές που εντοπίστηκαν από τα μέλη στο εργαλείο 2. Έτσι, ο Δ υποστηρίζει τον αναστοχασμό σχετικά με το γιατί υπάρχουν διαφορές στην κατανόηση του ζητήματος ανησυχίας, τους λόγους που αποδίδονται στην ύπαρξή του, την ευθύνη που αναλαμβάνουν τα μέλη (πώς επηρεάζουν το ζήτημα που τους απασχολεί) και την επιλογή των στόχων τους. Για παράδειγμα, μια ενδεικτική ερώτηση μπορεί να είναι η εξής: Ποιοι είναι οι διάφοροι παράγοντες που εντοπίσατε να επηρεάζουν το ζήτημα ανησυχίας; Συμφωνείτε με όλους αυτούς, ακόμη και αν δεν τους έχετε σημειώσει εσείς οι ίδιοι; Για ποιους λόγους συμφωνείτε ή διαφωνείτε;</p> <p>Ο Δ μπορεί επίσης να υποστηρίξει τον προβληματισμό σχετικά με τις πιθανές συνδέσεις/συσχετίσεις μεταξύ των τρόπων με τους οποίους τα μέλη απάντησαν στις διάφορες ερωτήσεις. Για παράδειγμα: Βρίσκετε κάποια σύνδεση μεταξύ των λόγων που αποδώσατε την ύπαρξη του ζητήματος που σας απασχολεί και του τρόπου με τον οποίο απαντήσατε σχετικά με το ρόλο σας στην επίδρασή του; (αν, για παράδειγμα, οι λόγοι αποδίδονταν μόνο σε εξωτερικούς παράγοντες και όχι στις ενέργειες των εκπαιδευτικών, αυτό πιθανόν να επηρέαζε την αρνητική τους απάντηση ως προς τον τρόπο με τον οποίο οι ίδιοι επηρεάζουν την ύπαρξη του ζητήματος που προκαλεί ανησυχία).</p> <p>Ο Δ βοηθά επίσης στη σύνοψη των αποτελεσμάτων της έρευνας σχετικά με τις δικές τους πεποιθήσεις.</p> <p>Φάση 4:</p> <p>Ο Δ ζητά από τα μέλη να καταγράψουν οποιαδήποτε επανατοποθέτηση/αλλαγή των αρχικών τους πεποιθήσεων και αντιλήψεων ως μέρος της διαδικασίας τεκμηρίωσης της προόδου του PLC (εργαλείο 3) και επίσης να τις μοιραστούν με την ομάδα.</p> <p>Συμβουλή: εάν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος, οι ερωτήσεις του εργαλείου 3 μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να τοποθετηθούν αναστοχαστικά τα μέλη της ΕΚΜ μελών μόνο προφορικά.</p>

	<p>Κλείσιμο: Ο Δ συνοψίζει τη συνάντηση και τα μέλη αποφασίζουν για τον χρόνο και τον τόπο για την επόμενη συνάντηση ώστε να είναι κατάλληλος για όλους.</p>
6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Έρευνα και αναστοχασμός ✓ Μάθηση και οικοδόμηση γνώσεων ✓ Διάσταση επικοινωνίας
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p style="text-align: center;">Αναστοχασμός και έρευνα</p> <p>Γνώση: ο Τεχνικές για τη διευκόλυνση του παραγωγικού διαλόγου των μελών Δεξιότητες ο Ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών να αναστοχαστούν και να αμφισβητήσουν τις υποθέσεις και τις προκαταλήψεις τους. Στάσεις ο Δέσμευση για την προώθηση μιας αναστοχαστικής κουλτούρας</p> <p>Περαιτέρω μαθησιακά αποτελέσματα Διάσταση μάθησης και οικοδόμησης γνώσεων</p> <p>Γνώση ο Κατανόηση των ατομικών αναγκών και πλαισίων Δεξιότητες ο Αξιολόγηση των ειδικών αναγκών και προκλήσεων των μεμονωμένων μελών Στάσεις ο Σεβασμός στις διαφορετικές διδακτικές πεποιθήσεις και πρακτικές</p> <p style="text-align: center;">Διάσταση επικοινωνίας</p> <p>Δεξιότητες ο Συντονισμός των συζητήσεων για να διατηρούνται εστιασμένες και παραγωγικές ο Συνοπτική και σαφής παρουσίαση των βασικών σημείων και αποφάσεων των συζητήσεων.</p>
8. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, δυαδικές/ομαδικές σε μικρές ομάδες, ολομέλεια
9. Υλικά & εργαλεία	<p>Εργαλείο 1. Μια αρχική περιγραφή του ζητήματος που σας απασχολεί</p> <p>Εργαλείο 2. Αναστοχασμός σχετικά με τις ομοιότητες/διαφορές στις περιγραφές του ζητήματος που σας απασχολεί</p> <p>Εργαλείο 3. Αναστοχασμός σχετικά με τα αποτελέσματα της δραστηριότητας στην επιβεβαίωση ή την αναθεώρηση των αρχικών πεποιθήσεων</p>
10. Χώρος & προετοιμασία	<p>Η αίθουσα θα διαμορφωθεί σε σχήμα Π που θα επιτρέψει τόσο ολόκληρη την ομάδα όσο και τις μικρότερες ομάδες να εργαστούν με επιτυχία.</p> <p>Φωτοτυπήστε τα εργαλείο 1 και 3 για όλους τους συμμετέχοντες. Φωτοτυπήστε το εργαλείο 2 τις μισές φορές από όσα είναι τα μέλη του PLC.</p>
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	<p>Διαφορετικότητα εντός μιας ΕΚΜ: Ο Δ θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι η διαφορετικότητα των πεποιθήσεων και των πρακτικών γίνεται αποδεκτή και με σεβασμό από όλους τους συμμετέχοντες. Ταυτόχρονα, ο Δ βοηθά τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους σε дуάδες/μικρές ομάδες και σε ολόκληρη την ομάδα και έτσι ενθαρρύνει τον διάλογο. Ο Δ βοηθά στη σύνοψη της κοινής κατανόησης που επιτεύχθηκε μέσω του αναστοχασμού και των συζητήσεων αλλά και των θεμάτων που προέκυψαν για περαιτέρω διερεύνηση μεταξύ της ομάδας.</p>
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	<p>Οι συμμετέχοντες θα έχουν ενεργό ρόλο στη συνδιαμόρφωση των αντιλήψεων. Οι συμμετέχοντες θα μοιραστούν χρόνο για να επικοινωνήσουν τους προβληματισμούς τους, τις προτάσεις τους και τις υποδείξεις τους για την επίτευξη των στόχων της δραστηριότητας. Ο Φ δίνει προσοχή στην αποφυγή κριτικής για κάθε άποψη που ακούγεται και επιλέγει ανοιχτές και διευκρινιστικές ερωτήσεις για να ενθαρρύνει το διάλογο.</p>
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	<p>Τα εργαλεία μπορούν να διαμοιράζονται μέσω κοινών διαδικτυακών εγγράφων word σε διαδικτυακές συναντήσεις.</p> <p>Η ψηφιακή λειτουργία «χωρισμός σε δωμάτια» (breakout rooms) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ομαδική εργασία.</p>
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	
15. Παράρτημα που ακολουθεί	ναι

Παράρτημα

Εργαλείο 1. Μια αρχική περιγραφή του ζητήματος που σας απασχολεί

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να περιγράψετε την κατάσταση που σας απασχολεί, τους παράγοντες που την επηρεάζουν, το ρόλο σας στην κατάσταση και τους επιδιωκόμενους στόχους σας προκειμένου να βελτιωθεί ή να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Προσπαθείστε να είστε όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένοι στις περιγραφές σας.

	Ερωτήσεις	Απαντήσεις
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Τι συμβαίνει στην κατάσταση που σας απασχολεί; Ποιος κάνει τι; Γιατί αυτό αποτελεί πρόβλημα για εσάς;	
ΑΙΤΙΑ	Γιατί συμβαίνει αυτή η κατάσταση; Ποιοι παράγοντες πιστεύετε ότι παίζουν σημαντικό ρόλο στην κατάσταση αυτή;	
Ο ΡΟΛΟΣ ΜΟΥ	Επηρεάζετε αυτή την κατάσταση; Εάν ναι, με ποιους τρόπους;	
ΣΚΟΠΟΙ-ΣΤΟΧΟΙ	Τι θα θέλατε να βελτιώσετε ή να αλλάξετε στην κατάσταση που περιγράψατε; Γιατί θέλετε να βελτιώσετε/να κάνετε αυτές τις αλλαγές;	

Εργαλείο 2. Αναστοχασμός σχετικά με τις ομοιότητες/διαφορές στις περιγραφές της κατάστασης
Μπορείτε να συγκρίνετε τις απαντήσεις που καταγράψατε στο εργαλείο 1 σε δυάδες με τη χρήση των ακόλουθων ερωτήσεων.
Συμπληρώστε τον πίνακα με σύντομες σημειώσεις αφού εντοπίσετε πιθανές ομοιότητες ή/και διαφορές μεταξύ των απαντήσεών σας και προσπαθήστε να τις αιτιολογήσετε.

Ερωτήσεις για σύγκριση	κοινά σημεία	διαφορές
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ Περιγράψατε με τον ίδιο τρόπο την κατάσταση που σας απασχολεί; Εάν ναι, ποιες είναι οι ομοιότητες; Εάν όχι, ποιες είναι οι διαφορές; Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχουν ομοιότητες ή/και διαφορές;		
ΑΙΤΙΑ Αναφερθήκατε σε παρόμοια αίτια ή παράγοντες που επηρεάζουν την κατάσταση; Ποιοι είναι οι λόγοι για πιθανές ομοιότητες ή διαφορές;		
Ο ΡΟΛΟΣ ΜΟΥ Συμφωνήσατε ότι επηρεάζετε την κατάσταση ή όχι; Γιατί συμβαίνει αυτό; Συμφωνήσατε στους τρόπους με τους οποίους επηρεάζετε την κατάσταση ή όχι; Γιατί συμβαίνει αυτό;		
ΣΚΟΠΟΙ-ΣΤΟΧΟΙ Διαπιστώσατε ομοιότητες ή διαφορές στους στόχους για τη βελτίωση της κατάστασης; Ποιες είναι αυτές και γιατί;		

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

**Πέρα από την ερώτηση: Επιβεβαιώνοντας την
αποτελεσματικότητα των διεκρινιστικών και διερευνητικών
ερωτήσεων**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση Έρευνας και Αναστοχασμού

1. Εστίαση	Αποτελεσματική χρήση της γλώσσας: Πώς οι σωστές ερωτήσεις αποτρέπουν παρεξηγήσεις και ενισχύουν τον αναστοχασμό
2. Διάρκεια	120-135 λεπτά (εξαρτάται από τον αριθμό συμμετεχόντων)
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Αρχικά στάδια της σύστασης της Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ)
Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες να χρησιμοποιούν διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις ✓ Να καθοδηγηθούν οι συμμετέχοντες στην αξιολόγηση της χρήσης διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων ✓ Να υποστηριχθούν τα μέλη της Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ) στη διαδικασία αναστοχαστικής διερεύνησης σχετικά με τις πρακτικές ή/και τις παρατηρήσεις τους ✓ Να ενεργοποιηθεί η ομάδα σε μετα-συζητήσεις για να αναστοχαστεί και να βελτιώσει τις διαδικασίες επικοινωνίας στο πλαίσιο της ΕΚΜ ✓ Να ενισχυθεί η δέσμευση για αυτοκατευθυνόμενη μάθηση και συνεχή βελτίωση ✓ Να ενισχυθεί η ανοιχτότητα στην ανατροφοδότηση και η συνεχής βελτίωση των επικοινωνιακών πρακτικών
4. Περιγραφή της δραστηριότητας (350-500 λέξεις)	<p>Σημείωση: Αυτή η δραστηριότητα πρέπει να υλοποιηθεί μετά την προηγούμενη με τίτλο: «Χρήση της γλώσσας για αποφυγή παρεξηγήσεων και ενίσχυση του αναστοχασμού (I): Διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις»</p> <p>Εισαγωγή: Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) ανακοινώνει το θέμα της συνάντησης: η ενθάρρυνση των μελών της ΕΚΜ να χρησιμοποιούν διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις και η επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητάς τους για την αποφυγή παρεξηγήσεων και την ενίσχυση του αναστοχασμού. (Σε προηγούμενη συνεδρία, τα μέλη της ΕΚΜ είχαν μάθει και εξασκηθεί στη χρήση αυτών των ερωτήσεων. Στην παρούσα δραστηριότητα, θα συνεχίσουν την πρακτική εξάσκηση, εστιάζοντας επιπλέον στην επίδραση των ερωτήσεων στον διάλογο εντός της ΕΚΜ).</p> <p>Φάση 1: Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) υπενθυμίζει στην ομάδα τη χρήση διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων, παρέχει αντίγραφο του Εργαλείου 1 που μοιράστηκε στην προηγούμενη δραστηριότητα με τίτλο «Χρήση της γλώσσας για αποφυγή παρεξηγήσεων και ενίσχυση του αναστοχασμού (I): Διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις (αν κάποιοι συμμετέχοντες δεν το έχουν από την προηγούμενη συνεδρία), δίνει 2-3 λεπτά για να το διαβάσουν και ενθαρρύνει τη χρήση του κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Στη συνέχεια, ο/η Δ προσκαλεί τους συμμετέχοντες να μοιραστούν ενημερώσεις σχετικά με την πρόοδό τους στο Σχέδιο Δράσης τους ή να σχολιάσουν κάποιο διδακτικό ή επαγγελματικό θέμα που τους απασχολεί. Όταν ο/η πρώτος/η συμμετέχων/ουσα ολοκληρώσει την παρέμβασή του/της, ο/η Δ προσκαλεί τα μέλη της ΕΚΜ να χρησιμοποιήσουν το Εργαλείο 1 για να του/της απευθύνουν διευκρινιστικές και αναστοχαστικές ερωτήσεις, διασφαλίζοντας ότι όλα τα μέλη συμμετέχουν στη συζήτηση και κανείς δεν μονοπωλεί τον διάλογο. Ο/Η Δ μπορεί επίσης να συνεχίσει να κάνει ερωτήσεις αυτού του τύπου ως πρότυπο, ειδικά μετά τις ερωτήσεις των συμμετεχόντων.</p> <p>Φάση 2: Ο/Η Δ παρέχει στους συμμετέχοντες το Εργαλείο 2 και τους ζητά να εντοπίσουν - σημειώνοντας με ✓ - τους τύπους ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται στη συζήτηση και την επίδρασή τους. Στη συνέχεια, ο/η Δ προσκαλεί τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, έναν-έναν, να μοιραστούν ενημερώσεις για την πρόοδο στο Σχέδιο Δράσης τους ή να σχολιάσουν κάποιο διδακτικό ή επαγγελματικό ζήτημα. Μετά από κάθε παρέμβαση, ο/η Δ ενθαρρύνει την ομάδα να απευθύνει διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας το Εργαλείο 2 για να αξιολογήσει την επίδρασή τους. Τα μέλη της ΕΚΜ πρέπει να έχουν επαρκή χρόνο για να συμπληρώσουν το Εργαλείο 2, ανακαλώντας τις ερωτήσεις που τέθηκαν και αναστοχαζόμενοι την επίδρασή τους.</p>

	<p>Ο/Η Δ μπορεί επίσης να καταγράφει τις ερωτήσεις που διατυπώνονται κατά τη διάρκεια κάθε παρέμβασης και, μόλις ολοκληρωθεί, να τις διαβάσει δυνατά για να διευκολύνει τη συμπλήρωση του Εργαλείου 2 από τα μέλη.</p> <p>Φάση 3: Ο/Η Δ παρέχει στους συμμετέχοντες τις ερωτήσεις από το Εργαλείο 3 - «Αναστοχασμός για την ανάπτυξη της ΕΚΜ», για ομαδική συζήτηση με στόχο την προώθηση ουσιαστικής και δίκαιης επικοινωνίας, καθώς και την ενίσχυση του αναστοχασμού στο πλαίσιο της ΕΚΜ.</p> <p>Φάση 4: Ο/Η Δ παρέχει στους συμμετέχοντες τις ερωτήσεις από το Εργαλείο 4 - «Αναστοχασμός στην προσωπική μάθηση», ώστε να αναστοχαστούν είτε στο τέλος της συνεδρίασης - εφόσον υπάρχει χρόνος - είτε ατομικά, στο προσωπικό τους ημερολόγιο μάθησης ή σε αντίστοιχο έγγραφο.</p> <p>Κλείσιμο: Ο/Η (Δ) συνοψίζει τα βασικά σημεία της συνεδρίασης και τα μέλη της ΕΚΜ συμφωνούν για την ημερομηνία και τον τόπο της επόμενης συνάντησης.</p>
<p>5. Διαστάσεις ΕΚΜ</p>	<p>Διάσταση Έρευνας και Αναστοχασμού Διάσταση επικοινωνίας</p>
<p>6. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες</p>	<p>Γνώσεις :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τεχνικές για την ενίσχυση της αναστοχαστικής πρακτικής. • Τεχνικές για τη διευκόλυνση παραγωγικού διαλόγου. • Τεχνικές και εργαλεία αυτοαναστοχασμού για επαγγελματική ανάπτυξη. <p>Δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διατύπωση διερευνητικών ερωτήσεων για την ενίσχυση της κριτικής σκέψης. • Χρήση τεχνικών ερωτήσεων για την προώθηση βαθύτερης σκέψης. • Καθοδήγηση των μελών σε αναστοχαστική διερεύνηση που σχετίζεται με την πρακτική τους. <p>Στάσεις :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενθάρρυνση της διερεύνησης υποθέσεων και της κριτικής σκέψης. <p>Περαιτέρω Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Δεξιότητες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διεξαγωγή αυτοαξιολογήσεων και αναστοχασμών για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συντονισμού και της ηγεσίας. • Διευκόλυνση συζητήσεων με τρόπο που διασφαλίζει τη συμμετοχή και την ακρόαση όλων των μελών. • Ενεργοποίηση της ομάδας σε μετα-συζητήσεις για αναστοχασμό και βελτίωση των διαδικασιών επικοινωνίας. <p>Στάσεις:</p> <p>Δέσμευση για την καλλιέργεια κουλτούρας αναστοχασμού.</p> <p>Δέσμευση για αυτοκατευθυνόμενη μάθηση και συνεχή βελτίωση.</p> <p>Ανοιχτότητα στην ανατροφοδότηση και στη συνεχή βελτίωση των επικοινωνιακών πρακτικών.</p>
<p>7. Μορφή δραστηριότητας</p>	<p>Ολομέλεια και ατομική εργασία</p>
<p>8. Υλικά και Εργαλεία</p>	<p>Εργαλείο 1: Παραδείγματα διεκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων</p>

	<p>Εργαλείο 2: Πρότυπο παρατήρησης αλληλεπίδρασης</p> <p>Εργαλείο 3: Αναστοχασμός για την ανάπτυξη της ΕΚΜ</p> <p>Εργαλείο 4: Αναστοχασμός στη δική μου μάθηση (για τα μέλη της ΕΚΜ)</p>
9. Χώρος & Προετοιμασία	<p>Η αίθουσα θα διαμορφωθεί σε σχήμα Π.</p> <p>Αντίγραφα των Εργαλείων 1, 2, 3 και 4 θα διανεμηθούν.</p>
10. Διάσταση Συμπερίληψης	<p>Ποικιλομορφία στο πλαίσιο της ΕΚΜ: Ο/Η (Δ) πρέπει να διασφαλίσει ότι όλα τα μέλη της ΕΚΜ παρουσιάζουν πρόοδο στο Σχέδιο Δράσης τους και ότι κάθε μέλος απευθύνει διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις στους συναδέλφους του.</p> <p>Ο/Η Δ διευκολύνει τη διαδικασία συνοψίζοντας τα κοινά σημεία που προέκυψαν μέσω του αναστοχασμού και των συζητήσεων και εντοπίζει ζητήματα προς περαιτέρω διερεύνηση στο πλαίσιο της ομάδας.</p>
11. Προώθηση δημοκρατικών αξιών	<p>Όλοι οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να συνεισφέρουν με τις ιδέες, τις απόψεις και τις προοπτικές τους.</p> <p>Ο/Η (Δ) διασφαλίζει ότι αυτές οι συνεισφορές ακούγονται ενεργά και λαμβάνονται υπόψη, και ότι κάθε συμμετέχων έχει την ευκαιρία να εκφραστεί, χωρίς καμία φωνή να κυριαρχεί, προάγοντας έτσι ισόρροπη συμμετοχή.</p> <p>Η συλλογική λήψη αποφάσεων ενισχύεται μέσω της εστίασης σε τεχνικές ερωτήσεων που μπορούν να δοθεί προτεραιότητα για τις μελλοντικές συναντήσεις.</p>
12. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	<p>Τα εργαλεία μπορούν να διαμοιραστούν μέσω διαδικτυακών πλατφορμών επικοινωνίας όπως το Zoom, το Microsoft Teams ή το Google Meet.</p> <p>Ένας διαδικτυακός πίνακας συνεργασίας, όπως το Padlet ή το Mural, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συγκέντρωση εντυπώσεων σε συνδυασμό με το Εργαλείο 3: Αναστοχασμός για την ανάπτυξη της ΕΚΜ.</p>
13. Βιβλιογραφία & προτεινόμενες πηγές	<p>Text Erasmus+ TePinTeach project (IO4 - Modules for developing communication strategies for effective PLC): https://www.tepinteach.eu/introduction-to-the-idea/</p>
14. Παράρτημα	<p>Ναι</p>

Παράρτημα

Εργαλείο 1: Διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις: Χαρακτηριστικά, κατηγορίες και παραδείγματα

Διευκρινιστικές Ερωτήσεις

Οι διευκρινιστικές ερωτήσεις αποσκοπούν στην εξασφάλιση της κατανόησης και στην εξάλειψη της σύγχυσης. Στοχεύουν στη διευκρίνιση ασαφών ή ελλιπών πληροφοριών ζητώντας περαιτέρω εξηγήσεις ή λεπτομέρειες. Αυτές οι ερωτήσεις χρησιμοποιούνται συχνά σε συνομιλίες για να διασφαλιστεί ότι ο ακροατής ερμηνεύει σωστά αυτό που επικοινωνείται, αποτρέποντας παρερμηνείες και διευκολύνοντας έναν πιο αποτελεσματικό διάλογο.

Κατηγορία 1: Αίτημα επιβεβαίωσης κατανόησης

Αυτές οι ερωτήσεις στοχεύουν στην επιβεβαίωση του κατά πόσο ο ακροατής έχει κατανοήσει σωστά το μήνυμα του ομιλητή, διασφαλίζοντας κοινή κατανόηση.

- Είπες ότι... Το κατάλαβα σωστά;
- Κατάλαβα σωστά αυτό που είπες όταν ανέφερες ότι...;
- Σύνοψισα σωστά αυτό που είπες;
- Σε καταλαβαίνω σωστά όταν λες...;
- Αν καταλαβαίνω σωστά, προτείνεις ότι...;
- Για να είμαι σίγουρος, λες ότι...;

Κατηγορία 2: Αίτημα για περισσότερες λεπτομέρειες

Αυτές οι ερωτήσεις ζητούν περαιτέρω εξηγήσεις ή λεπτομέρειες για την καλύτερη κατανόηση μιας δήλωσης.

- Όταν ανέφερες..., μπορείς να επεκταθείς λίγο;
- Μπορείς να μας δώσεις περισσότερες πληροφορίες/ λεπτομέρειες για...;
- Μπορείς να αναπτύξεις περισσότερο αυτό που μόλις είπες;

Κατηγορία 3: Αίτημα για διευκρίνιση ή αναδιατύπωση

Ερωτήσεις που στοχεύουν στην κατανόηση ιδεών, όρων ή εννοιών ώστε να διασφαλιστεί η σαφήνεια.

- Τι εννοείς όταν λες ότι...;
- Μπορείς να εξηγήσεις τι εννοούσες με το...;
- Μπορείς να διευκρινίσεις τι εννοούσες όταν αναφέρθηκες σε...;
- Τι ακριβώς εννοείς με τον όρο/την έννοια/την ιδέα [συγκεκριμένο στοιχείο];
- Μπορείς να το διατυπώσεις αλλιώς για να βεβαιωθώ ότι το κατάλαβα σωστά;

Κατηγορία 4: Αίτημα για παραδείγματα

Ερωτήσεις που ζητούν συγκεκριμένα παραδείγματα για να κατανοηθούν καλύτερα οι ιδέες.

- Μπορείς να μου δώσεις ένα παράδειγμα αυτού που εννοείς με...;
- Μπορείς να δώσεις ένα παράδειγμα για να υποστηρίξεις το επιχειρήμά σου;

Διερευνητικές Ερωτήσεις

Οι διερευνητικές ερωτήσεις είναι ανοικτές ερωτήσεις που ενθαρρύνουν βαθύτερη σκέψη, εξερεύνηση και διευκρίνιση ιδεών, αποφάσεων ή εμπειριών. Χρησιμοποιούνται για την απόσπαση περισσότερων

πληροφοριών, την πρόκληση υποθέσεων και την ενίσχυση της κριτικής σκέψης. Σε επαγγελματικά πλαίσια, βοηθούν στην αναστοχαστική πρακτική και στη βελτίωση των αποφάσεων και των επιδόσεων.

Κατηγορία 1: Αίτημα για ενδοσκόπηση

Ερωτήσεις που εστιάζουν στην προσωπική εμπειρία, τα κίνητρα και τα συναισθήματα.

- Ποια ήταν η πρόθεσή σου με αυτό;
- Τι σε έκανε να νιώσεις ιδιαίτερα περήφανος/η ή... (αναφορά σε άλλα συναισθήματα);
- Μπορείς να εξηγήσεις γιατί ένιωσες έτσι;
- Τι νομίζεις ότι επηρέασε την άποψή σου για το πώς πήγε το μάθημα;
- Τι υποδηλώνει η δήλωσή σου/η διδακτική σου προσέγγιση για την κατανόησή σου σχετικά με τη μάθηση ή την ευημερία των μαθητών;
- Ποιες υποθέσεις κάνεις/έκανες εδώ (για τη μάθηση, τη διαχείριση τάξης, την επαγγελματική ανάπτυξη κ.λπ.);

Κατηγορία 2: Αίτημα για αναστοχασμό στην επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων

Αυτές οι ερωτήσεις προτρέπουν τον συνομιλητή να αναλύσει τις προκλήσεις, να εντοπίσει τις βασικές αιτίες και να διερευνήσει λύσεις. Ενθαρρύνουν τα μέλη της Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ) να αναστοχαστούν πάνω στις αποφάσεις που έχουν λάβει, να εξετάσουν τις προσεγγίσεις τους στην επίλυση προβλημάτων και να σκεφτούν πιθανούς τρόπους αλλαγής.

- Τι πιστεύεις ότι βρίσκεται στη ρίζα αυτού του προβλήματος/ κατάστασης;
- Τι θα έπρεπε να αλλάξεις ή να κάνεις διαφορετικά για να πετύχεις αυτό που χρειάζεσαι/ επιθυμείς;
- Πώς κατέληξες σε αυτό το συμπέρασμα/ λύση για το θέμα που σε απασχολεί; Συγκέντρωσες κάποια αποδεικτικά στοιχεία;
- Πώς πήρες αυτή την απόφαση;
- Πώς μπορείς να αποκτήσεις μεγαλύτερη βεβαιότητα σχετικά με τις πηγές του προβλήματος και τις ενέργειες που προτείνεις;
- Τι πιστεύεις ότι θα συνέβαινε αν δοκίμαζες μια διαφορετική προσέγγιση;
- Μπορείς να μας περιγράψεις τη σκέψη σου βήμα προς βήμα;
- Την επόμενη φορά, τι μπορείς να αλλάξεις ώστε να βελτιωθεί το αποτέλεσμα;

Κατηγορία 3: Αίτημα για αναστοχασμό στον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα

Οι ερωτήσεις αυτής της κατηγορίας αφορούν τα αποτελέσματα και τις συνέπειες των ενεργειών που έχουν ληφθεί. Ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να σκεφτούν τα αποτελέσματα των αποφάσεών τους - τόσο τα αναμενόμενα όσο και τα απρόβλεπτα - και να προβλέψουν τον πιθανό αντίκτυπο μελλοντικών ενεργειών.

- Τι είδους αντίκτυπο πιστεύεις ότι έχει/ μπορεί να έχει/ θα έχει αυτό;
- Αν το αποτέλεσμα δεν πήγε όπως είχε σχεδιαστεί, τι πήγε στραβά; Ποιους παράγοντες δεν είχες προβλέψει;
- Τι προβλέπεις ότι θα συμβεί;
- Ποια είναι η μεγαλύτερη ανησυχία σου σχετικά με την επίδραση αυτής της ενέργειας/ απόφασης;

Κατηγορία 4: Αίτημα για αναστοχασμό στη μάθηση και τη βελτίωση

Οι ερωτήσεις αυτής της κατηγορίας εστιάζουν στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη. Ενθαρρύνουν τον αναστοχασμό πάνω στις επιτυχίες και τις αποτυχίες, την αξιοποίηση των μαθημάτων που έχουν αντληθεί από την εμπειρία και την αναζήτηση τρόπων ενίσχυσης της επαγγελματικής πρακτικής.

- Τι έμαθες από αυτή την εμπειρία;
- Τι πιστεύεις ότι χρειάζεται να κάνεις διαφορετικά για να βελτιωθείς;
- Γιατί πιστεύεις ότι λειτούργησε καλά (ή δεν λειτούργησε);
- Τι θεωρείς ότι ήταν το κλειδί της επιτυχίας σου;

- Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στην επιτυχία;
- Ποιες θεωρίες (π.χ. της μάθησης, της ανάπτυξης των μαθητών, της δυναμικής ομάδας) μπορείς να χρησιμοποιήσεις για να εξηγήσεις και να αξιολογήσεις την επιτυχία σου (ή την έλλειψή της);
- Γιατί πιστεύεις ότι δεν λειτούργησε;
- Ποιοι παράγοντες πιστεύεις ότι συνέβαλαν στο να μην λειτουργήσει όπως αναμενόταν;
- Τι σκοπεύεις να κάνεις στη συνέχεια;

Κατηγορία 5: Αίτημα για συγκριτική ανάλυση

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει ερωτήσεις που συγκρίνουν τις τρέχουσες καταστάσεις ή εμπειρίες με προηγούμενες. Βοηθούν τα μέλη της Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ) να πλαισιώσουν την πρακτική τους αξιοποιώντας προηγούμενη γνώση και εντοπίζοντας πρότυπα που μπορούν να καθοδηγήσουν μελλοντικές ενέργειες.

- "Τι σου θυμίζει αυτό; (από προηγούμενες διδακτικές εμπειρίες, είτε ως δάσκαλος/καθηγητής, είτε ως ασκούμενος, παρατηρητής ή μαθητής;)"
- Πώς συγκρίνεται αυτή η κατάσταση με προηγούμενες εμπειρίες που είχες;
- Με ποιους τρόπους διέφεραν οι αντιδράσεις των μαθητών σε αυτό το μάθημα από προηγούμενα μαθήματα; Γιατί πιστεύεις ότι συνέβη αυτό;
- Πώς συγκρίνεται αυτή η διδακτική στρατηγική με άλλες μεθόδους που έχεις δοκιμάσει για παρόμοια θέματα;
- Ποιες διαφορές παρατήρησες ανάμεσα στα αποτελέσματα αυτού του μαθήματος και παρόμοιων που έχεις διδάξει στο παρελθόν; Γιατί πιστεύεις ότι συνέβησαν αυτές οι διαφορές;
- Ποιες ομοιότητες και διαφορές βλέπεις ανάμεσα στις προκλήσεις που αντιμετώπισες σε αυτό το μάθημα και σε προηγούμενα; Γιατί πιστεύεις ότι αυτές οι προκλήσεις παρέμειναν ή άλλαξαν;
- Με ποιους τρόπους διέφερε η κατανόηση των μαθητών ως προς το περιεχόμενο σε σύγκριση με αυτό που παρατήρησες σε προηγούμενες τάξεις; Γιατί πιστεύεις ότι υπήρξε αυτή η διαφορά;
- Πώς συγκρίνεται η δυναμική της τάξης σε αυτό το μάθημα με άλλες φορές που δίδαξες παρόμοιο υλικό; Τι συνέβη διαφορετικά αυτή τη φορά ή τι έκανες διαφορετικά;

Σημείωση: Οι παραπάνω κατηγορίες δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενες. Η επαγγελματική πρακτική και ο αναστοχασμός στο πεδίο της εκπαίδευσης περιλαμβάνουν συχνά αλληλεπικαλυπτόμενα στοιχεία· επομένως, ορισμένες ερωτήσεις μπορεί να αγγίζουν πολλαπλές πτυχές της εμπειρίας, της λήψης αποφάσεων, του αντίκτυπου, της μάθησης και της συγκριτικής ανάλυσης.

Εργαλείο 2: Πρότυπο παρατήρησης αλληλεπίδρασης

Είδος ερώτησης	Κατηγορία ερώτησης (Αίτημα για...)	Επίδραση (στον ακροατή, στη συνολική επικοινωνία, στην κατανόηση του υπό συζήτηση ζητήματος, στην ευκαιρία για αναστοχασμό κ.λπ.)
Διευκρινιστική	Κατηγορία 1: Επιβεβαίωση κατανόησης Παραδείγματα: «Είπες ότι... Το κατάλαβα σωστά;» «Για να είμαι σίγουρος, λες ότι...;»	
	Κατηγορία 2: Αίτημα για ανάπτυξη Παραδείγματα: «Τι εννοείς όταν λες ότι...;» «Όταν ανέφερες..., μπορείς να επεκταθείς;»	
	Κατηγορία 3: Διευκρίνιση ή αναδιατύπωση Παραδείγματα: «Μπορείς να διευκρινίσεις τι εννοούσες όταν αναφέρθηκες σε...;» «Τι ακριβώς εννοείς με τον όρο/την έννοια...;»	
	Κατηγορία 4: Αίτημα για παραδείγματα Παραδείγματα: «Μπορείς να μου δώσεις ένα παράδειγμα αυτού που εννοείς;» «Μπορείς να δώσεις ένα παράδειγμα για να το εξηγήσεις;»	
	Άλλο	
Διερευνητική	Κατηγορία 1: Εμπειρία και αυτο-ανάλυση Παραδείγματα: «Ποια ήταν η πρόθεσή σου με αυτό;» «Τι νομίζεις ότι επηρέασε την άποψή σου για το πώς πήγε το μάθημα;»	
	Κατηγορία 2: Αναστοχασμός στην επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων Παραδείγματα: «Τι πιστεύεις ότι βρίσκεται στη ρίζα του προβλήματος;» «Πώς κατέληξες σε αυτή την απόφαση;»	
	Κατηγορία 3: Αναστοχασμός στον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα Παραδείγματα: «Τι αντίκτυπο πιστεύεις ότι έχει αυτό;» «Αν το αποτέλεσμα δεν ήταν το αναμενόμενο, τι πήγε στραβά;»	
	Κατηγορία 4: Αναστοχασμός στη μάθηση και τη βελτίωση «Τι πιστεύεις ότι χρειάζεται να κάνεις διαφορετικά;»	

	<p>«Τι έμαθες από αυτή την εμπειρία;»</p>	
	<p>Κατηγορία 5: Συγκριτική ανάλυση Παραδείγματα: «Τι σου θυμίζει αυτό;» «Πώς συγκρίνεται αυτή η κατάσταση με προηγούμενες εμπειρίες;»</p>	
	<p>Άλλο</p>	

Εργαλείο 3: Αναστοχασμός για την ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ)

Συλλογικός αναστοχασμός (η ΕΚΜ συζητά τις απαντήσεις της στις παρακάτω ερωτήσεις):

- Ποιοι τύποι ερωτήσεων ήταν οι πιο αποτελεσματικοί στην ενίσχυση της σαφέστερης επικοινωνίας και στην εξάλειψη των παρεξηγήσεων;
- Ποιοι τύποι ερωτήσεων ήταν οι πιο αποτελεσματικοί στην προώθηση μιας βαθύτερης συζήτησης;
- Τι μπορούμε να βελτιώσουμε στις τεχνικές ερωτήσεών μας για μελλοντικές συναντήσεις;
- Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε τις τεχνικές ερωτήσεών μας για μελλοντικές συναντήσεις;

Εργαλείο 4: Αναστοχασμός στην προσωπική μάθηση (για τα μέλη της ΕΚΜ)

Ατομικός αναστοχασμός: Αφιέρωσε λίγο χρόνο για να απαντήσεις με σκέψη στις παρακάτω ερωτήσεις αναστοχασμού.

- Τι έμαθες από τις διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν σήμερα;
- Τι σε βοήθησε σε αυτή τη μαθησιακή διαδικασία και με ποιον τρόπο;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ για τη δημιουργία επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη διευκόλυνση της έρευνας και του αναστοχασμού

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

Διερεύνηση. Αναστοχασμός. Λήψη αποφάσεων.
Διαμορφώνοντας μια «κουλτούρα τεκμηρίωσης» στην
επαγγελματική κοινότητα μάθησης

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση έρευνας και αναστοχασμού

1. Εστίαση της δραστηριότητας	Εισαγωγή της έρευνας και του αναστοχασμού ως προϋποθέσεων για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σε μια ΕΚΜ
2. Διάρκεια της δραστηριότητας	περίπου 120 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Μεσαίο βήμα μιας ΕΚΜ (τα μέλη της ΕΚΜ έχουν εντοπίσει το ζήτημα που τους απασχολεί και έχουν μοιραστεί και προβληματιστεί σχετικά με τις σχετικές πεποιθήσεις και πρακτικές τους).
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να βοηθήσει την ομάδα να αναστοχαστεί πάνω στις προηγούμενες πρακτικές της για τον εντοπισμό ενός σχολικού προβλήματος που πρέπει να επιλυθεί ή να βελτιωθεί ✓ Να βοηθήσει την ομάδα να συνειδητοποιήσει την ανάγκη για διερεύνηση του εκπαιδευτικού πλαισίου (έρευνα) ώστε να κατανοήσει τους λόγους αυτού του προβλήματος, τους σχετικούς στόχους και το περιεχόμενο των δράσεών της. ✓ Να παρουσιάσει διάφορα ερευνητικά εργαλεία και την πιθανή χρήση τους για την υποβοήθηση της ερευνητικής διαδικασίας
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Εισαγωγή: Ο διευκολυντής (Δ) καλωσορίζει την ομάδα και κάνει μια σύνοψη των αποτελεσμάτων της τελευταίας συνάντησης. Ο Δ εξηγεί τους στόχους αυτής της συνάντησης όπως φαίνονται παραπάνω.</p> <p>Φάση 1: Ο Δ παρουσιάζει το εργαλείο 1 και ζητά από τους συμμετέχοντες της ΕΚΜ να το συμπληρώσουν ατομικά γράφοντας σύντομες φράσεις και λέξεις-κλειδιά, αντί για ένα μεγάλο κείμενο. Το εργαλείο 1 βοηθά τους συμμετέχοντες να περιγράψουν τις προηγούμενες πρακτικές τους όταν ήρθαν αντιμέτωποι με ένα θέμα προς επίλυση/βελτίωση, τους τρόπους με τους οποίους τεκμηρίωσαν την κατανόησή του και αποφάσισαν για τους στόχους και το περιεχόμενο των ενεργειών τους, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αξιολόγησαν την αποτελεσματικότητα των ενεργειών που επέλεξαν. Εάν η ομάδα είναι μικρή (5-8 μέλη), ο Δ μπορεί να ζητήσει από τα μέλη να αναφέρουν τις απαντήσεις τους στην ομάδα και να χρησιμοποιήσουν έναν πίνακα ή μια διαφάνεια στον υπολογιστή για να σημειώσουν τις απαντήσεις. Αν η ομάδα είναι μεγαλύτερη (10+ μέλη), ο Δ ζητά από τα μέλη να ανταλλάξουν τις απαντήσεις τους στο εργαλείο 1 με ένα άλλο μέλος και στη συνέχεια να συζητήσουν τις ομοιότητες ή τις διαφορές που διαπίστωσαν στις απαντήσεις τους. Και στις δύο περιπτώσεις, ο Δ ενισχύει τον αναστοχασμό χρησιμοποιώντας προτρεπτικές ερωτήσεις όπως: «Βρήκατε κάτι παρόμοιο ή διαφορετικό στον τρόπο με τον οποίο τα άλλα μέλη απάντησαν σε αυτές τις ερωτήσεις; Τι είναι αυτό; Τι σας έκαναν αυτές οι διαφορές να σκεφτείτε ή ενδεχομένως να επανεξετάσετε; Παρατηρούμε κάποιες κυρίαρχες πρακτικές στον τρόπο λήψης αποφάσεων;».</p> <p>Φάση 2: Ο Δ παρουσιάζει ένα παράδειγμα της ανάγκης και των τρόπων έρευνας για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων στο πλαίσιο της ΕΚΜ. Δίνεται έμφαση στο πώς τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετικές αποφάσεις από αυτές που λαμβάνονται χωρίς τη χρήση της έρευνας. Το εργαλείο 2 παρέχει ένα τέτοιο ενδεικτικό παράδειγμα και ζητά από τα μέλη να σχηματίσουν μικρές ομάδες και να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τη διερεύνηση για να σκεφτούν τους στόχους και το σχέδιο δράσης με βάση τα αποτελέσματα της διερεύνησης με τη χρήση καθοδηγητικών αναστοχαστικών ερωτήσεων. Οι ομάδες μπορούν επίσης να συγκρίνουν τα αποτελέσματα της λήψης αποφάσεων με και χωρίς τη χρήση της διερεύνησης. Στο τέλος αυτής της φάσης τα μέλη της ΕΚΜ συζητούν τους προβληματισμούς τους με βάση το εργαλείο 2 με τις ακόλουθες ενδεικτικές προτρεπτικές ερωτήσεις: "Ποιες είναι οι νέες αντιλήψεις που αποκτήθηκαν από αυτό το παράδειγμα που θα μπορούσαν να διαμορφώσουν διαφορετικά τις αποφάσεις που πήρατε;". "Τι θα αλλάζατε στις προηγούμενες πρακτικές σας με βάση αυτή τη νέα κατανόηση;".</p> <p>Φάση 3: Ο Δ εισάγει το εργαλείο 3 για να προσφέρει ευκαιρίες για αναστοχασμό και μια κριτική προσέγγιση των προηγούμενων πρακτικών τους όσον αφορά τους τύπους και τη διαδικασία τεκμηρίωσης που περιλαμβάνονται ή όχι σε αυτές. Ο Δ ζητά από κάθε μέλος να μοιραστεί τους προβληματισμούς του με την ομάδα και εστιάζει στην ικανότητά τους να αμφισβητούν τις προηγούμενες πρακτικές τους και να εντοπίζουν διαφορετικούς τρόπους που θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιήσει.</p> <p>Φάση 4: Ο Δ ζητά από τα μέλη να συνοψίσουν κάθε επιβεβαίωση ή αλλαγή των προηγούμενων πεποιθήσεων και πρακτικών τους ως μέρος της διαδικασίας τεκμηρίωσης της προόδου της ΕΚΜ και να τις μοιραστούν με την ομάδα. Ενδεικτικές ερωτήσεις είναι οι εξής: «Επιβεβαιώσατε ή επικυρώσατε κάποιες από τις προηγούμενες πεποιθήσεις και πρακτικές σας κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την επιλογή, τους στόχους, τη δράση και την αξιολόγηση του θέματος που σας απασχολεί; Ποιες είναι αυτές; Τι σας βοήθησε σε αυτή την επιβεβαίωση των πεποιθήσεών σας; Είστε πεπεισμένοι για την ανάγκη χρήσης της έρευνας στη λήψη αποφάσεων μετά τη συνάντησή μας; Γιατί ναι/όχι;</p> <p>Κλείσιμο: Ο Δ συνοψίζει τη γνώση και την κατανόηση που αποκτήθηκε από αυτή τη δραστηριότητα (πώς η έρευνα μπορεί να οδηγήσει σε μια αναθεωρημένη κατανόηση του ζητήματος που απασχολεί την ομάδα και στη συνέχεια να αναπροσανατολίσει τις αποφάσεις σχετικά με τους στόχους, το περιεχόμενο και την αξιολόγηση του σχεδίου δράσης). Τα μέλη της ΕΚΜ αποφασίζουν τον χρόνο και τον τόπο για την επόμενη συνάντηση που είναι κατάλληλος για όλους.</p>

6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	✓ Έρευνα και αναστοχασμός
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	Γνώση: ο Θεωρητικό πλαίσιο της μάθησης με βάση τη διερεύνηση ο Τύποι έγκυρων δεδομένων (ερωτηματολόγιο ανοικτού τύπου, παρατήρηση από ομοτίμους κ.λπ.) Δεξιότητες ο Εισάγετε τη διερεύνηση ως απαραίτητη διαδικασία για την επαγγελματική μάθηση. ο Δώστε παραδείγματα για να κατανοήσετε πώς η έρευνα μπορεί να ενημερώσει την πρακτική. Στάσεις ο Δέσμευση σε πρακτικές βασισμένες σε αποδείξεις
8. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, δυαδικές/μικρές ομαδικές δραστηριότητες, ολομέλεια
9. Υλικά & εργαλεία	Εργαλείο 1. Διερεύνηση προηγούμενων πρακτικών λήψης αποφάσεων Εργαλείο 2. Η ανάγκη και ο ρόλος της έρευνας στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων: ένα παράδειγμα Εργαλείο 3. Εργαλείο αναστοχασμού σχετικά με προηγούμενες πρακτικές *Η διατύπωση των ερωτημάτων στα εργαλεία 1 και 3 διαφοροποιείται για την ομάδα των διευθυντών και την ομάδα των σχολικών συμβούλων/εξωτερικών του σχολείου διευκολυντών
10. Χώρος & προετοιμασία	Η αίθουσα θα διαμορφωθεί σε σχήμα Π που θα επιτρέψει τόσο σε ολόκληρη την ομάδα όσο και σε μικρότερες ομάδες να εργαστούν με επιτυχία. Αντιγράψτε τα εργαλεία 1, 2 και 3 για όλους τους συμμετέχοντες. Διαθέστε έναν πίνακα ή έναν υπολογιστή συνδεδεμένο με προτζέκτορα για να σημειώσετε τις απαντήσεις της ομάδας. Το εργαλείο 2 μπορεί επίσης να επιλεγεί να παρουσιαστεί ως ppt και να αντιγραφούν μόνο οι ερωτήσεις που προβλέπονται σε αυτό για να σημειώσουν οι συμμετέχοντες τις απαντήσεις τους.
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	Διαφορετικότητα εντός μιας ΕΚΜ: Ο Δ χρειάζεται να διασφαλίσει ότι η διαφορετικότητα των πεποιθήσεων και των πρακτικών γίνεται αποδεκτή και με σεβασμό από όλους τους συμμετέχοντες. Ταυτόχρονα, ο Δ βοηθά τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους σε дуάδες/μικρές ομάδες και σε ολόκληρη την ομάδα και έτσι ενθαρρύνει τους χώρους για διάλογο. Ο Δ βοηθά στη σύνοψη της κοινής κατανόησης που επιτεύχθηκε μέσω του αναστοχασμού και των συζητήσεων και σημειώνει τα θέματα που προέκυψαν για περαιτέρω διερεύνηση μεταξύ της ομάδας.
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	Οι συμμετέχοντες θα έχουν ενεργό ρόλο στη συνδιαμόρφωση των αντιλήψεων. Οι συμμετέχοντες θα μοιραστούν χρόνο για να επικοινωνήσουν τους προβληματισμούς τους, τις προτάσεις τους και τις υποδείξεις τους για την επίτευξη των στόχων της δραστηριότητας. Ο Δ δίνει προσοχή στην αποφυγή κριτικής για κάθε άποψη που ακούγεται και επιλέγει ανοιχτές και διευκρινιστικές ερωτήσεις για να ενθαρρύνει το διάλογο.
13. Προσαρμογή για ψηφιακές ΕΚΜ	Τα εργαλεία μπορούν να διαμοιράζονται μέσω κοινών διαδικτυακών εγγράφων word σε διαδικτυακές συναντήσεις. Η ψηφιακή λειτουργία «χωρισμός σε δωμάτια» (breakout rooms) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ομαδική εργασία.
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	
15. Παράρτημα που ακολουθεί	ναι

Παράρτημα

Ακολουθούν τα εργαλεία 1, 2, 3 (ώστε να μπορούν να φωτοτυπηθούν εύκολα)

Επειδή τα εργαλεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν με δύο διαφορετικές ομάδες (διευθυντές σχολικών μονάδων και επιμορφωτές εκπαιδευτικών ή διευκολυντές εξωτερικοί των σχολείων), οι ερωτήσεις στα εργαλεία αλλάζουν ελαφρώς για να προσαρμοστούν στο ρόλο των συμμετεχόντων κάθε ομάδας.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Εργαλείο 1. Διερεύνηση προηγούμενων πρακτικών λήψης αποφάσεων

Με βάση τους τρόπους με τους οποίους εργαστήκατε στο σχολείο σας για την επίλυση/βελτίωση μιας κατάστασης που σας απασχολούσε, απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις. Εάν κάποιες από τις ερωτήσεις δεν ισχύουν στην περίπτωσή σας, μπορείτε να τις αφήσετε αναπάντητες (κενές).

Θέμα ανησυχίας / ενδιαφέροντος:.....

Γιατί επιλέξατε αυτό το θέμα ανησυχίας/ενδιαφέροντος;	
Ποιες πληροφορίες είχατε στη διάθεσή σας για να προσδιορίσετε τι έπρεπε να βελτιωθεί/αλλάξει; (Πώς αποφασίσατε για τους στόχους των ενεργειών σας;)	
Από ποιον λάβατε πληροφορίες;	
Ποιοι ήταν οι τρόποι λήψης αυτών των πληροφοριών;	
Σε ποια βάση/με ποιο τρόπο επιλέξατε το σχέδιο δράσης σας για την επίλυση/βελτίωση αυτού του ζητήματος;	
Πώς αντιληφθήκατε τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης που εφαρμόσατε;	
Συλλέξατε συγκεκριμένες πληροφορίες για να αξιολογήσετε τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης σας;	
Συλλέξατε συγκεκριμένες πληροφορίες για να αξιολογήσετε τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης σας ή κάποιος άλλος σας παρείχε αυτές τις πληροφορίες;	
Ποιες ήταν αυτές οι πληροφορίες και πώς τις συλλέξατε;	

Εργαλείο 2. Η ανάγκη και ο ρόλος της έρευνας στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων: ένα παράδειγμα

Το εργαλείο αυτό περιγράφει δύο διαφορετικούς τρόπους χειρισμού του ίδιου ζητήματος που απασχολεί το σχολείο (1^η και 2^η περίπτωση), που είναι "οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών". Παρακαλώ συγκρίνετε τους δύο διαφορετικούς

τρόπους δράσης και απαντήστε στις ερωτήσεις λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη στη 2η περίπτωση.

1^η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΡΕΥΝΑ

1. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΘΕΜΑ;

Οι εκπαιδευτικοί έχουν παρατηρήσει ότι οι μαθητές συχνά δεν δίνουν προσοχή στην τάξη, κάνουν συχνά θόρυβο ή συμπεριφέρονται άσχημα και αυτό τους οδηγεί να τους κάνουν παρατηρήσεις και να αισθάνονται αγχωμένοι κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να έχουν συγκρούσεις με τους μαθητές τους, οι οποίες επηρεάζουν το αρνητικό κλίμα στην τάξη και τις κακές σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών.

2. ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ;

- Να αποσαφηνίσουν τους κανόνες που πρέπει να τηρούνται από όλους, ώστε να αποφεύγονται παρατηρήσεις και συγκρούσεις με τους μαθητές.
- Να επιβάλλουν αυστηρότερα μέτρα ή συνέπειες της κακής συμπεριφοράς των παιδιών, όταν αυτή επιμένει.
- Να ενημερώσουν τους γονείς για το πρόβλημα αυτό και να ζητήσουν τη βοήθειά τους.

3. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

- ✓ Οι εκπαιδευτικοί ετοιμάζουν ένα φύλλο χαρτί με τους κανόνες και το παρουσιάζουν στα παιδιά, ζητώντας τους να το υπογράψουν, δείχνοντας ότι έχουν ενημερωθεί και συμφωνούν να τους ακολουθούν. Αυτό το φύλλο χαρτιού αναρτάται επίσης στον τοίχο της τάξης για να το θυμούνται οι μαθητές.
- ✓ Οι δάσκαλοι ενημερώνουν επίσης τα παιδιά για τα μέτρα/συνέπειες που αποφασίζονται μετά τη δεύτερη παρατήρηση που λαμβάνουν οι μαθητές από τον δάσκαλο.
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί ετοιμάζουν μια επιστολή για να ενημερώσουν τους γονείς για το θέμα και τα μέτρα που έχουν ληφθεί και ζητούν τη βοήθειά τους για την αντιμετώπισή του, μιλώντας στα παιδιά τους για τη συμπεριφορά τους στην τάξη.

4. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

- ✓ Το προσωπικό συζητά αν η προσοχή των παιδιών στην τάξη και η συμπεριφορά τους έχουν βελτιωθεί με βάση τα όσα συμβαίνουν στις τάξεις τους.

2^η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

1. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΘΕΜΑ;

Οι εκπαιδευτικοί έχουν παρατηρήσει ότι οι μαθητές συχνά δεν προσέχουν στην τάξη και κάνουν θόρυβο στην τάξη, με αποτέλεσμα να τους κάνουν συχνά παρατηρήσεις και να αισθάνονται αγχωμένοι κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν να ερευνήσουν περαιτέρω την κατάσταση αυτή. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν:

- A) να εξηγήσουν στους μαθητές τους ότι οι απόψεις και οι προτάσεις τους σχετικά με το θέμα αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τη λήψη μιας κοινής απόφασης/σχεδίου σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της κατάστασης αυτής. Για αυτό, αποφασίζουν να ζητήσουν από τους μαθητές τους κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος να δώσουν ανώνυμες απαντήσεις, είτε χειρόγραφες είτε σε ηλεκτρονική μορφή, πρώτον για το τι τους αρέσει και τι δεν τους αρέσει κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ή γενικότερα στο σχολείο τους και τι θα ήθελαν να αλλάξει και, δεύτερον, για το πώς αισθάνονται όταν γίνεται θόρυβος ή διακοπή της διδασκαλίας και τι προτείνουν για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος (ερωτηματολόγιο ανοικτού τύπου).
- B) Να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον να κατανοήσει τους λόγους αυτής της κατάστασης, ανταλλάσσοντας επισκέψεις στις τάξεις του άλλου και παρατηρώντας πότε και γιατί τα παιδιά χάνουν την προσοχή τους ή κάνουν θόρυβο (ετερο-παρατήρηση μεταξύ εκπαιδευτικών). Οι εκπαιδευτικοί συναντώνται μετά την παρατήρηση από ομοτίμους και ανταλλάσσουν πληροφορίες και προβληματισμούς.

Τα ενδεικτικά αποτελέσματα της έρευνας Α) δείχνουν ότι οι μαθητές αισθάνονται ότι οι καθηγητές τους ενδιαφέρονται μόνο για τη διδασκαλία του περιεχομένου των σχολικών βιβλίων, αντί να εξετάζουν τα συναισθήματά τους ή να ασχολούνται με τυχόν μαθησιακές δυσκολίες που μπορεί να έχουν, προκειμένου να τους παρέχουν υποστήριξη. Ορισμένα παιδιά αισθάνονται επίσης ότι είναι αδύνατο να παρακολουθήσουν το μάθημα λόγω της δυσκολίας του και αναφέρουν ότι έχουν δεχτεί κριτική από τους δασκάλους τους όταν τους ζήτησαν να εξηγήσουν το μάθημα για άλλη μια φορά.

Τα ενδεικτικά αποτελέσματα της έρευνας Β) δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί τείνουν να μην περιμένουν αρκετό χρόνο για να απαντήσουν τα παιδιά στις ερωτήσεις τους και έτσι τα παιδιά χάνουν το ενδιαφέρον τους όταν ο εκπαιδευτικός επιλέγει πάντα τα παιδιά που απαντούν πιο γρήγορα στις ερωτήσεις. Οι εκπαιδευτικοί δίνουν θετική ανατροφοδότηση μόνο στις σωστές απαντήσεις. Μετά τα πρώτα δέκα λεπτά οι εκπαιδευτικοί αδυνατούν να διασφαλίσουν τη συμμετοχή των παιδιών. Η ομαδική εργασία επιλέγεται πολύ σπάνια ως τρόπος συμμετοχής των παιδιών.

- 1. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ; Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, ποιες είναι οι διαστάσεις/πληροφορίες που οι εκπαιδευτικοί απέτυχαν να λάβουν υπόψη τους στο πρώτο παράδειγμα ως λόγους που επηρεάζουν τη σχέση τους με τους μαθητές;

2. ΠΩΣ ΘΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΟΥΝ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ;

Ποιοι είναι οι στόχοι που θα επιλέγατε με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας;
Πόσο διαφέρουν από τους στόχους της 1^{ης} περίπτωσης και γιατί;

3. ΤΙ ΘΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

Πώς αναμένεται να διαφέρει το σχέδιο δράσης από εκείνο της 1^{ης} περίπτωσης;

4. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

Οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν να επαναλάβουν τα ερωτηματολόγια ανοικτού τύπου στα παιδιά και την ετερο-παρατήρηση και να συγκρίνουν τα αποτελέσματα με τα αρχικά αποτελέσματα. Οι εκπαιδευτικοί μοιράζονται επίσης τα αποτελέσματα με τους μαθητές τους και τους ζητούν να επαληθεύσουν τις αντιλήψεις τους ή/και να κάνουν περαιτέρω προτάσεις για τη βελτίωση της σχολικής τους εμπειρίας.

Εργαλείο 3. Εργαλείο αναστοχασμού σχετικά με προηγούμενες πρακτικές

Με βάση τον τρόπο που απαντήσατε στις ερωτήσεις του εργαλείου 1 και αφού επεξεργαστήκαμε το εργαλείο 2, πόσο σίγουροι είστε για τις προηγούμενες πρακτικές λήψης αποφάσεων; Ποιοι λόγοι υποστηρίζουν το επίπεδο εμπιστοσύνης σας; Πιστεύετε ότι έπρεπε να είχατε κάνει κάτι διαφορετικά;

Πόσο σίγουροι είστε για τις προηγούμενες αποφάσεις σας και γιατί;	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ:	Έπρεπε να κάνω/θα μπορούσα να είχα κάνει κάτι διαφορετικό....
	την απόφασή σας να εργαστείτε στο συγκεκριμένο ζήτημα που σας απασχολεί	
	τους στόχους που θέσατε για να αλλάξετε ή να βελτιώσετε την κατάσταση	
	την καταλληλότητα του σχεδίου δράσης σας για την αλλαγή ή τη βελτίωση της κατάστασης	
	τους τρόπους με τους οποίους αξιολογήσατε τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης σας	

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ή ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΤΕΣ ΕΚΤΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Εργαλείο 1. Διερεύνηση των πρακτικών λήψης αποφάσεων στο σχολείο

Με βάση την επικοινωνία και τη συνεργασία σας με τα σχολεία που υποστηρίζετε, καταγράψτε τις κυρίαρχες πρακτικές των σχολείων χρησιμοποιώντας τη δεύτερη στήλη του παρακάτω πίνακα. Στην τρίτη στήλη μπορείτε να γράψετε αν υπάρχει κάτι που σας ανησυχεί σχετικά με αυτές τις πρακτικές ή κάτι που προσπαθείτε να προτείνετε διαφορετικά στα σχολεία.

	ΚΥΡΙΑΡΧΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ Ή ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
1. Πώς επιλέγονται τα θέματα που απασχολούν τα σχολεία; Ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται;		
2. Υπάρχουν συγκεκριμένοι στόχοι για τα σχολεία ώστε να αλλάξουν ή να βελτιώσουν τα θέματα που τους απασχολούν; Εάν ναι, πώς και από ποιον αποφασίζονται οι στόχοι των δράσεων του σχολείου για την αντιμετώπιση των ζητημάτων;		
3. Σε ποια βάση/με ποιους τρόπους οργανώνεται το σχέδιο δράσης για την επίλυση/βελτίωση αυτού του ζητήματος; Πώς και από ποιον αποφασίζονται οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν;		
4. Αξιολογούνται τα αποτελέσματα του εφαρμοζόμενου σχεδίου δράσης; Εάν ναι, από ποιον και με ποιους τρόπους;		

Εργαλείο 2. Η ανάγκη και ο ρόλος της έρευνας στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων: ένα παράδειγμα

Το εργαλείο αυτό περιγράφει δύο διαφορετικούς τρόπους χειρισμού του ίδιου ζητήματος που απασχολεί το σχολείο (1^η και 2^η περίπτωση), που είναι "οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών". Παρακαλούμε να συγκρίνετε τους δύο διαφορετικούς τρόπους δράσης και να απαντήσετε στις ερωτήσεις λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη στη 2η περίπτωση.

1^η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΕΡΕΥΝΑ

1. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΘΕΜΑ;

Οι εκπαιδευτικοί έχουν παρατηρήσει ότι οι μαθητές συχνά δεν δίνουν προσοχή στην τάξη, κάνουν συχνά θόρυβο ή συμπεριφέρονται άσχημα και αυτό τους οδηγεί να τους κάνουν παρατηρήσεις και να αισθάνονται αγχωμένοι κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να έχουν συγκρούσεις με τους μαθητές τους, οι οποίες επηρεάζουν το αρνητικό κλίμα στην τάξη και τις κακές σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών.

2. ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ;

- Να αποσαφηνίσουν τους κανόνες που πρέπει να τηρούνται από όλους, ώστε να αποφεύγονται παρατηρήσεις και συγκρούσεις με τους μαθητές.
- Να επιβάλλουν αυστηρότερα μέτρα ή συνέπειες της κακής συμπεριφοράς των παιδιών, όταν αυτή επιμένει.
- Να ενημερώσουν τους γονείς για το πρόβλημα αυτό και να ζητήσουν τη βοήθειά τους.

3. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

- ✓ Οι εκπαιδευτικοί ετοιμάζουν ένα φύλλο χαρτί με τους κανόνες και το παρουσιάζουν στα παιδιά, ζητώντας τους να το υπογράψουν, δείχνοντας ότι έχουν ενημερωθεί και συμφωνούν να τους ακολουθούν. Αυτό το φύλλο χαρτιού αναρτάται επίσης στον τοίχο της τάξης για να το θυμούνται οι μαθητές.
- ✓ Οι δάσκαλοι ενημερώνουν επίσης τα παιδιά για τα μέτρα/συνέπειες που αποφασίζονται μετά τη δεύτερη παρατήρηση που λαμβάνουν οι μαθητές από τον δάσκαλο.
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί ετοιμάζουν μια επιστολή για να ενημερώσουν τους γονείς για το θέμα και τα μέτρα που έχουν ληφθεί και ζητούν τη βοήθειά τους για την αντιμετώπισή του, μιλώντας στα παιδιά τους για τη συμπεριφορά τους στην τάξη.

4. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

- ✓ Το προσωπικό συζητά αν η προσοχή των παιδιών στην τάξη και η συμπεριφορά τους έχουν βελτιωθεί με βάση τα όσα συμβαίνουν στις τάξεις τους.

2^η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

1. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΘΕΜΑ;

Οι εκπαιδευτικοί έχουν παρατηρήσει ότι οι μαθητές συχνά δεν προσέχουν στην τάξη και κάνουν θόρυβο στην τάξη, με αποτέλεσμα να τους κάνουν συχνά παρατηρήσεις και να αισθάνονται αγχωμένοι κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν να ερευνήσουν περαιτέρω την κατάσταση αυτή. Έτσι, οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν:

- C) να εξηγήσουν στους μαθητές τους ότι οι απόψεις και οι προτάσεις τους σχετικά με το θέμα αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τη λήψη μιας κοινής απόφασης/σχεδίου σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της κατάστασης αυτής. Για αυτό, αποφασίζουν να ζητήσουν από τους μαθητές τους κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος να δώσουν ανώνυμες απαντήσεις, είτε χειρόγραφες είτε σε ηλεκτρονική μορφή, πρώτον για το τι τους αρέσει και τι δεν τους αρέσει κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ή γενικότερα στο σχολείο τους και τι θα ήθελαν να αλλάξει και, δεύτερον, για το πώς αισθάνονται όταν γίνεται θόρυβος ή διακοπή της διδασκαλίας και τι προτείνουν για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος (ερωτηματολόγιο ανοικτού τύπου).
- D) Να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον να κατανοήσει τους λόγους αυτής της κατάστασης, ανταλλάσσοντας επισκέψεις στις τάξεις του άλλου και παρατηρώντας πότε και γιατί τα παιδιά κάνουν την προσοχή τους ή κάνουν θόρυβο (ετερο-παρατήρηση μεταξύ εκπαιδευτικών). Οι εκπαιδευτικοί συναντώνται μετά την παρατήρηση από ομοτίμους και ανταλλάσσουν πληροφορίες και προβληματισμούς.

Τα ενδεικτικά αποτελέσματα της έρευνας Α) δείχνουν ότι οι μαθητές αισθάνονται ότι οι καθηγητές τους ενδιαφέρονται μόνο για τη διδασκαλία του περιεχομένου των σχολικών βιβλίων, αντί να εξετάζουν τα συναισθήματά τους ή να ασχολούνται με τυχόν μαθησιακές δυσκολίες που μπορεί να έχουν, προκειμένου να τους παρέχουν υποστήριξη. Ορισμένα παιδιά αισθάνονται επίσης ότι είναι αδύνατο να παρακολουθήσουν το μάθημα λόγω της δυσκολίας του και αναφέρουν ότι έχουν δεχτεί κριτική από τους δασκάλους τους όταν τους ζήτησαν να εξηγήσουν το μάθημα για άλλη μια φορά.

Τα ενδεικτικά αποτελέσματα της έρευνας Β) δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί τείνουν να μην περιμένουν αρκετό χρόνο για να απαντήσουν τα παιδιά στις ερωτήσεις τους και έτσι τα παιδιά χάνουν το ενδιαφέρον τους όταν ο εκπαιδευτικός επιλέγει πάντα τα παιδιά που απαντούν πιο γρήγορα στις ερωτήσεις. Οι εκπαιδευτικοί δίνουν θετική ανατροφοδότηση μόνο στις σωστές απαντήσεις. Μετά τα πρώτα δέκα λεπτά οι εκπαιδευτικοί αδυνατούν να διασφαλίσουν τη συμμετοχή των παιδιών. Η ομαδική εργασία επιλέγεται πολύ σπάνια ως τρόπος συμμετοχής των παιδιών.

- 2. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ; Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, ποιες είναι οι διαστάσεις/πληροφορίες που οι εκπαιδευτικοί απέτυχαν να λάβουν υπόψη τους στο πρώτο παράδειγμα ως λόγους που επηρεάζουν τη σχέση τους με τους μαθητές;

3. ΠΩΣ ΘΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΟΥΝ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ;

Ποιοι είναι οι στόχοι που θα επιλέγατε με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας;
Πόσο διαφέρουν από τους στόχους της 1^{ης} περίπτωσης και γιατί;

4. ΤΙ ΘΑ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

Πώς αναμένεται να διαφέρει το σχέδιο δράσης από εκείνο της 1^{ης} περίπτωσης;

5. ΠΩΣ ΑΞΙΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ;

Οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν να επαναλάβουν τα ερωτηματολόγια ανοικτού τύπου στα παιδιά και την ετερο-παρατήρηση και να συγκρίνουν τα αποτελέσματα με τα αρχικά αποτελέσματα. Οι εκπαιδευτικοί μοιράζονται επίσης τα αποτελέσματα με τους μαθητές τους και τους ζητούν να επαληθεύσουν τις αντιλήψεις τους ή/και να κάνουν περαιτέρω προτάσεις για τη βελτίωση της σχολικής τους εμπειρίας.

Εργαλείο 3. Εργαλείο αναστοχασμού σχετικά με προηγούμενες πρακτικές

Με βάση τον τρόπο με τον οποίο απαντήσατε στις ερωτήσεις του εργαλείου 1, πόσο σίγουροι είστε τώρα για τις προηγούμενες πρακτικές λήψης αποφάσεων στα σχολεία που υποστηρίζετε ή για τη δική σας άποψη σχετικά με τις πρακτικές αυτές; Ποιοι λόγοι υποστηρίζουν ή όχι την αίσθηση εμπιστοσύνης σας; Πιστεύετε ότι κάτι πρέπει να γίνει διαφορετικά όσον αφορά τα σχολεία ή/και τις δικές σας πρακτικές για την υποστήριξή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων;

Πόσο σίγουροι είστε για τις προηγούμενες πρακτικές λήψης αποφάσεων των σχολείων και γιατί;	ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	Τι πρέπει να γίνει διαφορετικά σε σχέση με τις υπάρχουσες σχολικές πρακτικές;	Τι πρέπει να γίνει διαφορετικά σε σχέση με τον τρόπο που υποστηρίζετε τα σχολεία σε σχέση με αυτές τις πρακτικές;
	1. Επιλογή θεμάτων από τα σχολεία		
	2. Επιλογή στόχων και προσδιορισμός των αλλαγών που πρέπει να γίνουν στα σχολεία		
	3. Καταλληλότητα του σχεδίου δράσης των σχολείων για την αλλαγή ή τη βελτίωση της κατάστασης		
	4. Πώς να αξιολογήσετε τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης σας		

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

Από τις πράξεις στη γνώση: Ανάλυση περιστατικών της τάξης

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Διάσταση Έρευνας και Αναστοχασμού	
1. Εστίαση δραστηριότητας	Από τις δράσεις σε γνώσεις: Ξετυλίγοντας τα εκπαιδευτικά συμβάντα
2. Διάρκεια δραστηριότητας	120 λεπτά περίπου
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Αυτή η δραστηριότητα είναι ειδικά σχεδιασμένη για να χρησιμοποιηθεί μετά την ευκαιρία που είχαν οι συμμετέχοντες της ΕΚΜ να εφαρμόσουν ορισμένες από τις κύριες ιδέες που συζητήθηκαν σε προηγούμενη συνάντηση
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Οι συμμετέχοντες θα βελτιώσουν τον τρόπο με τον οποίο διεξάγουν έρευνα, αναπτύσσοντας μια συστηματική προσέγγιση που υποστηρίζει την κατανόηση και την εξέλιξη των επαγγελματικών τους ενεργειών. ✓ Οι συμμετέχοντες θα καλλιεργήσουν δεξιότητες για συνεργατική ανάλυση των συμβάντων, σύνθεση γνώσεων και διαμόρφωση πρακτικών βημάτων προς εφαρμογή. ✓ Οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τεχνικές ενίσχυσης της αναστοχαστικής πρακτικής, μέσω της αξιοποίησης δομημένων εργαλείων και μεθόδων για την τεκμηρίωση και την ανάλυση των επαγγελματικών τους εμπειριών. ✓ Οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν βαθύτερες γνώσεις για τις επαγγελματικές τους πρακτικές μέσω δομημένου αναστοχασμού και συνεργασίας με ομότιμους/ συναδέλφους.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Αυτή η δραστηριότητα θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν σε γεγονότα που σχετίζονται με την πρακτική άσκηση τους, να τα αναλύσουν συνεργατικά και να προσδιορίσουν βασικές γνώσεις. Μέσα από δομημένα βήματα, θα περιγράψουν γεγονότα, θα εξερευνήσουν ερμηνείες και θα δουλέψουν σε ομάδες για να ανακαλύψουν θέματα και πρακτικά βήματα για βελτίωση, καταλήγοντας με προσωπικά σχέδια δράσης για εφαρμογή.</p> <p>Εισαγωγή:</p> <p>Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει την ομάδα και προσκαλεί τον κάθε συμμετέχοντα να συνοψίσει εν συντομία τις ενέργειες που έχει αναλάβει από την τελευταία συνάντηση. Ο/Η Δ στη συνέχεια παρουσιάζει μια δομημένη διαδικασία σχεδιασμένη για να βοηθήσει την ΕΚΜ να αναλογιστεί και να αποκτήσει βαθύτερες γνώσεις σχετικά με αυτές τις ενέργειες. Χρησιμοποιώντας παραδείγματα από τις συνόψεις των συμμετεχόντων, ο/η Δ συνδέει την εισαγωγή με τη Φάση 1.</p> <p>Φάση 1: Περιγραφή Συμβάντων (Ολοκληρωμένο Μέρος Α του Εργαλείου 1 με αντικειμενικές περιγραφές συμβάντων.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ο/Η Δ παρουσιάζει το Εργαλείο 1 και καθοδηγεί τους συμμετέχοντες να επικεντρωθούν στο Μέρος Α, συγκεκριμένα στη στήλη της Τεκμηρίωσης. ○ Οι συμμετέχοντες κατευθύνονται να περιγράψουν τουλάχιστον δύο συμβάντα από τη δράση ή την έρευνά τους ή γεγονός από την πρακτική τους άσκηση, χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις που παρέχονται στο εργαλείο. Αυτές οι ερωτήσεις περιλαμβάνουν: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ένα προβληματικό σημείο της δράσης/έρευνας. ▪ Ένα σημείο της δράσης/έρευνας που λειτούργησε καλά. ▪ Ένα συμβάν που δημιούργησε μια συναισθηματική αντίδραση, εντυπωσίασε τους συμμετέχοντες ή ήταν απρόβλεπτο. ○ Ο/Η Δ δείχνει πώς να καταγραφούν αντικειμενικές περιγραφές συμβάντων, αποφεύγοντας την ανάλυση ή την ερμηνεία. <ul style="list-style-type: none"> • Καθοδηγητική Ερώτηση: Τι συνέβη σε κάθε συμβάν και πώς μπορείτε να το περιγράψετε χωρίς να ερμηνεύσετε τη σημασία του; <hr/> <p>Φάση 2: Ανάλυση Ερμηνειών (Ολοκληρωμένο Μέρος Β του Εργαλείου 1 με ατομικές ερμηνείες και συμπεράσματα που αποκτήθηκαν)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ο/Η Δ εξηγεί το Μέρος Β του Εργαλείου 1, συγκεκριμένα τις στήλες Ανάλυσης του Συμβάντος και Τι μπορούμε να μάθουμε.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Οι συμμετέχοντες εργάζονται ατομικά για να εξετάσουν και να τεκμηριώσουν τις σκέψεις τους σχετικά με τα συμβάντα που περιγράφηκαν στο Μέρος Α, χρησιμοποιώντας σημεία. ○ Τομείς εστίασης για ανάλυση περιλαμβάνουν: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Σημαντικά σημεία ή ιδέες από το συμβάν. ▪ Συνδέσεις με διαδικασίες μάθησης ή ρόλους συμμετεχόντων. ▪ Συμπεράσματα που αποκτήθηκαν και μπορούν να γενικευτούν και να εφαρμοστούν σε άλλους. • Καθοδηγητική Ερώτηση: Ποιες πιθανές αιτίες, παράγοντες ή προοπτικές θα μπορούσαν να εξηγήσουν τι συνέβη σε κάθε συμβάν;
	<ul style="list-style-type: none"> • Φάση 3: Συνεργατική Ανάλυση (Ολοκληρωμένο Εργαλείο 2, Μέρος Β με συνεργατική ανάλυση.) <ul style="list-style-type: none"> ○ Οι συμμετέχοντες γράφουν τα ονόματά τους δύο φορές στα έντυπα του Εργαλείου 1 και κόβουν τα έντυπα κατά μήκος των διακεκομμένων γραμμών για να διαχωρίσουν το Μέρος Α και το Μέρος Β σε δύο τμήματα: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Έντυπο-Μέρος Α (Τεκμηρίωση). ▪ Έντυπο-Μέρος Β (Ανάλυση και μάθηση). ○ Ο/Η Δ συλλέγει τα τμήματα του Έντυπου-Μέρος Α στο Κουτί Α και τα τμήματα του Έντυπου-Μέρος Β στο Κουτί Β. ○ Κάθε συμμετέχων επιλέγει τυχαία ένα έντυπο από το Κουτί Α (όχι το δικό του) και στη συνέχεια σχηματίζει δυάδα με έναν άλλο συνάδελφο. ○ Σε ζευγάρια, οι συμμετέχοντες μεταφέρουν τα συμβάντα από το Έντυπο-Μέρος Α στο Εργαλείο 2 και τα αναλύουν συνεργατικά. Επικεντρώνονται στην ολοκλήρωση των στηλών Κύριες Σημειώσεις και Μαθήματα στο Εργαλείο 2, συζητώντας πρότυπα, προκλήσεις και γνώσεις. • Καθοδηγητική Ερώτηση: Ποια μοτίβα, προκλήσεις ή ευκαιρίες προκύπτουν όταν ερμηνεύουμε αυτά τα συμβάντα συνεργατικά;
	<p>Φάση 4: Συγκέντρωση και Οργάνωση (Συγκεντρωμένες γνώσεις και θέματα, οργανωμένα σε χαρτί Α2 και τεκμηριωμένα στο Εργαλείο 2).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητα: <ul style="list-style-type: none"> ○ Τα ζευγάρια ενώνονται με ένα άλλο ζευγάρι για να σχηματίσουν μια ομάδα. ○ Οι ομάδες ανακτούν τα ταιριαστά τμήματα του Έντυπου-Μέρος Β από το Κουτί Β και οργανώνουν όλα τα έντυπα (Εργαλείο 1 και Εργαλείο 2) σε μια σελίδα Α2. ○ Οι ομάδες χρησιμοποιούν μαρκαδόρους για να επισημάνουν παρόμοιες ιδέες σε όλη την ανάλυση και να συνθέσουν γνώσεις, ολοκληρώνοντας τη στήλη: Τι μπορούμε να μάθουμε με βάση το Εργαλείο 2. • Καθοδηγητική Ερώτηση: Ποιες κοινές θεματικές ή σημαντικές ιδέες αναδεικνύονται όταν εξετάζουμε αυτά τα περιστατικά συλλογικά; Πώς συνδέονται με τον κεντρικό άξονα της διερεύνησής μας;
	<p>Φάση 5: Παρουσίαση και Αναστοχαστική Συζήτηση (Συγκεντρωμένες γνώσεις σε επίπεδο ομάδας και συνοπτική αναφορά)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητα:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα θέματα και τις υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις που αναπτύχθηκαν στη Φάση 4 στην ευρύτερη ομάδα. ○ Ο/Η Δ διευκολύνει μια ομαδική συζήτηση για να συνοψίσει τις βασικές υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις και τις εφαρμογή για πρακτική. ○ Συντάσσεται μια τελική σύνοψη των υποθέσεων/κατανοήσεων/οπτικών/ενδοσκοπήσεων και μοιράζεται με την ομάδα. <ul style="list-style-type: none"> • Καθοδηγητικά Ερωτήματα: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ποιες είναι οι βασικές υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις που αποκτήσαμε από αυτή τη διαδικασία αναστοχασμού σχετικά με την έρευνα και τις ενέργειές μας; ○ Πώς ενημερώνουν αυτές οι υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις τα επόμενα βήματά μας;
	<p>Κλείσιμο - Ατομικά σχέδια δράσης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητα: <ul style="list-style-type: none"> ○ Κάθε συμμετέχων αναστοχάζεται πάνω στις υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις που προέκυψαν από τη συνάντηση και διαμορφώνει συγκεκριμένες δράσεις για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ή τις ευκαιρίες που εντοπίστηκαν. ○ Οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις προγραμματισμένες τους ενέργειες με την ομάδα πριν από την ολοκλήρωση της συνεδρίας. • Καθοδηγητική Ερώτηση: Με βάση τις υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις της ημέρας, ποιες συγκεκριμένες δράσεις θα αναλάβετε για να αντιμετωπίσετε τα προβλήματα ή τις ευκαιρίες που εντοπίστηκαν;
6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	<p>Διάσταση : Διερεύνηση και Αναστοχασμός.</p> <p>5.3 Ενθάρρυνση της ατομικής και ομαδικής αναστοχαστικής διαδικασίας και της κριτικής ανάλυσης των επαγγελματικών πρακτικών για την αναγνώριση μαθησιακών στόχων</p>
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<ul style="list-style-type: none"> • Γνώσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ Τεχνικές για την προώθηση της αναστοχαστικής πρακτικής. • Δεξιότητες: <ul style="list-style-type: none"> ○ Κάντε διερευνητικές ερωτήσεις για να ενθαρρύνετε την κριτική σκέψη. ○ Αξιοποιήστε την προηγούμενη γνώση και τις εμπειρίες της ομάδας για να προάγετε την αναστοχαστική και κριτική σκέψη. • Στάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ Δέσμευση για την προώθηση μιας αναστοχαστικής κουλτούρας. ○ Εκτίμηση της κριτικής ανάλυσης ως εργαλείου βελτίωσης.
8. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, ζευγάρια, ομαδικές δραστηριότητες
9. Υλικά & εργαλεία	<p>Εργαλείο 1. Φόρμα αναστοχασμού (βλέπε Παραρτήματα)</p> <p>Εργαλείο 2. Φόρμα αναστοχασμού (βλέπε Παραρτήματα)</p> <p>Εργαλείο 3: Χαρτί Α2 (1 για κάθε ομάδα των τεσσάρων)</p> <p>Εργαλείο 4: Μαρκαδόροι σε διαφορετικά χρώματα</p>
10. Χώρος & προετοιμασία	Μια ευέλικτη διάταξη των επίπλων που να διευκολύνει τόσο τις μικρές ομαδικές δραστηριότητες όσο και τις ομαδικές συζητήσεις.
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	Ο/Η Διευκολυντής/τρια διασφαλίζει ότι οι διαφορετικές πεποιθήσεις και πρακτικές γίνονται σεβαστές και εκτιμούνται από όλους τους συμμετέχοντες καθόλη τη διάρκεια της δραστηριότητας. Ο/Η Διευκολυντής/τρια ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις απόψεις τους ανοιχτά, τόσο σε ζευγάρια όσο και στην ολόκληρη ομάδα, δημιουργώντας ένα ασφαλές περιβάλλον για διάλογο. Ο/Η Διευκολυντής/τρια υποστηρίζει την ομάδα στον εντοπισμό του κοινού εδάφους που επιτεύχθηκε μέσω της αναστοχαστικής ανάλυσης και συζήτησης και τονίζει τις περιοχές που απαιτούν περαιτέρω εξερεύνηση, προάγοντας τη συμπερίληψη και την αμοιβαία κατανόηση.

	<p>Παραδείγματα:</p> <p>Φάση 1: Περιγραφή Περιστατικών Ο/Η Δ Ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να περιγράψουν περιστατικά χωρίς επίκριση, διασφαλίζοντας ότι οι διαφορετικές οπτικές μπορούν να συμπεριληφθούν χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις: ο "Επικεντρωθείτε στην περιγραφή του τι συνέβη όπως το είδατε, χωρίς ανάλυση—η οπτική του καθενός είναι μοναδική και σημαντική." ο "Αυτή είναι μια στιγμή για να καταγράψουμε τα γεγονότα αντικειμενικά, ώστε να μπορέσουμε αργότερα να αναστοχαστούμε στη διαφορετικότητα των εμπειριών".</p> <p>Παραδείγματα: Φάση 3: Συνεργατική Ανάλυση Ο/Η Δ διασφαλίζει την ίση συμμετοχή σε ζευγάρια και κατευθύνει τη συζήτηση εάν ένα άτομο κυριαρχεί. Ενθαρρύνει τον αμοιβαίο σεβασμό και την εκτίμηση των διαφορετικών προοπτικών χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις: "Πώς μπορείτε και οι δύο να αξιοποιήσετε τις ιδέες σας για να εξερευνήσετε περαιτέρω αυτό το περιστατικό;" ο "Θυμηθείτε, ο στόχος εδώ είναι να κατανοήσουμε το περιστατικό μέσω πολλαπλών οπτικών." Φάση 4: Συγκέντρωση και Οργάνωση Ο/Η Δ διασφαλίζει ότι οι ομάδες τονίζουν το κοινό έδαφος και εκτιμούν τις διαφορές. Τους καθοδηγεί να αναγνωρίσουν τις ποικιλόμορφες προοπτικές ενώ προσδιορίζουν τα κοινά θέματα χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις: ο "Ποιες είναι οι τάσεις ή οι κοινές ιδέες που βλέπουμε σε όλες τις συζητήσεις μας;" ο "Υπάρχουν διαφορές που ξεχωρίζουν; Πώς θα μπορούσαν αυτές να προσφέρουν νέες υποθέσεις/κατανοήσεις/οπτικές/ενδοσκοπήσεις;"</p>
<p>12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών</p>	<p>Οι συμμετέχοντες συμβάλλουν ενεργά στη διαμόρφωση συλλογικών κατανοήσεων κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Ο χρόνος κατανέμεται ισότιμα, επιτρέποντας σε όλους να εκφράσουν τις ανησυχίες και τις προτάσεις τους που σχετίζονται με τους στόχους της δραστηριότητας. Ο/Η Δ διασφαλίζει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον αποφεύγοντας την κριτική απόψεων και χρησιμοποιώντας ανοιχτές, διευκρινιστικές ερωτήσεις για να προωθήσει το διάλογο και τη συνεργασία. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει τους συμμετέχοντες να συνδημιουργήσουν νέες γνώσεις και να εμπλακούν ουσιαστικά με τη διαδικασία.</p> <p>Παραδείγματα:</p> <p>Εισαγωγή - Καθιερώνοντας την συμπερίληψη και τις δημοκρατικές αξίες. Ο/Η Δ εξηγεί τη σημασία της διαφορετικότητας στις απόψεις και καθορίζει τον τόνο για σεβαστή και ίση συμμετοχή χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις: «Οι εμπειρίες και οι απόψεις όλων είναι πολύτιμες, και αυτός είναι ένας χώρος όπου σεβόμαστε και μαθαίνουμε από τις διαφορές μας.» «Ας στοχεύσουμε να μοιραστούμε τον χρόνο ισότιμα ώστε όλοι να έχουν την ευκαιρία να συμβάλλουν.»</p> <p>Φάση 2: Δημιουργία Ιδεών Ο/Η Δ διευκολύνει τη δημιουργία ιδεών με τρόπο που αποφεύγει την κριτική και προάγει την ανοιχτή ανταλλαγή ιδεών χρησιμοποιώντας τις παρακάτω φράσεις: «Ποιες άλλες ερμηνείες ή δυνατότητες μπορούμε να εξετάσουμε για το συγκεκριμένο περιστατικό;» «Δεν υπάρχουν λάθος ιδέες—κάθε οπτική μπορεί να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε αυτό πιο ολοκληρωμένα.»</p>
<p>13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ</p>	<p>Ο διαμοιρασμός σε ομάδες (breakout rooms) και το Padlet.com είναι αποτελεσματικά εργαλεία για τη διευκόλυνση ψηφιακών ΕΚΜ. Τα Εργαλεία 1 και 2 μπορούν να προσαρμοστούν άμεσα σε ψηφιακές μορφές, διατηρώντας τη μοναδική προσέγγιση της κοινής χρήσης στήλων. Για παράδειγμα, οι συμμετέχοντες μπορούν να ολοκληρώσουν συγκεκριμένες στήλες των Εργαλείων 1 και 2 χρησιμοποιώντας συνεργατικές πλατφόρμες όπως το Google Sheets ή το Padlet, όπου κάθε στήλη θα αντιμετωπίζεται ως ένα ξεχωριστό διαδραστικό στοιχείο. Μόλις ολοκληρωθούν, οι ενότητες μπορούν να ανταλλάγουν ψηφιακά μεταξύ των συμμετοχόντων μέσω breakout rooms ή κοινών πινάκων. Αυτή η προσέγγιση διατηρεί την ακεραιότητα της δραστηριότητας, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να συμμετέχουν σε δημιουργία ιδεών, ανάλυση και αναστοχασμό σε ένα δομημένο και συνεργατικό ψηφιακό περιβάλλον.</p>
<p>14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Knauf, H. (2022). Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στην Πρώιμη Παιδική Εκπαίδευση: Διαδικασίες Προσανατολισμένες στη Διαδικασία για την Τεκμηρίωση Εκπαίδευσης και Ανάπτυξης. Γερμανία: Springer Fachmedien Wiesbaden.

	<ul style="list-style-type: none"> • Edwards, C. P., Gandini, L., Forman, G. E. (2022). Οι Εκατό Γλώσσες των Παιδιών: Η Εμπειρία Reggio Emilia σε Μετασχηματισμό. Καναδάς. • Stacey, S. (2023). Παιδαγωγική Τεκμηρίωση στην Πρώιμη Παιδική: Μοιραζόμενοι τη Μάθηση των Παιδιών και τη Σκέψη των Δασκάλων. ΗΠΑ: Redleaf Press. • Schön, D. A. (2017). Ο Αναστοχαστικός Επαγγελματίας: Πώς σκέφτονται οι επαγγελματίες κατά τη διάρκεια της δράσης. Routledge. https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315237473/reflective-practitioner-donald-schön
15. Παράρτημα που ακολουθεί	ναι

Οδηγίες για τα Εργαλεία

Υπάρχουν δύο εργαλεία: Εργαλείο 1 και Εργαλείο 2, καθένα με συγκεκριμένο σκοπό στην δραστηριότητα.

- **Εργαλείο 1: Αναστοχασμός σε Περιστατικά**

Αυτό το εργαλείο έχει δύο μέρη: Μέρος Α και Μέρος Β.

Μέρος Α: Περιγραφή Περιστατικών

1. Γράψτε το όνομά σας στην κορυφή του εργαλείου.
2. Ανακαλέστε και περιγράψτε συγκεκριμένα περιστατικά από τη δράση ή την έρευνά σας ή την πρακτική σας άσκηση.
3. Επιλέξτε από τις παρακάτω κατηγορίες της δεξιάς στήλης.

Μέρος Β: Ανάλυση Περιστατικών

1. Αναλύστε τα περιστατικά που περιγράφονται στο Μέρος Α.
2. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Ποια σημαντικά σημεία ή ιδέες μπορούν να επισημανθούν; Πώς συνδέονται αυτά με τη διαδικασία μάθησης ή τους ρόλους των συμμετεχόντων;
  - Ποιο είναι το κύριο συμπέρασμα στο οποίο καταλήγετε; Συνοψίστε τι μάθατε μέσα από το περιστατικό με τρόπους που μπορούν και οι άλλοι να επωφεληθούν.

- **Εργαλείο 2: Συνεργατική Ανάλυση**

Αυτό το εργαλείο χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια ομαδικής εργασίας για να εμβαθύνει στην ανάλυση περιστατικών και να συνθέσει συλλογικές γνώσεις.

Μέρος Β: Ανάλυση Περιστατικών

1. Δουλέψτε σε ζεύγη ή ομάδες για να εξερευνήσετε τα περιστατικά που τεκμηριώνονται στο Εργαλείο 1.
2. Επικεντρωθείτε σε:
  - Σημαντικά σημεία: Ποιες είναι οι σημαντικές ιδέες ή σημεία από το περιστατικό; Σκεφτείτε τη σύνδεσή του με τη μάθηση, τους ρόλους των συμμετεχόντων ή τη δυναμική της ομάδας.
  - Μαθήματα που μπορούν να διδαχθούν: Ποια είναι η κύρια γνώση ή μάθηση από το περιστατικό; Συνοψίστε τα βασικά σημεία ώστε να συμβάλουν στον σχεδιασμό μελλοντικών δράσεων ή στη βελτίωση της επαγγελματικής πρακτικής.

Εργαλείο 1. Αναστοχασμός στη Δράση

Όνομα:		Όνομα:	
Μέρος Α		Μέρος Β	
	<p>Τεκμηρίωση (ανακαλέστε, απομονώστε και περιγράψτε συγκεκριμένα περιστατικά: διαλόγους, ενέργειες, ποιος έκανε/είπε τι, μπορείτε να αναφέρετε τις εκφράσεις και τις κινήσεις των συμμετεχόντων). Δημιουργήστε το περιστατικό με βάση κάτι πολύ συγκεκριμένο που έκανε ή είπε κάποιος και προσπαθήστε να περιγράψετε τι προηγήθηκε και τι ακολούθησε.</p>	<p>Ανάλυση του περιστατικού (ποιες είναι οι σημαντικές ιδέες/σημεία που μπορούν να επισημανθούν μέσα στο περιστατικό/αυτό μπορεί να σχετίζεται με την διαδικασία μάθησης, τον ρόλο των συμμετεχόντων κ.λπ.)</p>	<p>Τι μπορεί να διδαχθεί (προσπαθήστε να συνοψίσετε ποιο είναι το κύριο μάθημα που μπορεί να διδαχθεί από αυτό το περιστατικό με τρόπους που μπορούν να είναι γενικευμένοι και χρήσιμοι για άλλους)</p>
Περιγράψτε μία πλευρά της δράσης/έρευνας που θεωρείτε προβληματική.			
Περιγράψτε μία πλευρά της δράσης/έρευνας που σας φαίνεται ότι λειτούργησε καλά.			
Περιγράψτε ένα περιστατικό από τη δράση/έρευνα που δημιούργησε ένα συγκεκριμένο συναίσθημα σε έναν/μερικούς από τους συμμετέχοντες ή σε εσάς.			
Περιγράψτε ένα περιστατικό από τη δράση/έρευνα που σας			

<p>εντυπωσιάσε και έχει να κάνει με κάτι που έκανε/είπε κάποιος.</p>			
<p>Περιγράψτε ένα περιστατικό από τη δράση/έρευνα που σας εντυπωσίασε και έχει να κάνει με κάτι που κάνατε/είπατε.</p>			
<p>Περιγράψτε ένα περιστατικό από τη δράση/έρευνα που θυμάστε έντονα.</p>			
<p>Περιγράψτε ένα περιστατικό από τη δράση/έρευνα που ήταν απροσδόκητο.</p>			

Εργαλείο 2:

Μέρος Β	
<p>Ανάλυση του περιστατικού (ποιες είναι οι σημαντικές ιδέες/σημεία που μπορούν να επισημανθούν μέσα στο περιστατικό/αυτό μπορεί να σχετίζεται με την διαδικασία μάθησης, τον ρόλο των συμμετεχόντων κ.λπ.)</p>	<p>Τι μπορεί να διδαχθεί (προσπαθήστε να συνοψίσετε ποιο είναι το κύριο μάθημα που μπορεί να διδαχθεί από αυτό το περιστατικό με τρόπους που μπορούν να είναι γενικευμένοι και χρήσιμοι για άλλους)</p>

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Οργανώνοντας το «τι», το «γιατί» και το «πώς» της
αποτελεσματικής συνεργασίας

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Οργανωτική Διάσταση

1. Εστίαση	Οργανωτικά Στοιχεία - Οργάνωση τι, γιατί και πώς;
2. Διάρκεια	περίπου 75 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Η ομαδική εργασία έχει ξεκινήσει αλλά οι χρονικές δομές, οι ρόλοι κ.λπ. έχουν απλώς εξελιχθεί χωρίς να έχει υπάρξει αναστοχασμός και άρα δεν έχουν ληφθεί συνειδητές αποφάσεις. Η συνεργασία λειτουργεί με τέτοιο τρόπο ώστε ο καθένας να συμβάλλει και να κρατάει σημειώσεις όπως επιθυμεί.
Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να παρέχεται στους συμμετέχοντες μια συνολική κατανόηση των βασικών οργανωτικών στοιχείων που απαιτούνται για την αποτελεσματική λειτουργία των ΕΚΜ, όπως είναι ο προγραμματισμός, η κατανομή καθηκόντων και η τεκμηρίωση (Κατανόηση της Σημασίας των Οργανωτικών Στοιχείων). ✓ Να επιτρέπεται στους συμμετέχοντες να ασκούν στρατηγικές και να εφαρμόζουν εργαλεία που διασφαλίζουν ότι οι συναντήσεις παραμένουν εστιασμένες, παραγωγικές και ευθυγραμμισμένες με τους στόχους των ΕΚΜ (Ενίσχυση Πρακτικών Δεξιοτήτων για Οργανωτική Αποτελεσματικότητα). ✓ Να αναπτύξουν μια εκτίμηση για δομημένες και προσανατολισμένες στους στόχους προσεγγίσεις στον προγραμματισμό και την εκτέλεση συναντήσεων στην ΕΚΜ (Πρώωση μιας Κουλτούρας Δομημένης Συνεργασίας). ✓ Να διευκολυνθεί η συνεργατική λήψη αποφάσεων για την εγκαθίδρυση μιας σειράς κοινών πρακτικών για τη διαχείριση οργανωτικών πτυχών (π.χ. προγραμματισμός, καθορισμός ημερησίας διάταξης και τεκμηρίωση) (Δημιουργία Κοινών Συμφωνιών για Οργανωτικές Πρακτικές).
4. Περιγραφή της δραστηριότητας (350-500 λέξεις)	<p>Εισαγωγή (5')</p> <p>α) Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει όλους τους συμμετέχοντες και παρουσιάζει την ατζέντα της συνάντησης της ΕΚΜ, η οποία αντικατοπτρίζει την τρέχουσα κατάσταση των οργανωτικών θεμάτων και τη συνεργασία για τη βελτίωση της δομής και της στρατηγικής διαχείρισης των ζητημάτων της ΕΚΜ, με στόχο την επιτυχή λειτουργία του της ΕΚΜ.</p> <p>β) Ο/Η Δ δίνει μια εισαγωγική εξήγηση σχετικά με το τι είναι οι οργανωτικές διαστάσεις και γιατί είναι σημαντικό να λαμβάνονται από κοινού αποφάσεις σχετικά με τα οργανωτικά στοιχεία θα εφαρμοστούν. Στη συνέχεια, ο/η Δ διαβάζει ή παρουσιάζει τις σχετικές πληροφορίες από την κάρτα πληροφοριών (Υλικό 1).</p> <p>γ) Ο/Η Δ ενημερώνει ότι, στη Δραστηριότητα 1, οι συμμετέχοντες της ΕΚΜ θα κληθούν να αναστοχαστούν τα ισχυρά οργανωτικά στοιχεία και να αποφασίσουν ποια επιπλέον στοιχεία θα μπορούσαν να υιοθετήσουν ή να ενισχύσουν. Επίσης, τους προετοιμάζει για τη Δραστηριότητα 2, κατά την οποία η ομάδα θα αξιολογήσει τον βαθμό εφαρμογής των οργανωτικών στοιχείων μέχρι εκείνο το σημείο.</p> <p>Φάση εργασίας 1: Επισκόπηση των ήδη εφαρμοσμένων οργανωτικών διαστάσεων (15')</p> <p>α) Ο/Η Δ ζητά από τους συμμετέχοντες να συλλέξουν όλα τα οργανωτικά στοιχεία που η ομάδα ήδη εφαρμόζει. Ο/Η Δ τους ζητά να γράψουν κάθε στοιχείο σε μια κάρτα διαχείρισης (πρώτο χρώμα) (Υλικό 2). Ορισμένες κατευθυντικές, ανοιχτές ερωτήσεις βοηθούν στην ανταλλαγή ιδεών. Μπορούν να τοποθετηθούν στη μέση του τραπεζιού (Εργαλείο 1).</p> <p>β) Ο/Η Δ τοποθετεί το γράφημα (Υλικό 3) μαζί με μια επισκόπηση όλων των οργανωτικών διαστάσεων στη μέση του τραπεζιού (καλύτερα εκτυπωμένο, 3/A2, με χρώμα) (Υλικό 3). Ο/Η Δ ζητά από την ομάδα να κατατάξει τα οργανωτικά στοιχεία που συνέλλεξαν και να εντοπίσει ποιες διαστάσεις προσέχουν προσέχουν λιγότερο και ποιες περισσότερο.</p> <p>Φάση εργασίας 2: Επέκταση της πρακτικής (30-40')</p> <p>α) Ο/Η Δ παρουσιάζει μια λίστα ελέγχου που καλύπτει όλα τα οργανωτικά στοιχεία (Εργαλείο 2 εκτυπωμένο με χρώμα). Ο/Η Δ λέει στην ομάδα να ελεγχουν με βάση τη λίστα και να αποφασίσουν ποια στοιχεία έχουν υλοποιηθεί πολύ καλά ήδη και ποια θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα για νέα προσθήκες. Ο/Η Δ διευκρινίζει στην ομάδα ότι ένας στόχος είναι όλοι οι συμμετέχοντες να εμπλακούν στη συζήτηση για πιθανές βελτιώσεις των οργανωτικών στοιχείων με βάση την κοινή διερεύνηση. Επιπλέον, μπορούν να προσφερθούν χρήσιμες ερωτήσεις για την ανταλλαγή ιδεών της ομάδας (Εργαλείο 3).</p> <p>Υπόδειξη:</p> <p>Ακόμη και αν εργάζεστε σε αρκετές ΕΚΜ παράλληλα, για παράδειγμα ΕΚΜ φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος, είναι χρήσιμο να αφιερώσετε μερικά λεπτά με κάθε ομάδα, να δείτε τα πρώτα αποτελέσματα και να διασφαλίσετε ότι κατανοούν την ευκαιρία αυτού του</p>

--	--

	<p>βήματος ώστε να επωφεληθούν από αυτό (να αποκτήσουν ιδέες για επιτυχημένη οργανωτική πρακτική και να αναλύσουν καλά ποια πρακτική θα μπορούσε επιπλέον να είναι χρήσιμη).</p> <p>β) Ο/Η Δ καθοδηγεί την ομάδα να σημειώσει τις ιδέες που σχεδιάζουν να κάνουν. Ο/Η Δ καθοδηγεί την ομάδα να διατυπώσει τις σημειώσεις της όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένα (όχι απλώς με κάποια επικεφαλίδα). Η ομάδα σημειώνει τα νέα βήματα πρακτικής των οργανωτικών στοιχείων σε κάρτες διαχείρισης (διαφορετικό χρώμα από το πρώτο, υλικό 2). Ο/Η Δ ζητά από τους συμμετέχοντες να ομαδοποιήσουν τα νέα στοιχεία γύρω από την πρώτη συλλογή.</p> <p>γ) Ο/Η Δ καθοδηγεί την ομάδα να αποφασίσει εάν όλα τα νέα στοιχεία θα εφαρμοστούν άμεσα στην επόμενη συνάντηση ή αν θα υπάρχει μια σταδιακή ανάπτυξη της εφαρμογής του, π.χ. επειδή κάτι πρέπει να αναπτυχθεί ή να κατασκευαστεί πρώτα, όπως ένα πρότυπο ή μια πλατφόρμα). Εάν ναι, η ομάδα θα πρέπει να σημειώσει τις κάρτες με Α, Β, Γ ή να τις σημειώσει με αυτοκόλλητα σημεία σε τρία χρώματα (Υλικό 4).</p> <p>Τα βήματα της δραστηριότητας μπορούν να συνδυαστούν, εφόσον η ομάδα καταφέρει να εργαστεί με συγκεντρωμένο και συντονισμένο τρόπο.</p> <p>Ο/Η Δ προτείνει στην ομάδα να αποφασίσει πώς θα καταμεριστεί η ενδεχόμενη προπαρασκευαστική εργασία για τις νέες οργανωτικές διαδικασίες που έχουν προγραμματιστεί. Οι συμφωνίες αυτές θα καταγραφούν σε μια λίστα υποχρεώσεων.</p> <p>Ο/Η Δ προτείνει επίσης στην ομάδα να βγάλει μια φωτογραφία των αποτελεσμάτων που βρίσκονται στο τραπέζι, καθώς και της λίστας υποχρεώσεων, ώστε να υπάρχει ένα οπτικό αποτύπωμα (εκτός εάν ο/η Δ τα καταγράψει στα πρακτικά). Ο/Η Δ βγάζει μια φωτογραφία των αποτελεσμάτων στο τραπέζι, για την προετοιμασία της Δραστηριότητας 2, χρησιμοποιώντας κάμερα ή κινητό τηλέφωνο (Υλικό 5).</p> <p>Υπόδειξη: Κατά τη διάρκεια της ομαδικής συζήτησης, ο/η Δ φροντίζει να συμμετέχουν όλα τα μέλη και, εφόσον χρειαστεί, απευθύνεται στα λιγότερο εκφραστικά μέλη ζητώντας τη γνώμη τους.</p> <p>Ο/Η Δ διασφαλίζει ότι κανένα άτομο δεν επαναλαμβάνει συνεχώς την ίδια ιδέα, καθώς αυτή θα έχει ήδη καταγραφεί σε μια κάρτα. Επιπλέον, σημειώνει σκέψεις ή πτυχές που δεν συνδέονται άμεσα με τη συζήτηση, αλλά μπορεί να είναι χρήσιμες για μελλοντικό προβληματισμό· τις καταγράφει σε κάρτα διαφορετικού χρώματος και την τοποθετεί στο πλάι της «εικόνας» που δημιουργείται στο τραπέζι, για να διατηρηθούν στη μνήμη της ομάδας.</p> <p>Κλείσιμο (5'): Στο τέλος της διαδικασίας, ο/η Δ συνοψίζει τα κοινά επιτεύγματα της ομάδας, τα οποία θα πρέπει να είναι ορατά και απεικονισμένα πάνω στο τραπέζι.</p>
<p>5. Διαστάσεις ΕΚΜ</p>	<p>Οργανωτική Διάσταση 6.1 Διαχειριστείτε αποτελεσματικά τους οργανωτικούς τομείς της εργασίας ΕΚΜ για να εξασφαλίσετε τακτικές συναντήσεις και να διατηρήσετε την προσοχή στις εργασίες.</p>
<p>6. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες</p>	<p>Γνώση:</p> <ul style="list-style-type: none"> Εργαλεία και τεχνικές που μπορούν να βοηθήσουν στον προγραμματισμό και τη διαχείριση καθηκόντων. <p>Δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία και διανομή ατζέντας με σκοπό επικεντρωμένες και παραγωγικές συναντήσεις. Αποτελεσματική διαχείριση χρόνου κατά τη διάρκεια των συναντήσεων ώστε να καλυφθούν όλα τα προγραμματισμένα θέματα. <p>Στάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολογώντας δομημένες και στοχοθετημένες συναντήσεις. <p>Περεταίρω Μαθησιακά Αποτελέσματα Γνώση</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι δομημένες συναντήσεις συμβάλλουν στην αποτελεσματική συνεργασία.

	<p>Δεξιότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκμάθηση βέλτιστων πρακτικών για την εξισορρόπηση ευελιξίας και συνέπειας εντός και γύρω από τις συναντήσεις. • Προγραμματισμός και διαχείριση της ημερήσιας διάταξης. • Ανάπτυξη τεχνικών για αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, ώστε να καλύπτονται όλα τα θέματα, να παρακολουθείται η πρόοδος και να διεκπεραιώνεται σωστά η τεκμηρίωση. • Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αποτελεσματική καταγραφή αποτελεσμάτων και αποφάσεων. <p>Στάσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δέσμευση για ενσωμάτωση όλων των μελών στη διαδικασία. • Ανάπτυξη προληπτικής στάσης ως προς τη συνοχή και την παραγωγικότητα στις συναντήσεις. • Ευχέρεια στη χρήση εργαλείων και υιοθέτηση νέων πρακτικών.
<p>7. Μορφή δραστηριότητας</p>	<p>Ομαδικές δραστηριότητες</p>
<p>8. Υλικά και Εργαλεία</p>	<p>Υλικό 1: κάρτα πληροφοριών: οργανωτική καλή πρακτική για αποτελεσματική εργασία ΕΚΜ Υλικό 2: κάρτες μετρισμού σε τουλάχιστον 3 χρώματα και μαρκαδόροι Υλικό 3: εικόνα των οργανωτικών διαστάσεων (εκτυπωμένη μεγάλη, έγχρωμη) Υλικό 4: (μη υποχρεωτικά) αυτοκόλλητες κουκίδες σε 3 χρώματα Υλικό 5: κάμερα ή κινητό τηλέφωνο Εργαλείο 1: Σύντομο Ερωτηματολόγιο: Κατευθυντήριες ερωτήσεις για οργανωτικές πτυχές Μέσο 2: Ελέγξτε τη λίστα πρακτικών στο υπόβαθρο των οργανωτικών διαστάσεων. Εργαλείο 3: Χρήσιμες Ερωτήσεις για την ανταλλαγή σχετικά με τις οργανωτικές πτυχές της ανάπτυξης της ΕΚΜ.</p>
<p>9. Χώρος & Προετοιμασία</p>	<p>Μια διάταξη επίπλων που εξυπηρετεί τη συζήτηση της ομάδας σε ολομέλεια, καλύτερα με ένα τραπέζι.</p>
<p>10. Διάσταση Συμπερίληψης</p>	<p>Οι συμμετέχοντες μπορεί να διαφέρουν ως προς τον βαθμό δομής που χρειάζονται σε μια κατάσταση ομαδικής μάθησης, την ανάγκη τους να καλύψουν τη νέα μάθηση με γραπτό τρόπο, ή την ανάγκη για μεθοδολογική υποστήριξη ώστε να παραμένουν συγκεντρωμένοι, να διαχειρίζονται τον χρόνο τους και να αποφεύγουν την κόπωση.</p> <p>Επιπλέον, ενδέχεται να μην έχουν όλοι εύκολη πρόσβαση σε ψηφιακά εργαλεία ή να μην προτιμούν την εργασία με αυτά. Ανάλογα με τις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις, οι διαθέσιμοι χρόνοι συμμετοχής μπορεί να διαφέρουν σημαντικά. Σε ορισμένα εργασιακά περιβάλλοντα, ο τρόπος επικοινωνίας μπορεί να είναι αυστηρά ιεραρχικός (π.χ. από τον διευθυντή προς τον εκπαιδευτικό). Σε κάποιες περιπτώσεις, η συμμετοχή των μελών εξαρτάται από την έγκριση του προϊστάμενου, ο οποίος επιθυμεί να ενημερώνεται για τα αποτελέσματα του χρόνου που αφιερώνεται στην εργασία της ΕΚΜ.</p> <p>Επομένως:</p> <p>Ο/Η Δ λαμβάνει υπόψη ότι δεν έχουν όλοι οι συμμετέχοντες άμεση ή εύκολη πρόσβαση σε οργανωτικά εργαλεία στην καθημερινή τους εργασία. Κατά τη φάση αναστοχασμού και προγραμματισμού νέων πρακτικών, ο/η Δ οφείλει να διασφαλίσει ότι οι συμμετέχοντες που είναι πιο επιφυλακτικοί έχουν τον χώρο και την ασφάλεια να εκφράσουν τις ανησυχίες τους.</p> <p>Ο/Η Δ καθοδηγεί την ομάδα ώστε να εξετάσει τρόπους εφαρμογής εργαλείων που είναι εύχρηστα και προσβάσιμα από όλους τους συμμετέχοντες.</p> <p>Ο/Η Δ υποστηρίζει τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και ενθαρρύνει την αλληλοϋποστήριξη εντός της ομάδας. Όπου χρειάζεται, παρέχει συνδέσμους σε σύντομα επεξηγηματικά βίντεο ή οδηγίες.</p> <p>Ο/Η Δ υπενθυμίζει στην ομάδα ότι κάποιιοι συμμετέχοντες χρειάζεται να ενημερώνουν τους προϊστάμενους τους για τα αποτελέσματα της συμμετοχής τους στην ΕΚΜ και υποστηρίζει την παραγωγή υλικού ή απολογισμού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς αυτήν την κατεύθυνση.</p>

<p>11. Προώθηση δημοκρατικών αξιών</p>	<p>Κάθε συμμετέχων έχει τη δυνατότητα να συμβάλει ενεργά στη συζήτηση και να προσθέσει ιδέες. Όλοι συμμετέχουν ισότιμα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.</p> <p>Η τελική συμφωνία για τα οργανωτικά ζητήματα βασίζεται στις ιδέες, τις εμπειρίες και τις δυνατότητες όλων των συμμετεχόντων. Ο καθένας φέρνει τις προτιμώμενες ρουτίνες του και, από κοινού, η ομάδα συνδιαμορφώνει μια δομημένη ρουτίνα που ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων.</p>
<p>12. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ</p>	<p>Η διαχείριση οργανωτικών ζητημάτων μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως εφαρμογές ανταλλαγής μηνυμάτων για διανομή πληροφοριών, φωτογραφίες για τεκμηρίωση ή δημιουργία ανακεφαλαιώσεων μέσω ψηφιακών συνεργατικών πινάκων.</p> <p>Κάποιοι συμμετέχοντες ενδέχεται να χρειάζονται μια σύντομη εισαγωγή στη χρήση του ψηφιακού περιβάλλοντος. Ο/Η Δ θα πρέπει να είναι διαθέσιμος/η να προσφέρει υποστήριξη όπου χρειάζεται και να προτείνει προπαρασκευαστικές δραστηριότητες, όπως η παρακολούθηση σύντομων εκπαιδευτικών βίντεο πριν από τη συνάντηση.</p> <p>Η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με οργανωτικά θέματα μπορεί να πραγματοποιηθεί αποτελεσματικά και στο πλαίσιο μιας εικονικής ΕΚΜ.</p> <p>Θα ήταν χρήσιμο να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εργαζόμαστε με έναν ψηφιακό συνεργατικό πίνακα· • χρησιμοποιούμε εικονικά αυτοκόλλητα σημειώματα (αντίστοιχα με το Υλικό 2) και ψηφιακό χρωματισμό (παρόμοιο με το Υλικό 4)· • ενσωματώνουμε την ψηφιακή εικόνα (Υλικό 3)· • εμφανίζουμε τη λίστα ελέγχου στην οθόνη και να υπάρχει ένα άτομο που την ενημερώνει σε πραγματικό χρόνο. <p>Οι λίστες που προκύπτουν μπορούν να συλλεχθούν και να οργανωθούν σε έναν κοινόχρηστο ψηφιακό πίνακα.</p>
<p>13. Βιβλιογραφία & προτεινόμενες πηγές</p>	<p>Kansteiner, K. & Welther, S. (2025). Praxishandbuch für Professionelle Lerngemeinschaften in der Kooperation zwischen Kitas sowie Kitas und Grundschulen. Weinheim: Beltz https://www.beltz.de/fachmedien/fruehpaedagogik/produkte/details/55218-praxishandbuch-professionelle-lerngemeinschaften-in-kita-und-kita-grundschul-kooperationen.html</p> <p>https://wirmachen.wien/how-to/how-to-gruppenorganisation/ (στα γερμανικά)</p>
<p>14. Παράρτημα</p>	<p>Ναι</p>

Παράρτημα

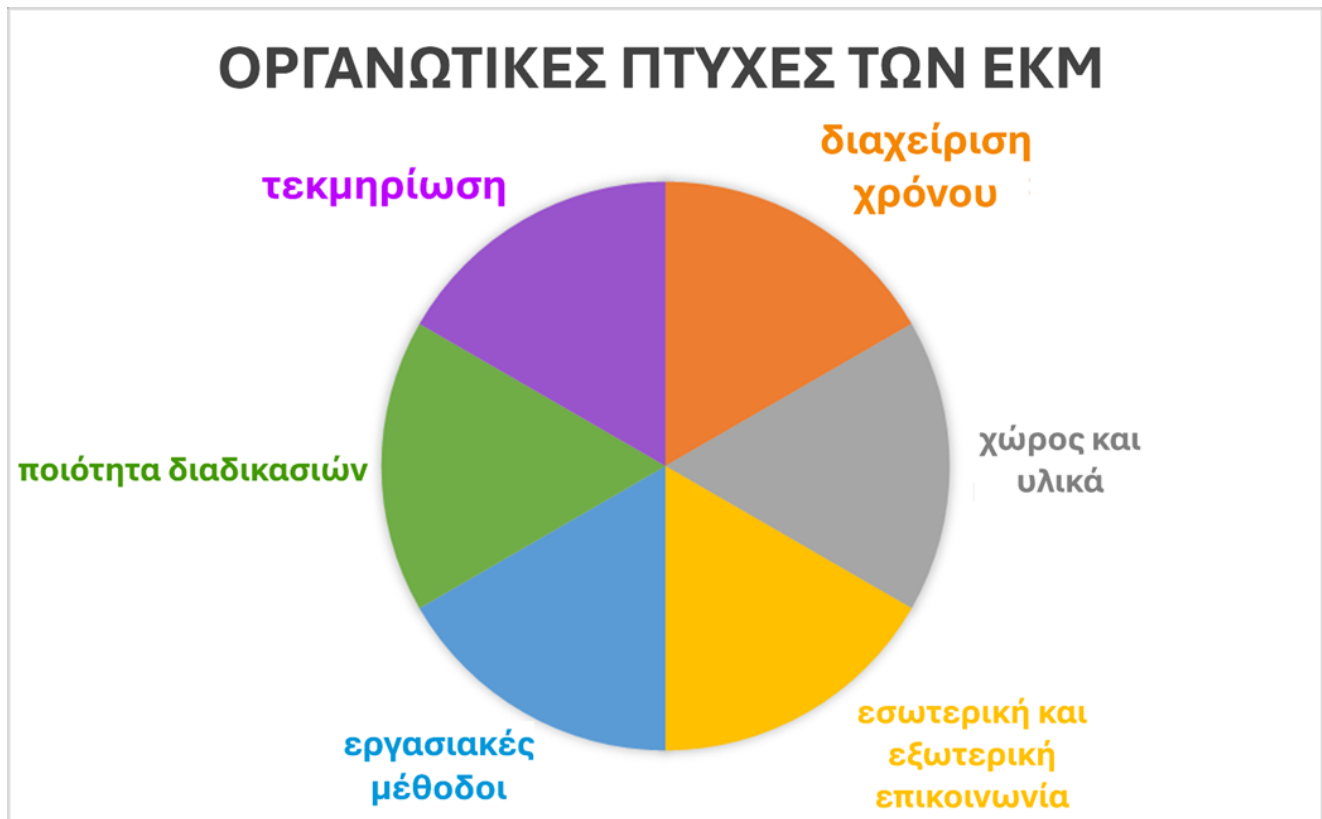
Υλικό 1: Κάρτα Πληροφοριών: Οργανωτική καλή πρακτική για αποδοτική εργασία ΕΚΜ

Η Οργανωτική Διάσταση αφορά τις λογιστικές πτυχές διαχείρισης μιας ΕΚΜ, συμπεριλαμβανομένου του προγραμματισμού, της παρακολούθησης της πρόοδου και της τεκμηρίωσης. Μια καλή οργάνωση δημιουργεί δομή σε διάφορα επίπεδα και υποστηρίζει έτσι τη συνεργασία. Η φροντίδα για μια καλή οργάνωση απαιτεί αρχικά χρόνο, αλλά διευκολύνει τη συνεργασία και βοηθά στην αποτελεσματική πρόοδο. Για παράδειγμα, οι συναντήσεις θα ορίζονται εγκαίρως, όλοι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν τι να περιμένουν και ποιο χρονοδιάγραμμα τους καθοδηγεί. Οι γρήγορες ανακεφαλαιώσεις είναι εύκολα διαθέσιμες και υπάρχει μια κοινή οργανωτική βάση στην οποία η ομάδα χτίζει και όλοι μπορούν να βασιστούν.

Υλικό 2: Κάρτες Συντονισμού

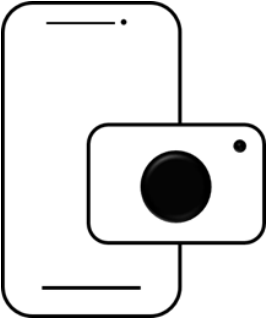
Υλικό 3: Εικόνα των Οργανωτικών Διαστάσεων

Υλικό 4: Αυτοκόλλητες Τελείες

Υλικό 5: Κάμερα/Κινητό Τηλέφωνο

Εργαλείο 1: Σύντομη Έρευνα: Κατευθυντικές Ερωτήσεις για Οργανωτικά Θέματα

Κατευθυντικές Ερωτήσεις για Οργανωτικά Θέματα

1. Ποιες πτυχές ήδη πρακτικά εφαρμόζουμε;
2. Πώς είναι οργανωμένες, π.χ. ...
... ποιες συμφωνίες έχουμε κάνει έως τώρα;
... πώς προήλθαν αυτές;
... πόσο συγκεκριμένα ορίζονται οι πτυχές;
3. Αν ρίξουμε μια πρώτη ματιά στην εφαρμογή οργανωτικών πτυχών στην ΕΚΜ μας, πόσο ικανοποιημένοι είμαστε με αυτήν;

Εργαλείο 2: Λίστα Ελέγχου Οργανωτικών Πτυχών

Διάσταση	Εφαρμόζεται Ναι	Απαιτείται Βελτίωση; Πώς να επιδιωχθεί;	Δεν εφαρμόζεται	Νέα εφαρμογή; Πώς να υλοποιηθεί
Διαχείριση Χρόνου				
περίοδος, στάδια, χρονικά πλαίσια				
συμβουλευτική σχετικά με θέματα χρόνου				
ρόλος παρακολούθησης του χρόνου κατά τη συνάντηση				
αυστηρή ή ευέλικτη διαχείριση του χρόνου				
Χώρος και Υλικά				
εξοπλισμός για συντονισμό				
μέθοδοι και υλικό				
διαδικτυακή πλατφόρμα				
έπιπλα / τροφοδοσία (catering)				
Εσωτερική και Εξωτερική Επικοινωνία				
τρόπος προσφώνησης των άλλων				
τεχνικές συζήτησης				

υπεύθυνος επικοινωνίας της ομάδας				
αντιμετώπιση εξωτερικών παρεμβολών κατά τη διάρκεια της συνάντησης				
διαχείριση προσωπικών δεδομένων				
διαμοιρασμός υλικού, πληροφοριών, τεκμηρίωσης				
υποστήριξη των άλλων, συνεργασία				
εξωτερική εικόνα της ομάδας				
διαβίβαση πληροφοριών προς τα έξω				
λίστα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εφαρμογή 'messenger'				
προστασία δεδομένων τρίτων προσώπων				
Μέθοδοι Εργασίας				
αυθόρμητα θέματα έναντι προγραμματισμένων				
εργασία με κάρτες συντονισμού				

εστίαση μόνο μέσω ανταλλαγής ή και μεθόδων				
συγκέντρωση ημιτελών θεμάτων για μελλοντική συζήτηση				
χρήση εργαλείων/τεχνικών				
Ποιότητα Διαδικασίας				
καθορισμός και εφαρμογή στόχων πριν την ανταλλαγή				
παρακολούθηση προόδου				
ενδιάμεσος σταθμός για αναστοχασμό και διαμόρφωση της πορείας				
αναστοχασμός για την βελτίωση των οργανωτικών πτυχών				
Τεκμηρίωση				
Τεκμηρίωση, διεργασία και αποτελέσματα				
μέσα για τεκμηρίωση				
υπευθυνότητα για δημιουργία/χρήση τεκμηρίωσης				
ποιότητα τεκμηρίωσης				

Εργαλείο 3: Χρήσιμες ερωτήσεις για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την ανάπτυξη οργανωτικών πτυχών

Χρήσιμες ερωτήσεις για την ομαδική ανταλλαγή

1. Ποια από τις καταγεγραμμένες πτυχές εφαρμόζουμε ήδη και με πόση συνέπεια;
2. Τι ακριβώς επιδιώκεται με κάθε οργανωτική πτυχή; Μας οδηγεί στον στόχο αυτό;
3. Ο τρόπος με τον οποίο την εφαρμόζουμε, εξυπηρετεί την πρόοδό μας, μας εξοικονομεί χρόνο, μας βοηθά να εστιάσουμε, να εμπλέξουμε όλους και να αποφύγουμε περιττές συζητήσεις;
4. Τι υλικά, εργαλεία κ.λπ. απαιτούνται επιπλέον για κάποιες από τις πτυχές;
5. Ποια πτυχή πρέπει να συμφωνηθεί με σαφήνεια και ποια μπορεί να προσαρμοστεί από τον καθένα όπως επιθυμεί;

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Οργάνωση σε εξέλιξη: που έχουμε φτάσει μέχρι στιγμής;

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Οργανωτική Διάσταση

1. Τίτλος	Οργανωτικά Στοιχεία - Πόσο καλά έχουμε προχωρήσει στην οργανωτική διάσταση;
2. Διάρκεια	περίπου 45 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Ομαδική εργασία στην οποία έχει ολοκληρωθεί η πρώτη δραστηριότητα σχετικά με τις οργανωτικές πτυχές και έχουν πραγματοποιηθεί 2-3 συναντήσεις από τότε.
Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διεξαγωγή αξιολόγησης σχετικά με τις διοικητικές πτυχές ως είδος αυτοπαρακολούθησης ✓ Αναγνώριση επιτυχών και λιγότερο επιτυχών διαδικασιών ✓ Ανάπτυξη πρακτικών αλλαγών για πιο αποτελεσματική συνεργασία
4. Περιγραφή της δραστηριότητας (350-500 λέξεις)	<p>Εισαγωγή (5')</p> <p>α) Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει όλους τους συμμετέχοντες και παρουσιάζει μια επισκόπηση της συνάντησης της ΕΚΜ.</p> <p>β) Ο/Η (Δ) εισάγει την ιδέα της δραστηριότητας: οι συμμετέχοντες να ανακαλέσουν τις πρόσφατα συμφωνημένες εξελίξεις σχετικά με τις οργανωτικές πτυχές και να αναστοχαστούν τι έχει υλοποιηθεί με επιτυχία και ποια σημεία ενδέχεται να απαιτούν επιπλέον προσπάθεια. Σκοπός είναι η υποστήριξη της συνεργασίας μέσω μιας δεσμευτικής οργανωτικής δομής.</p> <p>Η Δραστηριότητα 1 περιλάμβανε μια λεπτομερή επισκόπηση των οργανωτικών διαστάσεων. Η Δραστηριότητα 2 επικεντρώνεται στην παρακολούθηση μιας επόμενης συνεδρίας της ΕΚΜ, καθώς και στον σχεδιασμό του επόμενου αναπτυξιακού βήματος μέσα από ένα σχέδιο δράσης.</p> <p>Φάση Εργασίας 1: Επισκόπηση της κατάστασης ανάπτυξης των οργανωτικών διαστάσεων (5')</p> <p>α) Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) απλώνει μια μεγάλη εκτυπωμένη φωτογραφία της επεξεργασμένης εικόνας από την τελευταία συνάντηση, η οποία περιλαμβάνει επισκόπηση των οργανωτικών πτυχών που είχαν συζητηθεί και συμφωνηθεί για ανάπτυξη στη Δραστηριότητα 1. Η εικόνα μπορεί επίσης να διανεμηθεί έντυπα σε όλους τους συμμετέχοντες.</p> <p>β) Ο/Η Δ ζητά από την ομάδα να χρησιμοποιήσει μικρές «χαρούμενες φατσούλες» (ή εναλλακτικά πολύχρωμα post-it) για να υποδείξουν ποιες πτυχές θεωρούν ότι έχουν υλοποιηθεί επιτυχώς και ποιες εξακολουθούν να χρειάζονται δουλειά. Τα μέλη τοποθετούν τις φατσούλες με βάση την προσωπική τους εκτίμηση, χωρίς ακόμα να συζητήσουν μεταξύ τους. Αυτή η διαδικασία προσφέρει μια άμεση και οπτική επισκόπηση του πώς κάθε άτομο βιώνει την πρόοδο.</p> <p>Φάση Εργασίας 2: Συστηματοποίηση & Ανάπτυξη προτάσεων από τις ομάδες (15-20')</p> <p>α) Ο/Η Δ και η ομάδα εστιάζουν στις 2-3 πτυχές που έλαβαν την πιο έντονη αρνητική αξιολόγηση (δηλαδή χωρίς φατσούλες). Ο/Η Δ κατευθύνει τη συζήτηση με ερωτήσεις όπως:</p> <p>Πώς αναγνωρίζετε ότι μια πτυχή δεν έχει προχωρήσει ικανοποιητικά; (π.χ. με δείκτες ή σημάδια)</p> <p>Γιατί δεν έχει βελτιωθεί μέχρι τώρα; (αιτίες, εμπόδια, έλλειψη πόρων)</p> <p>Πώς αυτό εμποδίζει την επίτευξη των στόχων της ομάδας; (σύνδεση με τη μεθοδολογία της ΕΚΜ)</p> <p>Ο/Η Δ σημειώνει τις πτυχές που αναφέρονται σε «κάρτες συντονισμού» (βλ. υλικό 2 στο Παράρτημα) προκειμένου ο καθένας να έχει μια επισκόπηση της συζήτησης.</p> <p>β) Ο/Η Δ προσκαλεί τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν αν ο αρχικά συμφωνημένος τρόπος βελτίωσης ήταν ακατάλληλος ή απλώς δεν εφαρμόστηκε σωστά:</p> <p>Είναι ακόμα κατάλληλη η αρχική ιδέα ή πρέπει να ακολουθηθεί με συνέπεια;</p>

	<p>Αν όχι, πώς μπορούμε να την προσαρμόσουμε ή να σκεφτούμε νέες ιδέες; Ποια βοήθεια μπορεί να χρειαστούμε;</p> <p>Οι νέες ιδέες σημειώνονται σε κάρτες διαφορετικού χρώματος.</p> <p>Τα βήματα (α) και (β) μπορούν να γίνουν διαδοχικά ή να συνδυαστούν, ανάλογα με τη ροή της ομάδας.</p> <p>Φάση Εργασίας 3: Δημιουργία νέων συμφωνιών (15')</p> <p>α) Ο/Η (Δ) ζητά από τους συμμετέχοντες να διαμορφώσουν ένα αναλυτικό σχέδιο για το πώς θα προχωρήσουν στη βελτίωση των πτυχών που παρουσιάζουν ελλείψεις, καθώς και να συμφωνήσουν στα επόμενα βήματα.</p> <p>β) Ο/Η Δ προσφέρει πρότυπο σχεδίου δράσης και οι συμμετέχοντες συνεργάζονται για τον κοινό προγραμματισμό.</p> <p>Κλείσιμο (5')</p> <p>Στο τέλος της διαδικασίας, ο/η Δ συνοψίζει τους βασικούς στόχους και συμφωνίες που προέκυψαν από τη συνάντηση. Υπενθυμίζει επίσης στους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν τις ενέργειές τους, εφόσον έχουν αναλάβει συγκεκριμένες υποχρεώσεις.</p>
5. Διαστάσεις ΕΚΜ	<p>Οργανωτική Διάσταση</p> <p>6.2 Παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και της προόδου μιας ΕΚΜ και αποτελεσματική διαχείριση της τεκμηρίωσης</p>
6. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p>Γνώση:</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατανόηση τεχνικών παρακολούθησης και αξιολόγησης προόδου. Εργαλεία για την παρακολούθηση δραστηριοτήτων και την τήρηση αρχείων. <p>Δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> Παρακολούθηση της προόδου και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων ΕΚΜ. <p>Στάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> Δέσμευση στη διαφάνεια και την ευθύνη στην παρακολούθηση της προόδου.
7. Μορφή δραστηριότητας	Ομαδικές δραστηριότητες
8. Υλικά και Εργαλεία	<p>Υλικό 1: Εικόνα των αποτελεσμάτων της δραστηριότητας 1 (ως φωτογραφία ή έντυπο)</p> <p>Υλικό 2: Κάρτες συντονισμού</p> <p>Υλικό 3: Αυτοκόλλητα (Χαμόγελο, χρώματα)</p> <p>Εργαλείο 1: Κύριες ερωτήσεις για προβληματισμό (μπορεί να κοπεί ως κάρτες)</p> <p>Εργαλείο 2: Πρότυπο Σχεδίου Δράσης για λεπτομερή προγραμματισμό</p>
9. Χώρος & Προετοιμασία	Τραπέζι για ομαδική εργασία
10. Διάσταση Συμπερίληψης	<p>Ο/Η (Δ) λαμβάνει υπόψη ότι οι συμφωνημένες βελτιώσεις μπορεί να μην έχουν ακολουθηθεί με συνέπεια από μεμονωμένους συμμετέχοντες και ότι αυτό θα μπορούσε να τεθεί στη συζήτηση. Ο/Η Δ θα πρέπει να κατευθύνει μια τέτοια συζήτηση προς την ερώτηση για βοήθεια που μπορεί να χρειαστούν ώστε να μπορέσουν να τις ακολουθήσουν με συνέπεια την επόμενη φορά.</p> <p>Ίσως όλοι οι συμμετέχοντες να μην συμμετείχαν στη δραστηριότητα 1. Σε αυτή την περίπτωση, ο/η Δ βεβαιώνεται ότι ένα από τα μέλη του ΕΚΜ εξηγεί πώς σχηματίστηκε η εικόνα (Υλικό 1) και έτσι όλοι μπορούν να ενημερωθούν για τη διαδικασία.</p> <p>Αν υπάρχουν συμμετέχοντες στην ΕΚΜ οι οποίοι είναι με περιορισμούς στην όραση, ο/η Δ περιγράφει την εικόνα και βοηθά να κολλήσουν τα αυτοκόλλητα.</p>
11. Προώθηση δημοκρατικών αξιών	<p>Κάθε μέλος έχει την ευκαιρία να συμμετάσχει στην κριτική ανασκόπηση, ανάπτυξη και λήψη αποφάσεων.</p> <p>Η τελική συμφωνία για οργανωτικά ζητήματα θα βασίζεται στις ιδέες και τις δυνατότητες όλων των συμμετεχόντων.</p>
12. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	<p>Τα βήματα για την παρακολούθηση της ανάπτυξης των οργανωτικών ζητημάτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σε μια διαδικτυακή συνάντηση.</p> <ul style="list-style-type: none"> Η ανταλλαγή διαδικτυακά μπορεί να γίνει με έναν συνεργατικό πίνακα. Η εικόνα μπορεί να εμφανιστεί στον πίνακα. Τα (χαμογελαστά) αυτοκόλλητα σε διάφορα χρώματα για να διακρίνονται. Οι κύριες ερωτήσεις μπορούν να αναρτηθούν.

	<ul style="list-style-type: none"> • Το πρότυπο μπορεί να συμπληρωθεί μέσω μιας κοινής διαδικασίας συμπλήρωσης διαμοιρασμένου εγγράφου.
13. Βιβλιογραφία & προτεινόμενες πηγές	<p>Kansteiner, K., Welther, S. & Schmid, S. (2023). Professionelle Lerngemeinschaften für Schulleitungen und Lehrkräfte. Chancen des Kooperationsformats für Schulentwicklung und Professionalisierung. Weinheim: Beltz. https://www.beltz.de/fachmedien/erziehungswissenschaft/produkte/details/48917-professionelle-lerngemeinschaften-fuer-schulleitungen-und-lehrkraefte.html</p> <p>Kansteiner, K. & Welther, S. (2025). Praxishandbuch für Professionelle Lerngemeinschaften in der Kooperation zwischen Kitas sowie Kitas und Grundschulen. Weinheim: Beltz (in press) https://www.beltz.de/fachmedien/fruehpaedagogik/produkte/details/55218-praxishandbuch-professionelle-lerngemeinschaften-in-kita-und-kita-grundschul-kooperationen.html</p>
14. Παράρτημα	Ναι

Παράρτημα

Υλικό 1: Εικόνα των αποτελεσμάτων της δραστηριότητας 1 (ως φωτογραφία ή έντυπο)

Υλικό 2: Κάρτες συντονισμού

Υλικό 3: Αυτοκόλλητα

Εργαλείο 1: Κύριες ερωτήσεις για αναστοχασμό (οι κάρτες μπορούν να κοπούν)

Δείκτες	
<p>Πώς αναγνωρίζουμε ότι μια πτυχή δεν έχει ακόμη βελτιωθεί ή ακολουθηθεί με επιτυχία; <i>Ποιες στρατηγικές ελέγχου γνωρίζουμε; Ποιοι συγκεκριμένοι δείκτες είναι σχετικοί;</i></p>	---
Ανασταλτικοί παράγοντες	
<p>Γιατί δεν έχουμε βελτιωθεί μέχρι τώρα; <i>Ποιους συγκεκριμένους μηχανισμούς και/ή προκλήσεις μπορούμε να ταυτοποιήσουμε;</i></p>	---
Επιπτώσεις	
<p>Πόσο εμποδίζει την στοχοθετημένη εργασία της ΕΚΜ μας αν δεν βελτιώσουμε πτυχές που δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί πλήρως; <i>Τι συμβαίνει αν δεν βελτιώσουμε αυτές τις πτυχές; Πώς θα μπορούσε να είναι η ΕΚΜ μας αν αντιμετωπίζαμε αυτές τις πτυχές με δέσμευση;</i></p>	---
Αναζήτηση ανάπτυξης	
<p>Είναι ο τρόπος σκέψης μας για την ανάπτυξη της οργανωτικής πτυχής ακόμα ο σωστός; <i>Πρέπει απλώς να συνεχίσουμε στην ίδια πορεία συνεπώς; Μπορούμε να υποστηρίξουμε τη διαδικασία μας με ένα σχέδιο δράσης;</i></p>	---
Εναλλακτική επιλογή για ανάπτυξη	
<p>Πρέπει να επιδιώξουμε μια διαφορετική ιδέα σε αυτό το σημείο και ποια θα μπορούσε να είναι αυτή; <i>Πού μπορούμε να βρούμε παραδείγματα της πτυχής Χ ή Ψ; Ποιος γνωρίζει κάποιον που έχει εμπειρία με αυτό; Πού μπορούμε να το φάξουμε / κάνουμε μια διερεύνηση;</i></p>	---
Υποστήριξη	
<p>Τί είδους υποστήριξη χρειαζόμαστε; Ποια εξωτερική υποστήριξη θα μπορούσε να είναι χρήσιμη; <i>Που εντοπίζουμε την ειδημοσύνη μας;</i></p>	---

Εργαλείο 2: Πρότυπο Σχεδίου Δράσης για λεπτομερή προγραμματισμό

Οργανωτικός Τομέας	<ul style="list-style-type: none"> •••
1. Στόχος	<p>Σε ποιότητα πρακτικής θέλουμε να βελτιώσουμε αυτόν τον οργανωτικό τομέα;</p> <ul style="list-style-type: none"> ••• •••
2. Λογική	<p>Γιατί ακριβώς επικεντρωνόμαστε στη βελτίωση αυτού του τομέα;</p> <ul style="list-style-type: none"> ••• •••
3. Σχεδιασμός και Πόροι	<p>Τι βήματα πρέπει να ακολουθήσουμε για να το επιτύχουμε; Ποιος είναι υπεύθυνος; Ποια βοήθεια / πόρους χρειαζόμαστε;</p> <ul style="list-style-type: none"> ••• •••
4. Δείκτες Βελτίωσης	<p>Πώς θα γνωρίζουμε πότε έχουμε φτάσει στον στόχο;</p> <ul style="list-style-type: none"> ••• •••

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Ανθρώπινη σύνδεση σε ψηφιακά περιβάλλοντα: Ενεργή
συμμετοχή σε διαδικτυακές επαγγελματικές κοινότητες
μάθησης

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

Ψηφιακή Διάσταση

1. Εστίαση της δραστηριότητας	Ενίσχυση της συμμετοχής και δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης σε διαδικτυακές επαγγελματικές κοινότητες μάθησης (ΕΚΜ).
2. Διάρκεια δραστηριότητας	20 λεπτά ανά συνεδρία
3. Ομάδα-στόχος	Κάθε είδους ΕΚΜ
4. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Δεν απαιτείται προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ – ιδανικό για νέους συμμετέχοντες
5. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Προώθηση ενεργητικής συμμετοχής και εμπλοκής μεταξύ όλων των μελών της διαδικτυακής ΕΚΜ. ✓ Δημιουργία μιας εμπιστευτικής και ανοιχτής ατμόσφαιρας που ενθαρρύνει την ειλικρινή ανταλλαγή και την εποικοδομητική ανατροφοδότηση σε ένα ασφαλές διαδικτυακό περιβάλλον.
6. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Εισαγωγή: Η δραστηριότητα διεξάγεται πλήρως μέχρι να αναπτυχθεί ένα κλίμα εμπιστοσύνης (τουλάχιστον τρεις φορές). Μετά, οι ασκήσεις ενεργοποίησης διεξάγονται ανεξάρτητα.</p> <p>Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει τους συμμετέχοντες και ξεκινά μια φάση 20 λεπτών για να ενεργοποιήσει όλα τα μέλη της ΕΚΜ.</p> <p>Πιθανοί τρόποι έναρξης:</p> <p>Προετοιμασία</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τι θέλω να πετύχω; <p>Κάθε συμμετέχων δηλώνει εν συντομία τον προσωπικό του στόχο για τη συνεδρία, συντελώντας στον καθορισμό των προσδοκιών της ομάδας και στην παροχή κατεύθυνσης.</p> <p>Έναρξη</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Γρήγορος Γύρος : <p>Κάθε συμμετέχων μοιράζεται μια πρόταση που περιγράφει μια τρέχουσα πρόκληση ή στόχο, που βοηθά στην αποκάλυψη κοινών θεμάτων.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Δημοσκόπηση Προσδοκιών ή Ερώτηση στη συνομιλία (Chat): <p>Οι συμμετέχοντες δηλώνουν τις προσδοκίες τους μέσω μιας διαδραστικής δημοσκόπησης ή ερώτησης στη συνομιλία για να αναγνωρίσουν κοινά ενδιαφέροντα και σημεία εστίασης σε πραγματικό χρόνο.</p> <p>Εκτέλεση της Δραστηριότητας</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Συνεδρία Καταιγισμού Ιδεών <p>Οι συμμετέχοντες συμβάλλουν με τις κύριες ανησυχίες ή ιδέες τους ως σύντομες κουκίδες σε έναν ψηφιακό πίνακα, αποτυπώνοντας τα σημεία εστίασης της ομάδας.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Συζητήσεις σε Ομάδες Εργασίας <p>Σε μικρές ομάδες εντός των αιθουσών ομάδων (break out rooms), οι συμμετέχοντες συζητούν καθοδηγητικές ερωτήσεις. Επιστρέφουν στη κύρια συνεδρία για να μοιραστούν ένα κεντρικό σημείο από τις συζητήσεις τους.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Ερώτηση Επανεξέτασης <p>Κάθε συμμετέχων δημοσιεύει μια τρέχουσα ερώτηση στην συνομιλία (chat), και οι άλλοι μπορούν να δηλώσουν τη σχετικότητα με έναν "αντίχειρα προς τα πάνω", επιτρέποντας την</p>

	<p>ανάδειξη των κοινών ενδιαφερόντων και ανησυχιών.</p> <p>Επιλογές για Ασκήσεις «σπασίματος του πάγου»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στην κατηγορία "Έλεγχο με μία λέξη" κάθε συμμετέχων περιγράφει τη διάθεσή του με μια μόνο λέξη στην συνομιλία για να παρέχει μια γρήγορη εικόνα της τρέχουσας διάθεσής του. - Στην κατηγορία "Κορυφαίο γεγονός της Εβδομάδας" κάθε συμμετέχων μοιράζεται εν συντομία μια θετική εμπειρία ή επίτευγμα από την προηγούμενη εβδομάδα για να δημιουργήσει μια αισιόδοξη ατμόσφαιρα και να ενισχύσει την αισιοδοξία. - Στις "Τρεις Γρήγορες Ερωτήσεις" ο/η Δ κάνει απλές ερωτήσεις ναι/όχι στο chat, και οι συμμετέχοντες αντιδρούν με αντιδράσεις (π.χ. φατσούλα έκφρασης/εικονίδιο emoji) για να δηλώσουν τη διάθεση σχετική με το θέμα και να ενισχύσουν την αλληλεπίδραση. (π.χ. θέμα: διαχείριση της τάξης - "Είχα ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις με τους μαθητές κατά τη διάρκεια του διαλείμματος αυτήν την εβδομάδα." "Δεν ήμουν ικανοποιημένος με την πειθαρχία στην τάξη μου πολλές φορές αυτήν την εβδομάδα.") - Στην κατηγορία "Εικονική Ανύψωση Χεριού" οι συμμετέχοντες ανυψώνουν το χέρι τους αν συμφωνούν με μια δήλωση σχετική με το θέμα από τον/την Δ, για να αναδείξουν κοινές προκλήσεις. - Στην κατηγορία "Αλήθεια ή Ψέμα" κάθε άτομο μοιράζεται μια δήλωση σχετικά με τον εαυτό του και η ομάδα μαντεύει ποια είναι ψευδής για να σπάσει τον πάγο, με τις εξηγήσεις να εξαρτώνται από την κατάσταση και το μέγεθος της ομάδας. Στην κατηγορία "Πρώτη Συσχέτιση" ο/η Δ δείχνει μια εικόνα ή αναφέρει μια λέξη και οι συμμετέχοντες γράφουν τη πρώτη τους σκέψη που σχετίζεται με την εικόνα ή την λέξη στην συνομιλία για να εισαγάγουν γρήγορα το θέμα.
7. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	<ul style="list-style-type: none"> - Ψηφιακή Διάσταση (κύρια διάσταση) - Σχισιακή Διάσταση - Διάσταση Επικοινωνίας
8. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p>Ποιες στάσεις θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες; Διάσταση Επικοινωνίας:</p> <p>Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν δεξιότητες στη ψηφιακή επικοινωνία και στα εργαλεία συνεργασίας, καθώς και μεθόδους για εποικοδομητικές ανταλλαγές με σεβασμό μεταξύ των μελών της ομάδας. Θα καλλιεργήσουν εκτίμηση για τον ανοιχτό διάλογο με σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη και την ενσυναίσθηση προς τους συναδέλφους. Αυτό, με τη σειρά του, προάγει μια υποστηρικτική και συμπεριληπτική κουλτούρα στην ομάδα, η οποία είναι ουσιαστική για την αποτελεσματική συνεργασία.</p>
9. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, σε ζεύγη, δραστηριότητες ολόκληρης της ομάδας
10. Υλικά & εργαλεία	<p>Εδώ είναι μερικά ψηφιακά εργαλεία για διάφορες εφαρμογές με βάση την παραπάνω περιγραφή:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συστήματα Βιντεοδιάσκεψης: Zoom (https://zoom.us), Microsoft Teams (https://www.microsoft.com/teams), BigBlueButton (Ανοιχτού Κώδικα, https://bigbluebutton.org) 2. Ψηφιακοί Λευκοί Πίνακες: Miro (https://miro.com), Jamboard (Google, https://jamboard.google.com), Excalidraw (Ανοιχτού Κώδικα, https://excalidraw.com) 3. Εργαλεία Έρευνας και Δημοσκοπήσεων: Mentimeter (https://www.mentimeter.com), Slido (https://www.sli.do), Poll Everywhere (https://www.pollerywhere.com) 4. Padlet για Συνεργατικό Περιεχόμενο: Padlet (https://padlet.com), Trello (https://trello.com) 5. Τεκμηρίωση και Σημειώσεις: Google Docs (https://docs.google.com), Microsoft OneNote (https://www.microsoft.com/onenote), Etherpad (Ανοιχτού Κώδικα, https://etherpad.org) 6. Λειτουργικότητα Δωματίων ομάδων: Zoom Breakout Rooms (https://zoom.us), Microsoft Teams Breakout Rooms (https://www.microsoft.com/teams), Jitsi Meet (Ανοιχτού Κώδικα, δυνατή δυνατότητα μεγάλου δωματίου, https://meet.jit.si) 7. Διαδραστικά Εργαλεία Εγ brainstorming: Stormboard (https://stormboard.com), IdeaBoardz (Ανοιχτού Κώδικα, https://ideaboardz.com) 8. Εργαλεία Συσχέτισης για Γρήγορες Οπτικοποιήσεις: Wordwall (https://wordwall.net), Canva (https://www.canva.com), Wordclouds (Ανοιχτού Κώδικα, https://www.wordclouds.com)
11. Χώρος & προετοιμασία	Διαδικτυακά
12. Διαστάσεις της συμπερίληψης	Σεβασμός και Συμπερίληψη: Ο/Η Δ δημιουργεί έναν ανοιχτό χώρο όπου όλοι οι προσανατολισμοί γίνονται αποδεκτοί ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή προσωπικών στόχων και προκλήσεων, τονίζοντας την ποικιλία εντός της ομάδας.

	<p>Συμπερίληψη μέσω Διαλόγου: Μέσω του χωρισμού σε ομάδες (breakout rooms) και δομημένων συζητήσεων, όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να συνεισφέρουν και να μοιραστούν τις ιδέες τους σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον με σεβασμό. Οι συμμετέχοντες βρίσκουν ευκαιρίες να εκφραστούν, διασφαλίζοντας ότι οι σκέψεις τους ακούγονται ακόμη και όταν ίσως να μην έχουν άλλη ευκαιρία να τις εκδηλώσουν.</p>
<p>13. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών</p>	<p>1. Ισορροπημένη Συμμετοχή: Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να μοιραστούν ενεργά τις απόψεις τους και να διαμορφώσουν τις αποφάσεις μαζί. Για να παρακολουθούν και να ενθαρρύνουν την ισότιμη συμμετοχή σε πραγματικό χρόνο, οι Δ μπορούν να χρησιμοποιούν εργαλεία όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημοσκοπήσεις ή Γρήγορες Έρευνες: Αυτές επιτρέπουν σε όλους να εκφράσουν την άποψή τους ταυτόχρονα, παρέχοντας μια άμεση ένδειξη της ομαδικής συναίνεσης για ένα θέμα. • Δομημένη Εναλλαγή Ρόλων: Σε συζητήσεις, κάθε άτομο έχει ένα συγκεκριμένο χρόνο για να μοιραστεί τις σκέψεις του, εξασφαλίζοντας ότι οι πιο «ήσυχες» φωνές ακούγονται παράλληλα με τους πιο ενεργούς συμμετέχοντες. • Λειτουργία ομάδων: Σε μικρές ομάδες, κάθε συμμετέχοντας έχει συγκεκριμένο χρόνο για να συνεισφέρει, ενισχύοντας μια ισορροπημένη ανταλλαγή ιδεών. • Χαρακτηριστικά Συνομιλίας (chat) με Επιλογές Αντίκρουσης: Οι συμμετέχοντες μπορούν να συμμετάσχουν επιλέγοντας αντιδράσεις που δηλώνουν συμφωνία (π.χ. “thumbs up”) ή άλλες αντιδράσεις, προάγοντας την ενεργή, αλλά διακριτική συμμετοχή. <p>Χρησιμοποιώντας αυτές τις μεθόδους, η ομάδα μπορεί να δημιουργήσει ένα περιβάλλον όπου όλες οι φωνές εκτιμώνται και η συμμετοχή είναι πιο ισοβαρής.</p> <p>2. Δίκαιη Ανταλλαγή: Οι δραστηριότητες ενθαρρύνουν σεβαστό διάλογο, διασφαλίζοντας ότι οι ποικίλες απόψεις αναγνωρίζονται και συζητούνται.</p> <p>3. Συλλογικές Αποφάσεις: Οι δομημένες συζητήσεις επιτρέπουν σε όλους να συμβάλλουν στις λύσεις, ενισχύοντας μια δημοκρατική προσέγγιση.</p>
<p>14. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ</p>	<p>Η δραστηριότητα είναι προορισμένη/σχεδιασμένη μόνο για ψηφιακές ΕΚΜ.</p>
<p>15. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές</p>	<p>Peböck, K. (2022). Online-Lehre aus der Perspektive der Akteur-Netzwerk-Theorie (ANT) und der Resonanzpädagogik am Beispiel der Videokonferenz. In T. Hanstein & A. K. Lanig (Eds.), Virtuelle und hybride Lösungen in institutionalisierten Bildungsprozessen. Impulse für die didaktische Transformation (p 23-31). kopaed.</p> <p>Schroffenegger, T. (2020). Didaktische Überlegungen zur Nutzung von Videokonferenzsystemen in der Zeit des Corona-Shutdowns. F&E Edition. Die Forschungszeitschrift der Pädagogischen Hochschule Vorarlberg, 26, (p 39-52).</p>
<p>16. Παράρτημα που ακολουθεί</p>	<p>όχι</p>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

**Δουλεύοντας πιο έξυπνα μαζί: Ψηφιακές στρατηγικές για
την επιτυχία της ομάδας**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

unibz

UNIVERSIDAD
DE MÁLAGA

Pädagogische Hochschule
Weingarten
University of Education

PH
Vorarlberg

Ψηφιακή Διάσταση

1. Εστίαση δραστηριότητας	4 Δραστηριότητες για Ψηφιακή Βελτιστοποίηση: Διαχείριση Ομάδας και Οργάνωση Εργασίας σε Διαδικτυακά και Υβριδικά Περιβάλλοντα
2. Διάρκεια δραστηριότητας	120 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Συμμετέχοντες που ξεκινούν σε μια Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ)
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<p>Οι προτεινόμενοι στόχοι έχουν συσχετιστεί με τις δραστηριότητες ως μαθησιακοί στόχοι.</p> <p>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάπτυξη της ικανότητας οργάνωσης και διαχείρισης διαδικτυακών ή υβριδικών συνεδριάσεων ΕΚΜ χρησιμοποιώντας ψηφιακές πλατφόρμες, επιτρέποντας την αποτελεσματική διαμόρφωση και διαχείριση εικονικών συνεδριάσεων με ένα εύρος ψηφιακών εργαλείων. ✓ Ενίσχυση της ψηφιακής ικανότητας των συμμετεχόντων για αποτελεσματική διαχείριση ομάδας και οργάνωση χρόνου σε διαδικτυακά περιβάλλοντα. <p>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ενθάρρυνση της χρήσης συνεργατικών ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία και επεξεργασία εγγράφων και γραφικών οργανωτών σε πραγματικό χρόνο, μαθαίνοντας να εφαρμόζουν σχεδιαστικές αρχές και ψηφιακά εργαλεία για την παραγωγή καθαρών και οπτικά ελκυστικών εκπαιδευτικών υλικών. <p>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Προώθηση της ανάλυσης και της ανταλλαγής ιδεών χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία σε ένα περιεκτικό, διαδραστικό εικονικό περιβάλλον, ενισχύοντας την αλληλεπίδραση, την κριτική ανάλυση και τη συμμετοχή από όλα τα μέλη. <p>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων για την επίλυση κοινών τεχνικών προβλημάτων σε εικονικά περιβάλλοντα: Εκπαίδευση συμμετεχόντων να εντοπίζουν και να επιλύουν βασικά τεχνικά ζητήματα που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια εικονικών συνεδριών, όπως ήχος, βίντεο, σύνδεση ή προβλήματα σχετιζόμενα με συγκεκριμένα εργαλεία. ✓ Ενίσχυση της ψηφιακής ικανότητας των συμμετεχόντων για αποτελεσματική διαχείριση ομάδας και οργάνωση χρόνου σε διαδικτυακά περιβάλλοντα.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Αυτή τη στιγμή, πολλές συναντήσεις μπορούν να οργανωθούν μέσω διαδικτυακών πλατφορμών όπου τα μέλη της ΕΚΜ μπορούν να μοιραστούν ιδέες, υλικά και ανακοινώσεις. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που θα καλυφθεί στις δραστηριότητες είναι η συμπερίληψη θεμάτων προστασίας δεδομένων (GDPR).</p> <p>Αυτή η προσέγγιση περιλαμβάνει τέσσερις δραστηριότητες σχεδιασμένες να καθοδηγήσουν τους συμμετέχοντες στη χρησιμοποίηση ψηφιακών εργαλείων, προάγοντας την εξοικείωση, την πρακτική εφαρμογή και την συνεργατική ανάλυση.</p> <p>Δραστηριότητα 1: Γνωριμία με Ψηφιακές Πλατφόρμες και Εργαλεία(Εκτιμώμενος Χρόνος: 30 λεπτά) Ο στόχος είναι η ενίσχυση της ικανότητας οργάνωσης και διαχείρισης διαδικτυακών ή υβριδικών συναντήσεων με τη χρήση ψηφιακών πλατφορμών (όπως Zoom, Teams ή Google Meet). Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να ρυθμίζουν συναντήσεις, να χρησιμοποιούν λειτουργίες όπως κοινή χρήση οθόνης, δημιουργία ψηφοφοριών και οργάνωση του χωρισμού σε ομάδες (breakout rooms).</p> <p>Ως ενίσχυση, θα οργανωθεί μια διαδικτυακή συνεδρία όπου οι συμμετέχοντες θα αναλάβουν διάφορους ρόλους (διευκολυντής, συμμετέχων, συντονιστής) για να εξασκηθούν στην διαχείριση προηγμένων λειτουργιών και στη συμμετοχή των μελών.</p> <p>Δραστηριότητα 2: Συνεργατική Δημιουργία και Επεξεργασία Εγγράφων και Γραφικών Οργανωτών (Εκτιμώμενος Χρόνος: 30 λεπτά) Αυτή η δραστηριότητα στοχεύει στην ενθάρρυνση της χρήσης συνεργατικών ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία και επεξεργασία εγγράφων και γραφικών οργανωτών σε πραγματικό χρόνο. Εργαλεία όπως το Google Docs, Canva και άλλα θα εισαχθούν για συνεργατική δημιουργία εγγράφων και οπτική οργάνωση. Μέσω μιας ομαδικής δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες θα συνεργαστούν για να σχεδιάσουν έναν γραφικό οργανωτή ή ένα έγγραφο που συνοψίζει τις κύριες ιδέες από μια πρόσφατη</p>

	<p>συνεδρία ΕΚΜ, ενισχύοντας τη δραστηριότητα διαμοιρασμού του ολοκληρωμένου έργου και επισημαίνοντας τη σημασία της οπτικής σαφήνειας και του σχεδιασμού.</p> <p>Δραστηριότητα 3: Διευκόλυνση Ανάλυσης και Διαδραστικής Συμμετοχής σε Εικονικά Περιβάλλοντα(Εκτιμώμενος Χρόνος: 30 λεπτά) Αυτή η δραστηριότητα στοχεύει στην ενθάρρυνση της ανάλυσης και της ανταλλαγής ιδεών χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία σε ένα περιεκτικό, διαδραστικό εικονικό περιβάλλον. Οι συμμετέχοντες θα συμμετάσχουν σε μια συλλογική δραστηριότητα ανάλυσης σε ένα θέμα που έχει εξερευνηθεί προηγουμένως στην ΕΚΜ, χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως Padlet, Mentimeter ή φόρουμ συζητήσεων.</p> <p>Για περισσότερη εξερεύνηση, οι συμμετέχοντες μπορούν να συμμετάσχουν σε μικρές ομάδες συζητήσεων ή debate μέσω του διαμοιρασμού σε ομάδες (breakout rooms), όπου κάθε μέλος θα αναλογιστεί τις γνώσεις που απέκτησε από προηγούμενες συνεδρίες. Στο τέλος της δραστηριότητας, μια ομαδική σύνοψη θα κοινοποιηθεί χρησιμοποιώντας έναν συνεργατικά δημιουργημένο γραφικό οργανωτή.</p> <p>Δραστηριότητα 4: Σχεδιασμός και Διαχείριση Ομάδας Χρησιμοποιώντας Ψηφιακά Εργαλεία (Εκτιμώμενος Χρόνος: 30 λεπτά) Αυτή η τελική δραστηριότητα εστιάζει στην ενίσχυση των ψηφιακών ικανοτήτων για αποτελεσματική συνεργασία και διαχείριση χρόνου σε εικονικά περιβάλλοντα. Οι συμμετέχοντες θα χρησιμοποιήσουν εργαλεία διαχείρισης έργων όπως Trello, Microsoft Planner ή παρόμοιες πλατφόρμες για να δημιουργήσουν ένα ομαδικό σχέδιο εργασίας. Θα καθορίσουν ρόλους, προθεσμίες και καθήκοντα, οργανώνοντας το χρόνο και τους πόρους τους αποτελεσματικά.</p> <p>Επιπλέον, οι συμμετέχοντες θα λάβουν εκπαίδευση στην επίλυση κοινών τεχνικών ζητημάτων με μια κοινή βάση πόρων. Συνιστάται να εναλλάσσεται ο ρόλος της "τεχνικής υποστήριξης" μεταξύ των συμμετεχόντων σε κάθε συνεδρία, συγκεντρώνοντας συνεχώς ανατροφοδότηση για τη βελτίωση αυτών των πόρων.</p> <p>Ένα πρότυπο θα παρασχεθεί επίσης για τη διαχείριση χρονοδιαγραμμάτων εργασίας, το οποίο μπορεί να είναι χρήσιμο στη διαχείριση συναντήσεων ΕΚΜ (ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1 και ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2).</p>
<p>6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιακή Ικανότητα • Συνεργασία • Εξέταση και Ανάλυση • Κοινή Μάθηση και Γνώση <p>Συνοψίζοντας, οι διαστάσεις της συνεργασίας, της κοινής ανάλυσης, της χρήσης ψηφιακών εργαλείων, της συνεχούς βελτίωσης, της συμπεριληπτικής κοινότητας και της διάχυσης καλών πρακτικών είναι οι κύριοι τομείς που αναπτύχθηκαν μέσω των προηγούμενων δραστηριοτήτων και στόχων, ευθυγραμμίζονται με την αποτελεσματική λειτουργία μιας Κοινότητας Επαγγελματικής Μάθησης (ΕΚΜ).</p>
<p>7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες</p>	<p><u>Ποιες γνώσεις θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες;</u></p> <p>Μια αρχική κατανόηση της ψηφιακής ικανότητας θα αναπτυχθεί, χρησιμοποιώντας το πλαίσιο μιας ΕΚΜ, εκτός από την προώθηση της εξέτασης και της ανάλυσης, καθώς και της κοινής μάθησης και της συμπεριληπτικής συμμετοχής. Έτσι, οι γνώσεις με κάθε μια από τις διαστάσεις είναι:</p> <p>Ψηφιακή Ικανότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαφορετικές ψηφιακές πλατφόρμες για διαδικτυακή ή υβριδική συνεργασία. • Συνεργατικά εργαλεία για την ανάπτυξη αποτελεσματικών ψηφιακών δεξιοτήτων σε επαγγελματικά περιβάλλοντα, καθώς και για την προώθηση ανάλυσης και προβληματισμού. • Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν γνώσεις σχετικά με τον σχεδιασμό και τη δημιουργία ψηφιακών εγγράφων και γραφικών οργανωτών χρησιμοποιώντας συνεργατικά εργαλεία. <p>Συνεργασία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα μάθουν να χρησιμοποιούν πλατφόρμες που διευκολύνουν την απομακρυσμένη συνεργασία, προάγοντας την αλληλεπίδραση σε πραγματικό χρόνο. • Θα χρησιμοποιήσουν εργαλεία που επιτρέπουν σε πολλαπλούς χρήστες να εργάζονται ταυτόχρονα στο ίδιο έγγραφο ή γραφικό, προωθώντας τη συν-δημιουργία. <p>Έρευνα και Αναστοχασμός</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα μάθουν μεθόδους για τη χρήση ψηφιακών πλατφορμών που προάγουν τον αναστοχασμό και την ανατροφοδότηση από όλους τους συμμετέχοντες.

- Θα εκπαιδευτούν στη χρήση συγκεκριμένων εργαλείων ως μέσα έρευνας και για να καθοδηγούν κοινές αναλύσεις.

Κοινή Μάθηση και Γνώση

- Οι πλατφόρμες θα επιτρέπουν την ανταλλαγή ιδεών, εγγράφων και προβληματισμών, διευκολύνοντας την πρόσβαση στη συλλογική γνώση.
- Οι συμμετέχοντες θα εξοικειωθούν με τη χρήση γραφικών οργανωτών που προάγουν την οπτικοποίηση ιδεών και κοινών προβληματισμών.

Ποιες δεξιότητες θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες;

Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν βασικές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των εξής διαστάσεων:

Ψηφιακή Ικανότητα

- Θα αναπτύξουν την ικανότητα διαχείρισης διαδικτυακών συναντήσεων, περιλαμβανομένης της οργάνωσης συνεδριών και της χρήσης προχωρημένων λειτουργιών.
- Θα μάθουν να χρησιμοποιούν τις δυνατότητες των πλατφορμών τηλεδιάσκεψης (κοινοποίηση οθόνης, δημοσκοπήσεις, δωμάτια συναντήσεων) για να ενισχύουν τις συνεδρίες.

Συνεργασία

- Θα είναι ικανοί να διευκολύνουν μια αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών συνεδριών.
- Θα προάγουν τη συνεργασία στην κρίσιμη ανάλυση και την επίλυση προβλημάτων μέσω διαδραστικών ψηφιακών συζητήσεων.
- Θα βελτιώσουν την οργάνωση και τον συντονισμό της ομάδας, εξασφαλίζοντας αποτελεσματική και ομαλή συνεργασία στην προγραμματισμένη εκτέλεση καθηκόντων.

Έρευνα και Αναστοχασμός

- Θα διευκολύνουν αναστοχαστικές συζητήσεις και διαδραστικές συνεδρίες που προάγουν την ανατροφοδότηση και τη συλλογική μάθηση.
- Θα διευκολύνουν δραστηριότητες που προάγουν την έρευνα και τον κοινό αναστοχασμό μεταξύ των συμμετεχόντων.

Κοινή Μάθηση και Γνώση.

- Θα χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για την ανταλλαγή και τον συντονισμό της μάθησης εντός της ομάδας.
- Θα ενθαρρύνουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση συλλογικής μάθησης.

Ποιες στάσεις θα αναπτύξουν οι συμμετέχοντες;

Οι συμμετέχοντες θα καλλιεργήσουν στάσεις ανοικτότητας βασισμένες στην ψηφιακή δεξιοτική ικανότητα, επηρεάζοντας τις εξής διαστάσεις:

Ψηφιακή Ικανότητα.

- Θα υιοθετήσουν μια θετική και ενεργή στάση προς τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία συμπεριληπτικών και διαδραστικών περιβαλλόντων.
- Θα εκτιμήσουν τις δυνατότητες που διευκολύνουν την αλληλεπίδραση και την ισότητα στην συμμετοχή με τα εργαλεία που παρουσιάζονται.

Συνεργασία.

- Θα προάγουν ένα περιβάλλον ενεργητικής συνεργασίας όπου όλα τα μέλη μπορούν να συμμετέχουν και να συμβάλλουν ισότιμα.
- Θα εκτιμήσουν τη σημασία της ομαδικής εργασίας και της συν-δημιουργίας ιδεών, χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία για να προωθούν τη συνεργασία.

Έρευνα και Προβληματισμός.

- Θα δεσμευτούν να διευκολύνουν συζητήσεις που προάγουν τον κοινό αναστοχασμό και την κριτική έρευνα.
- Θα υιοθετήσουν μια συνεργατική προσέγγιση στον κοινό αναστοχασμό, αναγνωρίζοντας την αξία της συλλογικής ανάλυσης με τη χρήση των παρεχόμενων εργαλείων.

Κοινή Μάθηση και Γνώση.

- Θα διατηρήσουν μια ανοικτή στάση προς την κοινή μάθηση και τη συλλογική δημιουργία γνώσης.
- Θα δεσμευτούν στη αμοιβαία μάθηση και την ανταλλαγή γνώσης σε ένα ψηφιακό περιβάλλον.

8. Μορφή δραστηριότητας	Ατομικές, δραστηριότητες ζευγών και ομάδων.
9. Υλικά & εργαλεία	Εργαλείο 1: Σχεδιασμός και Διαχείριση Ομαδικής Εργασίας. Εργαλείο 2: Ρουτίνα Σκέψης (Dam Roam 6x6).
10. Χώρος & προετοιμασία	Οι καρέκλες και τα τραπέζια στο δωμάτιο θα είναι ευθυγραμμισμένα σε κύκλο για να διευκολύνουν την προφορική και οπτική επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες θα έχουν επίσης στη διάθεσή τους εργαλεία σε φωτοτυπημένα φύλλα.
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	Για την εξήγηση της διαδικασίας, η δραστηριότητα θα διεξαχθεί σε δωμάτιο εξοπλισμένο με υπολογιστές για ατομική χρήση ή χρήση από ζευγάρια, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εξασκήσουν τους πόρους που παρέχονται.
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	<p>Η χρήση ψηφιακών εργαλείων στη διαδικτυακή μάθηση και συνεργασία προάγει δημοκρατικές αξίες επιτρέποντας ενεργή, ανοιχτή και ισότιμη συμμετοχή από όλα τα μέλη της ομάδας ή της κοινότητας.</p> <p>Οι ψηφιακές πλατφόρμες διευκολύνουν επίσης τη διαφάνεια στην επικοινωνία και τη λήψη αποφάσεων, μια θεμελιώδη αξία σε δημοκρατικά περιβάλλοντα.</p> <p>Τέλος, οι δημοκρατικές πρακτικές ενισχύονται μέσω της προώθησης μιας κουλτούρας σεβασμού για τη διαφορετικότητα των απόψεων και της συμπερίληψης όλων των φωνών σε συλλογικές συζητήσεις και προβληματισμούς.</p>
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	Αυτή η δραστηριότητα θα προάγει την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων μέσω της χρήσης ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία εγγράφων και γραφικών οργανωτών, καθώς και για την ενθάρρυνση του αναστοχασμού και της συμμετοχής από όλα τα μέλη στις διαδικτυακές συνεδρίες. Ως εκ τούτου, περιλαμβάνει εγγενώς την προσαρμογή για διαδικτυακές συναντήσεις ενός ΕΚΜ.
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	<ul style="list-style-type: none"> • Έγγραφα έργου που δημιουργήθηκαν: Εκθέσεις, Αποτελέσματα, Οδηγός. • Τα εργαλεία είναι αυτοαναπτυγμένα. <p>Θέματα προστασίας δεδομένων για περαιτέρω πληροφορίες.</p>
15. Παράρτημα που ακολουθεί	<p>Ναι.</p> <p>Δείτε τα εργαλεία που αναφέρονται παρακάτω.</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Η μεθοδολογία Kanban είναι μια οπτική μέθοδος διαχείρισης έργων που εφαρμόζεται μέσω πινάκων. Αυτοί οι πίνακες επιτρέπουν στις ομάδες να οπτικοποιούν τη ροή εργασίας τους και το φόρτο εργασίας τους. Η εργασία οργανώνεται σε στήλες που αναπαριστούν διαφορετικά στάδια της διαδικασίας, διευκολύνοντας τη διαχείριση και την παρακολούθηση της προόδου.

Ως παράδειγμα του Εργαλείου 1, επισυνάπτεται ένα γράφημα με πληροφορίες που δημιούργησε η Πατρίτσια Σάντος, η οποία προσκλήθηκε να οργανώσει την δουλειά της ομάδας στο πρόγραμμα σπουδών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο μάθημα Θεωρία της Εκπαίδευσης στη Σχολή Επιστημών Εκπαίδευσης (2021).

Herramienta de gestión de trabajo cooperativo: kaNban

ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: ΡΟΥΤΙΝΑ ΣΚΕΨΗΣ "DAM ROAM 6X6"

Αυτό το εργαλείο συνίσταται σε μια ρουτίνα σκέψης που περιλαμβάνει: ποιος, πότε, πόσο, πώς, πού και γιατί. Για να το κάνετε αυτό, είναι αναγκαίο να καταγράψετε ή να κατηγοριοποιήσετε τα περιεχόμενα, να οργανώσετε τις σκέψεις και τις ενέργειες που πρέπει να αναπτυχθούν, και να σχεδιάσετε σχηματικά τη διαδικασία.

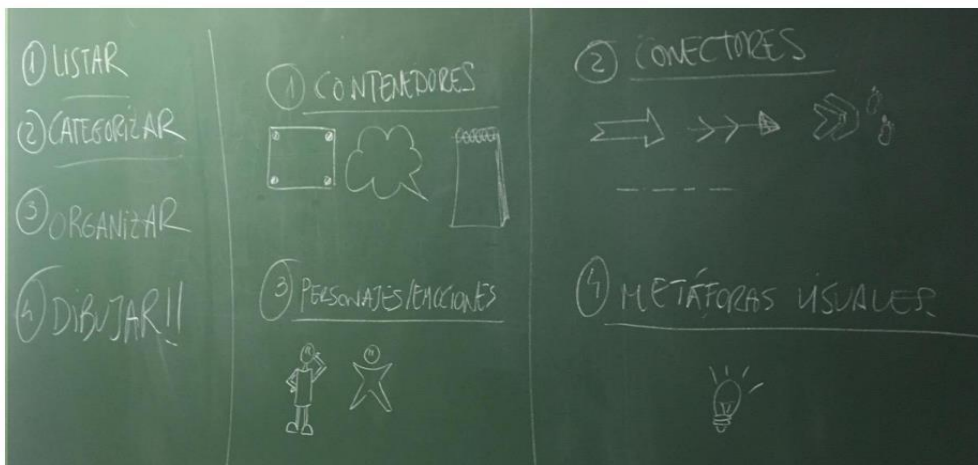
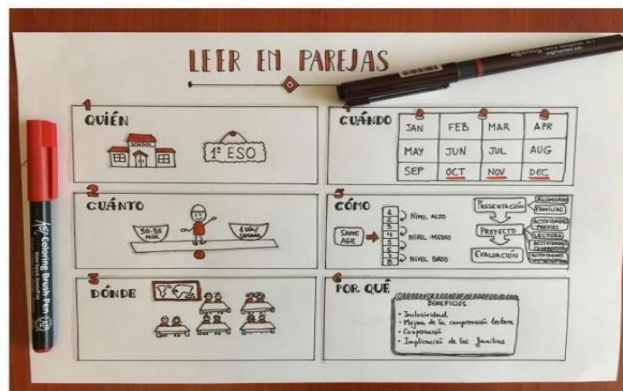
ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ/ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΕΙ	
ΠΟΙΟΣ;	ΠΟΤΕ;
ΠΟΣΟ;	ΠΩΣ;
ΠΟΥ;	ΓΙΑΤΙ;

Ως παράδειγμα του Εργαλείου 2, επισυνάπτεται μια ένα διάγραμμα με πληροφορίες που δημιούργησε η Πατρίτσια Σάντος, η οποία προσκλήθηκε να οργανώσει την δουλειά της ομάδας στο πρόγραμμα σπουδών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο μάθημα Θεωρία της Εκπαίδευσης στη Σχολή Επιστημών Εκπαίδευσης (2021).

DISEÑAMOS: RUTINA DE PENSAMIENTO

6X6 DE DAM ROAM

@Patrysa10

Έργο Erasmus+ LeaFaP

**Δραστηριότητες
για τη δημιουργία επαγγελματικών
κοινοτήτων μάθησης (ΕΚΜ) και τη
διευκόλυνση της έρευνας και του
αναστοχασμού**

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

**Τακτοποιηθείτε, συντονιστείτε. Μειώνοντας τον φόρτο εργασίας
για μια πιο εστιασμένη εικονική επαγγελματική κοινότητα μάθησης**

LeaFaP

Leading and Facilitating Professional Learning Communities
in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice
KA220-SCH - Cooperation partnerships in school education

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

1. Εστίαση της δραστηριότητας	Αξιοποίηση ενός Ψηφιακού Περιβάλλοντος για τη μείωση του φόρτου εργασίας μιας Επαγγελματικής Κοινότητας Μάθησης (ΕΚΜ)
2. Διάρκεια δραστηριότητας	Περίπου 60-90 λεπτά
3. Προηγούμενη εμπειρία σε ΕΚΜ	Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να αναπτυχθεί από οποιαδήποτε ομάδα ΕΚΜ, ακόμη και στα αρχικά της στάδια όταν δεν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία.
4. Στόχοι της δραστηριότητας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Σχεδιάστε ένα συνεργατικό Google Site για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και της οργάνωσης εντός της ομάδας διδασκαλίας. ✓ Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων σχετικών με τη δημιουργία, την επεξεργασία και τη διαχείριση διαδικτυακών πλατφορμών. ✓ Βελτιστοποίηση της διαχείρισης κοινών πόρων, εγγράφων και δραστηριοτήτων μέσω ενός κοινού ψηφιακού εργαλείου. ✓ Ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής καλών πρακτικών μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας. ✓ Ενίσχυση της ανάπτυξης μιας ΕΚΜ εκμεταλλευόμενοι τα ψηφιακά εργαλεία. ✓ Διευκόλυνση της πρόσβασης σε ενημερωμένες και σχετικές πληροφορίες για συνεχή επαγγελματική βελτίωση. ✓ Προώθηση αυτόνομης και συνεργατικής μάθησης στην ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών στον εκπαιδευτικό τομέα.
5. Περιγραφή της δραστηριότητας	<p>Ο/Η Διευκολυντής/τρια (Δ) καλωσορίζει την ομάδα και εξηγεί τη σημασία της ανάπτυξης ψηφιακής ικανότητας.</p> <p>Πριν από μερικά χρόνια, όλες οι εργασιακές αλληλεπιδράσεις πραγματοποιούνταν σε χαρτί, αλλά σήμερα τα ψηφιακά εργαλεία έχουν μεταμορφώσει τη συνεργατική εργασία. Προσπαθούμε να μεταβούμε από αποσπασματικά ανεβασμένα έγγραφα, τα οποία προκαλούν μια αίσθηση κατακερματισμού και προβλήματα λόγω διαφορετικών εκδόσεων, σε ένα ενημερωμένο διαδικτυακό περιβάλλον που μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε ασύγχρονα είτε σύγχρονα.</p> <p>Ως μια εύκολη προς εφαρμογή λύση σε αυτά τα ζητήματα, προτείνουμε τη χρήση διαφόρων εργαλείων από ένα δωρεάν GSuite. Αυτό δεν είναι ένα συγκεκριμένο Εικονικό Περιβάλλον Εκμάθησης (VLE), αλλά τα πιθανά πλεονεκτήματα και η ευελιξία του θα μπορούσαν να έχουν υψηλό αντίκτυπο στην ψηφιακή επικοινωνία μιας ΕΚΜ, παρέχοντας ένα λειτουργικό και αισθητικά ευχάριστο περιβάλλον για την κοινή βελτίωση.</p> <p>Προτείνουμε ο/η Δ να προάγει μια διαδικτυακή συνάντηση μέσω Google Meet για να δείξει και να εξηγήσει το κοινό περιβάλλον, χτισμένο με Google Sites και με δικαιώματα επεξεργασίας για όλα τα μέλη. Αυτή είναι μια υπεύθυνη, συμπεριληπτική και ευέλικτη πλατφόρμα εργασίας και είναι συνήθως γνωστή στους συμμετέχοντες, αλλά αν δεν είναι, η δυσκολία εκμάθησης είναι πολύ χαμηλή.</p> <p>Αν ο/η Δ δεν έχει προηγούμενη εμπειρία με το Google Sites προτείνουμε να δει αυτό το βίντεο πριν από τη συνάντηση:</p> <p><u>Πώς να χρησιμοποιήσεις το Google Sites για να φτιάξεις μια Ιστοσελίδα 2024 (Βήμα προς Βήμα)</u></p> <p>Προτείνουμε μια αρχική δομή για τον ιστότοπο (δείτε παραδείγματα στο Παράρτημα 1) για να χτιστεί κατά τη διάρκεια της συνάντησης, αλλά μπορεί να προσαρμοστεί οποιαδήποτε στιγμή για τις συγκεκριμένες ανάγκες της ομάδας, ακόμη και αν αυτές αλλάξουν κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης της εργασίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κεντρική σελίδα: όπου η ομάδα φιλοξενεί τα κύρια ζητήματα, τους συνδέσμους που χρησιμοποιούν συχνά, κίνητρα, υπενθυμίσεις για τη δομή των συναντήσεων κ.λ.π. • Σχέδιο Δράσης: αυτή η ενότητα είναι χρήσιμη για ενσωματωμένα διαγράμματα, εικόνες, εργαλεία διαχείρισης έργων, κ.λ.π. ως στατικό περιεχόμενο, με την έννοια ότι θα τα διαχειρίζονται μόνο οι διευκολυντές ή επιλεγμένα μέλη για να επιδείξουν τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. • Sandbox: σε ψηφιακά περιβάλλοντα, ένα sandbox είναι ένας ασφαλής χώρος για τη διεξαγωγή δοκιμών χωρίς τον κίνδυνο να καταστραφεί το τελικό έργο. Αυτή η ενότητα είναι τέλεια για την ενσωμάτωσή επεξεργάσιμων μορφών όπως το Google Docs (επεξεργαστής κειμένου), Google Slides (παρουσιάσεις) και Google Sheets (λογιστικά φύλλα). • Εκδηλώσεις: μια σελίδα με κοινό ημερολόγιο όπου ο/η Δ θα μπορούσε να δώσει δικαιώματα για τη δημιουργία και την επεξεργασία εκδηλώσεων ή μόνο για προβολή. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι, εκτός από τις πληροφορίες που εμφανίζονται μέσα στον ιστότοπο, τα στοιχεία του ημερολογίου και οι πληροφορίες θα μπορούσαν να ενσωματωθούν σε προσωπικές συσκευές μέσω gadgets. • Αποτελέσματα: τελικά έγγραφα, εικόνες, υλικά που αποκτούνται επιτυχάνοντας κάθε ορόσημο της κοινής εργασίας. <p>Ο/Η Δ εξηγεί τους διάφορους τύπους πληροφοριών στον ιστότοπο και τους τρόπους με τους οποίους κάθε μέλος θα αλληλεπιδρά μαζί τους. Αυτή η συνάντηση είναι μια καλή ευκαιρία για να</p>

	<p>αναλύσουμε την ανάπτυξη της ψηφιακής ικανότητας κάθε ατόμου, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιπλέον βοήθεια για εκείνους που τη χρειάζονται. Ακόμη και η ομάδα μπορεί να καταλήξει σε συμφωνίες σχετικά με ψηφιακούς μέντορες, μεταξύ των προχωρημένων και λιγότερο έμπειρων μελών.</p> <p>Αν είναι απαραίτητο, ο ιστότοπος θα μπορούσε να συμπεριλαμβάνει μια ενότητα “Πόροι” με οδηγίες και επιπλέον πληροφορίες.</p> <p>Θα μπορούσαν επίσης να διοργανωθούν μελλοντικές συναντήσεις, για την ανασκόπηση των συμβολών στον κοινό ιστότοπο, μέσω της ημερήσιας διάταξης. Είναι πιθανό να ανατεθούν σε διαφορετικά άτομα συγκεκριμένες ενότητες.</p>
6. Διαστάσεις υποστήριξης ΕΚΜ	<ul style="list-style-type: none"> ▫ Ψηφιακή διάσταση ▫ Συνεργατική διάσταση ▫ Επικοινωνιακή διάσταση ▫ Σχεσιακή διάσταση
7. Μαθησιακά αποτελέσματα για τους συμμετέχοντες	<p>Γνώση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιακές πλατφόρμες για διαδικτυακές και υβριδικές συναντήσεις. • Καλές πρακτικές για την εμπλοκή των μελών σε εικονικά περιβάλλοντα. • Συνεργατικά εργαλεία για τη δημιουργία και επεξεργασία εγγράφων σε πραγματικό χρόνο. • Ψηφιακά εργαλεία και στρατηγικές για την προώθηση του αναστοχασμού, της αλληλεπίδρασης και της εμπλοκής. <p>Δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση και διαχείριση διαδικτυακών ή υβριδικών συνεδρίων χρησιμοποιώντας ψηφιακές πλατφόρμες. • Συνεργασία με άλλους σε πραγματικό χρόνο για τη δημιουργία και επεξεργασία εγγράφων. • Διευκόλυνση αναστοχαστικών δραστηριοτήτων και συζητήσεων χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία. • Δημιουργία και χρήση πλατφορμών για την ανταλλαγή καλών πρακτικών και επιτυχημένων παραδειγμάτων. <p>Στάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δέσμευση στη δημιουργία ενός ενιαίου και διαδραστικού εικονικού περιβάλλοντος. • Αξιολόγηση της σαφήνειας και της οπτικής ελκυστικότητας στα εκπαιδευτικά υλικά. • Ανοικτότητα στη χρήση διαφόρων ψηφιακών εργαλείων για την ενίσχυση της συμμετοχής.
8. Μορφή δραστηριότητας	Ομαδική δραστηριότητα
9. Υλικά & εργαλεία	<p>Υλικό: Ψηφιακές συσκευές: Σταθερός Υπολογιστής, Φορητός Υπολογιστής, tablet, smartphones...</p> <p>Εργαλεία: Δωρεάν λογαριασμοί Gsuite (Gmail)</p>
10. Χώρος & προετοιμασία	<p>Σε μια διαδικτυακή συνεδρία είναι χρήσιμο να λάβουμε υπόψη ορισμένες πτυχές, κυρίως σχετικές με την ασφάλεια στη Ψηφιακή Επαγγελματική Κατάρτιση για Εκπαιδευτικούς:</p> <p>Ένας σταθερός διαδικτυακός σύνδεσμος.</p> <p>Ένας άνετος και καλά φωτισμένος χώρος.</p>
11. Διαστάσεις της συμπερίληψης	<p>Ποικιλία μέσα σε μια ΕΚΜ: Ο/Η Δ πρέπει να διασφαλίσει ότι η ποικιλία πεποιθήσεων και πρακτικών γίνονται αποδεκτές και σεβαστές από όλους τους συμμετέχοντες. Ο/Η Δ ταυτόχρονα βοηθά τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις προοπτικές τους σε ζεύγη, και σε ολόκληρη την ομάδα, προάγοντας έτσι χώρους για διάλογο. Ο/Η Δ βοηθά να καθοριστεί το κοινό έδαφος που επιτεύχθηκε μέσω του αναστοχασμού και των συζητήσεων για διάφορα ζητήματα, για περαιτέρω επεξεργασία στην ομάδα.</p> <p>Ιδιαίτερα για διαδικτυακές δραστηριότητες: Η προσβασιμότητα και η ένταξη οδηγούν σε μία διαδικτυακή αίθουσα η οποία είναι προσβάσιμη σε όλους τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων με αναπηρίες, παρέχοντας χαρακτηριστικά όπως υπότιτλους, συμβατότητα με αναγνώστες οθόνης και εύκολη πλοήγηση.</p>
12. Προώθηση δημοκρατικών αξιών και πρακτικών	<p>Δεν θα συζητήσουμε αν συμφωνούμε ή διαφωνούμε σχετικά με τις δυνατότητες ή τις ανάγκες που εκφράζει κάθε μέλος. Θα διατηρήσουμε μια στάση σεβασμού με βάση την οποία δεν θα κάνουμε αξιακές κρίσεις. Θα ξεκινήσουμε από το κοινό έδαφος για να οικοδομήσουμε την ταυτότητα της ομάδας.</p>
13. Προσαρμογή σε ψηφιακές ΕΚΜ	<p>Σε αυτήν την περίπτωση, η προσαρμογή είναι απόλυτη, καθώς οι προτεινόμενες δυναμικές προορίζονται για τη διαχείριση και την ανάπτυξη της ΕΚΜ σε διαδικτυακή μορφή. Στόχος είναι</p>

	συγκεκριμένα η παροχή διαδικτυακών στρατηγικών οι οποίες συμπληρώνουν αυτές που μπορούν να πραγματοποιηθούν δια ζώσης.
14. Αναφορές & προτεινόμενες πηγές	<p>Πώς να χρησιμοποιήσετε το Google Sites: https://support.google.com/sites/answer/6372878?hl=el</p> <p>Ορισμένα παραδείγματα χρήσιμων βίντεο:</p> <p><u>6 Βήματα για την Κατασκευή μιας Εσωτερικής Ιστοσελίδας στο Google Workspace (Θα την Αγαπήσει η Ομάδα σας!)</u></p> <p><u>Tips για Google Sites που Πρέπει να Γνωρίζετε</u></p>
15. Παράρτημα που ακολουθεί	ναι

Παράρτημα

Παράρτημα 1

Σελίδα προορισμού: <https://sites.google.com/g.educaand.es/plc-digital-dimension/>

Goal

Integrate digital tools to declutter and dinamize a PLC could offer new possibilities to reach the common objectives at the same time that the members improve their digital competences

Digital tools could enhance digital competencies and engagement among PLC members

Links: [Link1](#) [Link2](#)

Σχέδιο Δράσης: <https://sites.google.com/g.educaand.es/plc-digital-dimension/action-plan>

PLC · Digital Dimension

Land page

Action Plan

Summary

Evidence

Results

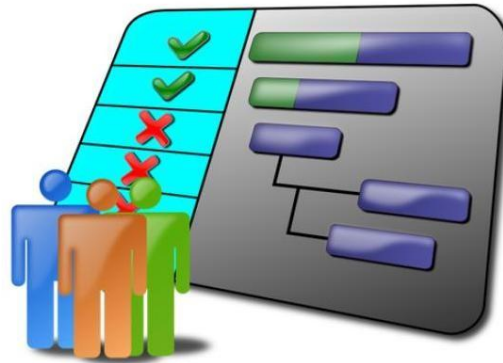

idea → plan → action
Action Plan

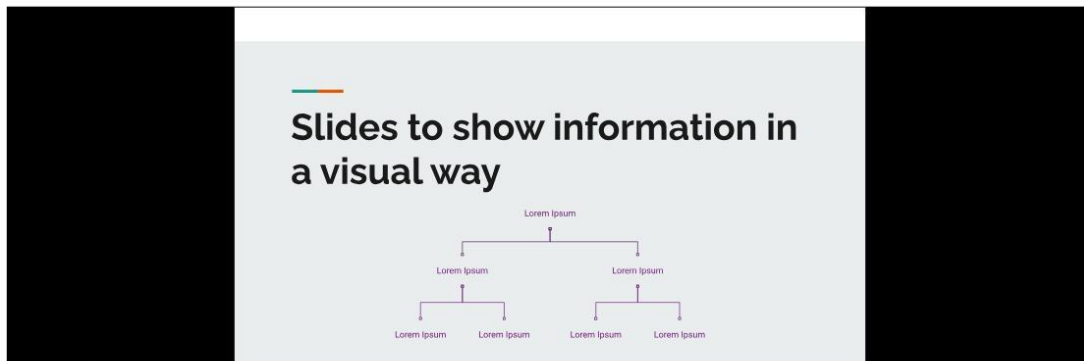

Embedding diagrams and images

This section could be an example of long-term planification and could contain images, diagrams, or media content to show the different moments along the school year in order to achieve the PLC objectives. Even project manager tools could be embedded and manager by facilitators.

Sandbox: <https://sites.google.com/g.educaand.es/plc-digital-dimension/sandbox>

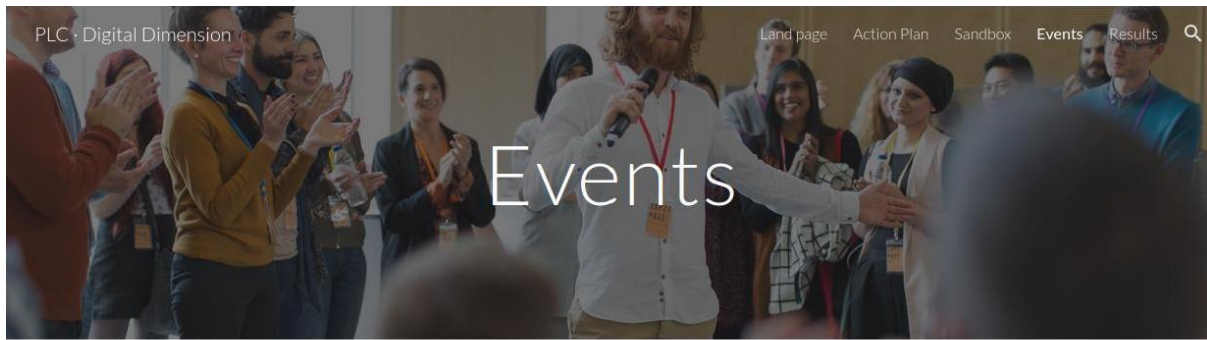

Spreadsheet : Hoja 1

Tr	Goals	Priority	Leader	Progress	Start date	Deadline	Related files	Tr	Notes
	Goals	P0	Nombre	Delayed	d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals	P1	Nombre	In progress	d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals	P2	Nombre	Done as planned	d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals	P3	Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes
	Goals		Nombre		d/mm/yyyy	d/mm/yyyy	Archivo		Notes

Εκδηλώσεις: <https://sites.google.com/g.educaand.es/plc-digital-dimension/events>

PLC - Digital Dimension

Land page Action Plan Sandbox Events Results

Events

Calendar

PLC

Hoy ◀ ▶ noviembre de 2024 ▼ Semana Mes Agenda

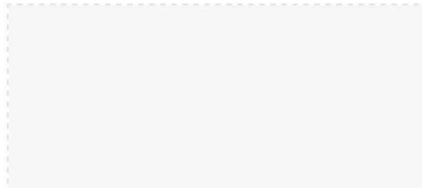
lun	mar	mié	jue	vie	sáb	dom
28	29	30	31	1 de nov	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1 de dic

Los eventos se muestran en la zona horaria: Hora de Europa central - Madrid + GoogleCalendario

Events Calendar

Future Public Events

Leafap

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.

Αυτό το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Εκτελεστικής Υπηρεσίας Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η EACEA δε φέρουν καμία ευθύνη για αυτές.